

Raport de activitate al Consiliului Concurenței pe anul 2022

ABREVIERI ȘI ACRONIME	4
DESPRE AUTORITATE.....	5
ANUL 2022 ÎN CIFRE.....	6
INTRODUCERE	7
CAPITOLUL I: ORGANIZAREA CONSILIULUI CONCURENȚEI	9
1.1. ORGANIZARE ȘI RESURSE UMANE.....	9
1.2. INFORMAȚII CU PRIVIRE LA STRUCTURA PERSONALULUI	11
CAPITOLUL II: PREVENIREA DISTORSIONĂRII CONCURENȚEI.....	13
2.1. ACTIVITATEA DE AVIZARE A ACTELOR NORMATIVE	13
2.2. ANALIZA EX-ANTE A CONCENTRĂRIILOR ECONOMICE.....	19
2.3. ANALIZA EX-ANTE A MĂSURILOR DE SPRIJIN ACORDATE DE STAT ÎNTREPRINDERILOR	22
2.3.1. <i>Sinteza rezultatelor înregistrate</i>	22
2.3.2. <i>Notificarea și autorizarea ajutorului de stat</i>	24
2.4. ACTIVITATEA DE EVALUARE ȘI MONITORIZARE A MEDIULUI CONCURENȚIAL	38
2.4.1. <i>Monitorizarea Indicatorului Integrat de Risc de Distorsionare a Concurenței</i>	39
2.4.2. <i>Investigațiile utile de cunoaștere a pieței în desfășurare și acțiunile întreprinse</i>	40
CAPITOLUL III: REPRIMAREA ACȚIUNILOR ANTICONCURENȚIALE.....	42
3.1. REZULTATELE ACTIVITĂȚII DE COMBATERE A DISTORSIONĂRII CONCURENȚEI.....	42
3.2. INVESTIGAREA PRACTICILOR ANTICONCURENȚIALE.....	43
3.2.1. <i>Acorduri anticoncurențiale</i>	43
3.2.2. <i>Abuz de poziție dominantă</i>	46
3.2.3. <i>Acțiunile sau inacțiunile autorităților publice, care sunt îndreptate spre restrângerea concurenței</i>	48
3.3. INVESTIGAREA CAZURILOR DE CONCENTRĂRI ECONOMICE NENOTIFICATE.....	50
3.4. INVESTIGAȚII CE VIZEAZĂ ACȚIUNILE DE CONCURENȚĂ NELOIALĂ.....	52
3.5. CAZURI DE ÎNCĂLCARE A LEGISLAȚIEI CU PRIVIRE LA AJUTORUL DE STAT	53
3.6. ALINIAREA SCHEMELOR DE AJUTOR DE STAT EXISTENT	55
3.7. REZULTATELE ACTIVITĂȚII ÎN INSTANȚA DE JUDECATĂ.....	59
CAPITOLUL IV: PROMOVAREA ȘI STIMULAREA CONCURENȚEI.....	63
4.1. ACȚIUNI DE PROMOVARE A CULTURII CONCURENȚIALE ÎN SOCIETATE	63
4.1.1. <i>Aparițiile în mass-media</i>	63
4.1.2. <i>Evenimente adresate societății civile</i>	64
4.1.3. <i>Evenimente adresate furnizorilor de ajutorului de stat</i>	66
4.2. CONSOLIDAREA COOPERĂRII CU INSTITUȚIILE NAȚIONALE ȘI INTERNAȚIONALE	67
4.3. IMPLEMENTAREA ANGAJAMENTELOR PRIVIND PARCURSUL EUROPEAN AL REPUBLICII MOLDOVA PE DOMENIILE DE COMPETENȚĂ ALE CONSILIULUI CONCURENȚEI	73

CAPITOLUL V: CONTROLUL RESPECTĂRII LEGISLAȚIEI CU PRIVIRE LA PUBLICITATE75

5.1. CARACTERISTICA GENERALĂ A PIEȚEI DE PUBLICITATE	75
5.2. EXERCITAREA ATRIBUȚIILOR DE CĂTRE CONSILIUL CONCURENȚEI	77
ÎN DOMENIUL PUBLICITĂȚII	77
5.3. PARTICIPANȚII ȘI STRUCTURA PIEȚEI DE PUBLICITATE	78
5.3.1. Piața publicității audiovizuale.....	80
5.3.2. Piața publicității exterioare	82
5.3.3. Piața publicității on-line	82
5.3.4. Piața publicității tipărite (ziare, alte publicații periodice)	82
5.4. ACȚIUNILE NECESAR DE A FI ÎNTREPRINSE DE AUTORITĂȚILE RESPONSABILE DE APLICAREA LEGISLAȚIEI CU PRIVIRE LA PUBLICITATE.....	82

PRIORITĂȚI PENTRU ANUL 202384

Anexa nr.1: Raportul narativ referitor la executarea bugetului – 9 pag.

Anexa nr. 2: Indicatorii cantitativi ai Consiliului Concurenței pentru anul 2022 - 2 pag.

Abrevieri și Acronime

Acord de Asociere RM-UE	Acordul de Asociere între Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte, ratificat de Parlament prin Legea nr. 112 din 02.07.2014
APC	Autorități publice centrale
APL	Autorități publice locale
CE	Comisia Europeană
DG Comp	Directoratul General pentru Concurență a Comisiei Europene
AA/DCFTA	Acordul de Liber Schimb între UE și Republica Moldova
ICN	Rețeaua Internațională de Concurență
IIRDC	Indicator Integrat de Risc de Distorsionare a Concurenței
ÎM	Întreprindere municipală
ÎS	Întreprindere de stat
Legea concurenței	Legea concurenței nr.183 din 11.07.2012
Legea cu privire la ajutorul de stat	Legea nr.139 din 15.06.2012 cu privire la ajutorul de stat
OECD	Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică
OMC	Organizația Mondială a Comerțului
RCC GVH-OECD	Centrul Regional de Concurență al OCDE din Budapesta
SI	Sistem informațional
SIEG	Servicii de Interes Economic General
SIA RAS	Sistemul informațional automatizat „Registrul Ajutoarelor de Stat al Republicii Moldova”
SRL	Societate cu Răspundere Limitată
TAIEX	Instrumentul de asistență tehnică și schimb de informații al Uniunii Europene
UE	Uniunea Europeană
UNCTAD	Conferința Națiunilor Unite pentru Comerț și Dezvoltare
UOKiK	Oficiul pentru Protecția Concurenței și a Consumatorilor din Polonia

DESPRE AUTORITATE

CONSILIUL CONCURENȚEI este o autoritate publică autonomă, responsabilă față de Parlament, ce asigură aplicarea și respectarea legislației din domeniul concurenței, ajutorului de stat și publicității în limitele competenței sale.

SCOPUL activității Consiliului Concurenței este asigurarea respectării legislației în domeniul concurenței, prin acțiuni de preîntâmpinare a practicilor anticoncurențiale, înlăturarea încălcărilor concurențiale, promovarea și creșterea culturii concurențiale.

VIZIUNEA – autoritate publică modernă, recunoscută pe plan național și european, care prin obiectivitate și imparțialitate, cooperare și transparență asigură protejarea, menținerea și stimularea concurenței capabile să contribuie la dezvoltarea economică a Republicii Moldova, în vederea asigurării bunăstării consumatorilor.

MISIUNEA – aplicarea măsurilor eficiente pentru protecția, stimularea concurenței, în vederea menținerii unui mediu concurențial funcțional, asigurării activității libere de întreprinzător și promovării intereselor legitime ale consumatorilor.

Consiliul Concurenței este format, conform Legii concurenței, din conducere, aparat executiv, care este constituit din subdiviziuni specializate și operaționale, și filiale teritoriale.

Consiliul Concurenței este condus de către Plenul Consiliului Concurenței. Plenul este un organ colegial decizional compus din 5 membri, inclusiv un președinte și doi vicepreședinți, care sunt, respectiv, președinte și vicepreședinți ai Consiliului Concurenței. Membrii Plenului exercită funcții de demnitate publică și sunt desemnați în funcție prin Hotărârea Parlamentului nr. 331 din 30.11.2018 și Hotărârea Parlamentului nr. 33 din 17.02.2022, la propunerea Președintelui Parlamentului, cu avizul comisiei parlamentare de profil, pentru un mandat de 5 ani. Fiecare membru al Plenului Consiliului Concurenței are dreptul la două mandate consecutive.

Componența Plenului Consiliului Concurenței:

Alexei GHERȚESCU, Președinte al Consiliului Concurenței, Președinte al Plenului Consiliului Concurenței, începând cu data de 17.02.2022, numit prin Hotărârea Parlamentului nr. 33 din 17.02.2022.

Ion MAXIM, Vicepreședinte al Consiliului Concurenței, Vicepreședinte al Plenului Consiliului Concurenței. În perioada 12.08.2021 – 16.02.2022 a exercitat funcția de conducere până la numirea unui nou conducător de către Parlament.

Mihail CIBOTARU, Vicepreședinte al Consiliului Concurenței, Vicepreședinte al Plenului Consiliului Concurenței.

Viorel MOȘNEAGA, Membru al Plenului Consiliului Concurenței.

Anul 2022 în cifre

32 de examinări preliminare a plângerilor privind presupusele semne ale încălcării Legii Concurenței.

Investigații

77 de investigații în derulare per total

19 investigații finalizate

14 investigații inițiate

Rezultatele în instanțele de judecată

105 - cauze aflate pe rol

100 % - ponderea hotărârilor irevocabile pronunțate de instanțele de judecată în favoarea Consiliului Concurenței

Amenzi și sancțiuni

- ✓ **Aplicate** de către Consiliul Concurenței – **49 934, 4 mii lei**
- ✓ **Menținute** de către instanțele de judecată – **19 092, 7 mii lei**

54 de avize elaborate la proiectele de acte normative

Notificări

34 de masuri de sprijin (AS) notificate și autorizate
8 concentrări economice notificate și autorizate

Date despre personal

28,2% - fluctuația personalului (20 de rapoarte de serviciu au fost încetate și 13 posturi funcții ocupate)

36,4% - personal „*calificat*” și „*înalt calificat*”

Introducere

Atât în Republica Moldova, cât și la nivel internațional, începutul anului 2022 a fost marcat de tendințe inflaționiste, în special de creșterea prețurilor la produsele energetice și la produsele alimentare, fapt care a trezit neliniște și a avut un impact negativ asupra bunăstării consumatorilor finali.

Astfel, în această perioadă, eforturile Consiliului Concurenței au fost îndreptate în primul rând spre monitorizarea piețelor în vederea identificării unor eventuale disfuncționalități ale mediului concurențial, care ar genera efecte asupra nivelului prețurilor, anume prin intermediul monitorizărilor curente și a investigațiilor utile de cunoaștere a piețelor produselor social-importante, procesării produselor agroalimentare, comercializării și procesării culturilor cerealiere și oleaginoase, importului, procesării și comercializării cărnii și a produselor din carne, comercializării materialelor de construcție ș.a.

Totodată, prioritar pentru autoritatea de concurență a fost reacția promptă și eficientă în cazul semnalelor parvenite de la reclamanți, din spațiul public și de la mediul de afaceri, ce vizează presupuse acorduri anticoncurențiale, abuzuri de poziție dominantă și alte încălcări ale legislației concurențiale. Astfel, au fost desfășurate 32 de examinări preliminare a plângerilor privind presupusele semne ale încălcării Legii concurenței, în același timp, pe parcursul anului s-au aflat în desfășurare 77 de investigații, inclusiv 72 de investigații privind semnele încălcării Legii concurenței, 3 investigații privind semnele încălcării Legii cu privire la ajutorul de stat și 2 investigații privind operațiunile de concentrare economică notificate ce prezintă îndoieli grave privind compatibilitatea cu mediul concurențial.

Pe parcursul anului 2022, Plenul Consiliului Concurenței s-a întrunit în 40 de ședințe și 13 ședințe de audieri, în urma cărora au fost adoptate 15 dispoziții de inițiere a investigațiilor și 76 de decizii ale Consiliului Concurenței.

În perioada de raportare, au fost finalizate 19 investigații ce vizează legislația concurențială, după cum urmează.

- 6 investigații privind acordurile anticoncurențiale (+ 1 decizie de constatare a încălcării pe marginea unui caz ce continuă să se afle în derulare)
- 1 investigație privind abuzul de poziție dominantă
- 3 investigații privind acțiunile de concurență neloială
- 3 investigații privind acțiunile anticoncurențiale ale autorităților publice
- 2 investigații privind concentrările economice nenotificate
- 2 investigații privind încălcarea Legii cu privire la Ajutorul de stat (în unul din cazuri fiind constatată și încălcarea prevederilor art. 12 din Legea Concurenței)
- 2 investigații privind operațiunile de concentrare economică notificate ce prezintă îndoieli grave privind compatibilitatea cu mediul concurențial

Drept urmare a finalizării cazurilor cu constatarea încălcării legislației concurențiale, de către Plenul Consiliului Concurenței, au fost adoptate decizii de aplicare a amenzilor și sancțiunilor în sumă de circa 49 934, 4 mii lei.

Un rezultat îmbucurător a fost înregistrat la capitolul activitatea în instanța de judecată. În urma examinării de către instanțele de judecată a cauzelor Consiliului Concurenței, ponderea **hotărârilor irevocabile pronunțate** de instanțele de judecată **în favoarea** Consiliului Concurenței a fost de **100 %**, fiind menținută aplicarea amenzilor în cuantum de 19 027, 7 mii lei. Este de menționat faptul că, rata de menținere a actelor administrative ale Plenului Consiliului Concurenței de către instanța de judecată a constituit 100 % al doilea an consecutiv, respectiv 2021-2022.

Totuși, în anul de referință, autoritatea s-a confruntat cu numeroase provocări legate de capacitățile sale instituționale, care necesită să fie consolidate în perioada imediat următoare, în special:

- insuficiență de personal calificat, manifestată prin gradul scăzut de ocupare a funcțiilor publice vacante, care se datorează, inclusiv nivelului de salarizare neconcordant complexității atribuțiilor și competențelor solicitate de activitatea ce urmează a fi desfășurată. Mai mult ca atât, pe parcursul anului 2022, au fost **încetate 20 de rapoarte de serviciu/relații de muncă**, printre care și angajați din categoria de personal „calificat” și „înalt calificat”, care reprezintă nucleul ce asigură păstrarea memoriei instituționale, transmiterea experienței și cunoștințelor către ceilalți angajați;
- deficit de dotări tehnice, cea mai mare parte din tehnica de calcul fiind învechită;
- condiții de muncă nesatisfăcătoare pentru desfășurarea activității în sediul nou al instituției și alte riscuri externe.

CAPITOLUL I: Organizarea Consiliului Concurenței

1.1. Organizare și resurse umane

Conform structurii, Consiliul Concurenței este constituit din conducere, aparat executiv (format din 11 subdiviziuni specializate în domeniu concurenței și ajutorului de stat, 7 subdiviziuni operaționale și 3 filiale teritoriale, care activează în regiunile Nord, Sud și Găgăuzia).

În exercitarea atribuțiilor sale, Consiliul Concurenței este organizat în direcții și oficii teritoriale, în conformitate cu structura Consiliului Concurenței, care rămâne neschimbată din anul 2019, cu un număr de 130 de unități, conform tabelelor de mai jos.

Tabelul 1

Gradul de acoperire cu personal, la finele anului 2022

Subdiviziunea structurală	Numărul de unități		Gradul de acoperire
	aprobate	ocupate	
Conducere: Plenul Consiliului Concurenței	5	4	80%
Aparatul Executiv	1	0	0%
Direcțiile specializate, total:	90	44	48,9%
<i>Direcțiile de concurență</i>	45	22	48,9%
<i>Direcțiile de ajutor de stat</i>	25	9	36%
<i>Direcția Oficii Teritoriale</i>	12	8	66,7%
<i>Direcția Juridică</i>	8	5	62,5%
Direcțiile operaționale	34	18	52,9%
Total:	130	66	50,8%

La finele anului 2022, numărul total de angajați al Consiliului Concurenței alcătuiește 66 de persoane, dintre care 4 persoane cu statut de demnitari publici, 59 de persoane care dețin statut de funcționar public (dintre care 44 - cu atribuții de investigare și 18 - cu atribuții administrative) și 3 persoane, care fac parte din personalul tehnic.

Tabelul 2

Gradul de acoperire cu personal pentru anul 2022

	Funcție de demnitate publică	Funcție publică de conducere de nivel superior	Funcție publică de conducere	Funcție publică de execuție	Post de deservire tehnică	Total efectiv persoane
Efectivul-limită de personal la 31.12.2022, unități	5	1	35	84	5	130
Funcții publice / posturi ocupate la 31.12.2022, persoane	4	0	27	32	3	66
Gradul de ocupare a funcțiilor publice / posturilor, %	80%	0%	77,1%	38%	60%	50,8%

În anul 2022, se evidențiază un nivel relativ scăzut de ocupare a funcțiilor publice în cadrul Consiliului Concurenței, în deosebi a funcțiilor de execuție.

Tabelul 3

Gradul de acoperire cu personal în dinamică

Anul	Unități aprobate conform schemei de încadrare	Efectiv angajați	Pondere, %
2019	130	90	69,2%
2020	130	83	63,8%
2021	130	72	55,3%
2022	130	66	50,8%

Pe parcursul anului 2022, au fost ocupate 13 funcții (1 funcție de demnitate publică, 2 funcții publice de conducere și 10 funcții publice de execuție).

La data de 17.02.2022, prin Hotărârea Parlamentului nr. 33, a fost numit în funcția de membru și președinte al Plenului Consiliului Concurenței, dl Alexei Gherțescu, pentru un mandat de 5 ani.

În procesul de asigurare cu personal necesar, în anul 2022, Consiliul Concurenței s-a bazat pe procedurile de ocupare a funcțiilor publice prin concurs și transfer.

Dintre procedurile de ocupare a funcțiilor publice în cadrul Consiliului Concurenței, în anul 2022, a prevalat procedura de cupare a funcțiilor prin concurs. Au fost scoase la concurs 18 funcții publice, dintre care 11 au fost ocupate (10 funcții publice de execuție și 1 funcție publică de conducere). Prin transfer extern au fost ocupată 1 funcție publică de conducere.

În prezent, Consiliul Concurenței se confruntă cu o insuficiență de personal calificat. Cauzele capacității reduse a autorității de a acoperi necesarul de personal se datorează complexității activității din toate sectoarele economiei naționale, nivelului de salarizare neconcordanț complexității atribuțiilor și competențelor solicitate de activitatea ce urmează a fi desfășurată, volumului mare de muncă pentru personalul existent și un număr redus de candidați la concursurile pentru funcțiile publice vacante, în mod special, pentru cele de execuție.

Tabelul 4

Fluctuația personalului

Anii	Nr. mediu de angajați	Nr. de persoane care au încetat raporturile de serviciu/relațiile de muncă	Fluctuația
2019	89	22	25 %
2020	88	12	13,6%
2021	79	14	17,7 %
2022	71	20	28,2%

Potrivit informației din tabelul nr. 4 fluctuația personalului pentru anul 2022 a constituit 28,2%. În comparație cu anul precedent, gradul de fluctuație a personalului Consiliului

Concurenței este în continuă creștere, depășind cu mult fluctuația personalului la nivel de administrație publică pentru anul 2021, care potrivit informațiilor din *Strategia de reformă a administrației publice din Republica Moldova pentru anii 2023-2030*, a constituit 11,24 %.

1.2. Informații cu privire la structura personalului

Un alt element esențial pentru o activitate de succes a autorității de concurență este experiența personalului în domeniu. În conformitate cu studiile internaționale realizate de către OECD, formarea profesională a unui specialist în domeniul concurenței, durează de la 3 până la 5 ani (în unele domenii specifice, chiar și mai mult de 10 ani) de activitate în cadrul autorității de concurență. Respectiv, angajații cu o vechime mai mică de 3 ani de activitate în cadrul autorității de concurență, sunt clasificați ca „începători”.

Tabelul 5

Structura personalului, în funcție de vechimea în muncă în domeniul concurenței și ajutorului de stat pentru anul 2022

Vechimea în muncă	Persoane	Ponderea
< 3 ani	10	22,7%
3 - 5 ani	18	40,9%
6 – 10 ani	9	20,5%
> 10 ani	7	15,9%
Total:	44	100%

Reieșind din analiza din tabelul de mai sus, conchidem faptul că dintre angajații Consiliului Concurenței cu atribuții de investigare în domeniul concurenței și ajutorului de stat pot fi calificați ca și „începători” (22,7%) având o vechime în muncă în cadrul autorității mai mică de 3 ani, iar aproximativ jumătate (40,9%) sunt în proces de formare profesională avansată, cu o vechime de muncă în cadrul autorității, cuprinsă între 3 și 5 ani. La personalul „calificat” și „înalt calificat”, pot fi atribuiți circa o treime (36,4%) din angajații autorității, care reprezintă nucleul ce asigură păstrarea memoriei instituționale, transmiterea experienței și cunoștințelor către ceilalți angajați.

Vârsta medie a angajaților per Consiliul Concurenței a constituit în anul de raportare 39,7 ani. În cadrul Consiliului Concurenței o atenție deosebită este acordată respectării egalității de gen astfel încât pe parcursul anului 2022, în structura funcțiilor/posturilor ocupate, ponderea bărbaților a fost de 47%, iar cea a femeilor de 53%.

Tabelul 6

Personalul Consiliului Concurenței în funcție de funcțiile ocupate pe genuri

Anul	Total angajați	Bărbați	Ponderea	Femei	Ponderea	Nr. angajați funcții de conducere, dintre care:			
						Bărbați	Ponderea	Femei	Ponderea
2020	82	38	46,3%	44	53,7%	11	45,8%	13	54,2%
2021	72	33	45,8%	39	54,2%	15	46,8%	17	53,1%
2022	66	31	47%	35	53%	12	44,4%	15	55,6%

Sistemul de dezvoltare profesională continuă a funcționarilor publici, care asigură caracterul sistematic și planificat al procesului de aprofundare și de actualizare a cunoștințelor, de dezvoltare a aptitudinilor și de modelare a atitudinilor necesare pentru exercitarea eficientă a responsabilităților ce revin funcției deținute, este absolut necesar.

În cadrul Consiliului Concurenței, dezvoltarea profesională continuă a funcționarilor publici s-a realizat prin activități de instruire de diferite tipuri și forme.

Astfel, pe parcursul anului 2022, 69 de salariați ai Consiliului Concurenței au beneficiat de instruirii interne și externe pe domeniul de activitate.

CAPITOLUL II: PREVENIREA DISTORSIONĂRII CONCURENȚEI

Activitatea de prevenire a practicilor anticoncurențiale și acțiunilor de concurență neloială reprezintă una din atribuțiile principale ale Consiliului Concurenței în vederea consolidării mediului concurențial loial.

În acest scop, Consiliul Concurenței elaborează avize la proiecte de acte normative, realizează controlul concentrărilor economice și al ajutoarelor de stat, intervenind în cazul în care acestea pot avea ca efect distorsionarea concurenței.

De asemenea, un rol aparte în activitatea de prevenire a distorsionării concurenței și identificare a riscurilor asupra concurenței îi revine evaluării mediului concurențial, efectuată prin intermediul investigațiilor utile de cunoaștere a pieței, în special pe piețele care prezintă risc sporit de distorsionare a concurenței.

2.1. Activitatea de avizare a actelor normative

Consiliul Concurenței, în limitele competenței sale, în scopul identificării normelor care pot restrânge, împiedica sau denatura concurența, evaluează impactul de reglementare al proiectelor actelor normative care reglementează activitatea economică și prezintă recomandări ce ar permite excluderea sau diminuarea efectelor anticoncurențiale.

În scopul evaluării impactului de reglementare asupra mediului concurențial, Consiliul Concurenței, pe parcursul anului 2022, a emis 54 de avize asupra proiectelor de acte normative, dintre care, 19 avize au fost prezentate cu propuneri și recomandări de respectare a cadrului normativ din domeniul concurenței, ajutorului de stat și publicității.

Subsecvent, în vederea asigurării transparenței activității de avizare a proiectelor de acte normative, avizele Consiliului Concurenței sunt plasate pe pagina web oficială a autorității - www.competition.md, compartimentul - *Transparența*, rubrica - *Avize*.

Din totalul proiectelor de acte normative asupra cărora Consiliul Concurenței a prezentat obiecții și propuneri în anul 2022, ținând cont de eventualul impact anticoncurențial al acestora asupra mediului concurențial, scoatem în evidență următoarele:

1. Proiectul de hotărâre cu privire la aprobarea proiectului de lege privind modificarea unor acte normative (număr unic 27/ME/2022) ce viza practicile comerciale neloiale dintre întreprinderi în cadrul lanțului de aprovizionare agricol și alimentar

Prin proiectul dat, s-a atribuit în competența Consiliului Concurenței examinarea și constatarea practicilor comerciale neloiale interzise de Capitolul V² din Legea cu privire la comerțul interior nr. 231/2010.

Consiliul Concurenței, conceptual a menționat că prevederile proiectelor de lege nu îndeplinesc pe deplin obiectivul urmărit de Directiva (UE) 2019/633 și nici scopul declarat în nota informativă la proiect, iar pentru atingerea scopului declarat, proiectul urma să transpună și să stabilească cert sfera/domeniile de aplicare a legii, să determine concret categoria de subiecți care cad sub incidența legii în dependență de puterea de negociere și dimensiunea relativă a furnizorului și cumpărătorului – cifra lor de afacere anuală, să stabilească clar faptele care vor fi calificate ca fiind practici comerciale neloiale și modul de determinare a sancțiunilor în acord cu prevederile Directivei 2019/633, fără a fi asimilate formal practicilor anticoncurențiale și practicilor de concurență neloială interzise de Legea concurenței nr. 183/2012.

Specificăm că la adoptarea Legii nr. 250/2022 cu privire la modificarea Legii comerțului interior nr. 231/2010, obiecțiile prezentate de către Consiliul Concurenței au fost luate doar parțial în considerare.

2. Proiectul de lege cu privire la publicitate (inițiativa legislativă nr. 269 din 07 octombrie 2021)

Pornind de la necesitatea asigurării sancționării publicității neonestе, neautentice, amorale sau a oricărei alte forme de publicitate ce contravine legii și ordinii publice, luând în considerare prevederile art. 3 alin. (4) lit. a) din Legea cu privire la actele normative nr. 100/2017, Consiliul Concurenței a constatat oportunitatea și a propus corelarea normelor din proiect, cu dispozițiile Codului contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2008.

De asemenea, pentru a nu admite un tratament discriminatoriu în raport cu solicitanții autorizațiilor pentru amplasarea dispozitivelor publicitare fixe, Consiliul Concurenței a propus ca prevederile din proiect, în partea ce vizează termenul de valabilitate al autorizațiilor, să fie corelate cu prevederile Legii nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător, în vigoare. Totodată, s-a atenționat că eliberarea autorizației pentru o perioadă de 5 ani, în lipsa unei argumentări corespunzătoare, ar putea crea bariere la intrarea pe piață a altor difuzori de publicitate și respectiv, ar putea limita sau elimina concurența în acest interval de timp.

În partea ce ține de prevederile art. 32 alin. (13) din proiect, care stabileau dreptul prioritar al titularului autorizației pentru amplasarea și exploatarea dispozitivului publicitar fix la eliberarea unei noi autorizații pentru același amplasament în condițiile în care acesta depune cerere pentru o nouă autorizație cu cel mult 90 de zile și cel puțin 30 de zile calendaristice înainte de expirarea termenului de valabilitate al autorizației, Consiliul Concurenței a constatat că acestea ar putea constitui o barieră de intrare pe piață pentru noile întreprinderi care doresc să obțină autorizația pentru amplasarea și exploatarea dispozitivului publicitar fix și astfel ar putea restrânge concurența pe piața respectivă.

Astfel, ținând cont de faptul că Legea concurenței nr. 183/2012 nu reglementează în mod clar competențele Consiliului Concurenței în domeniul publicității, a fost precizat că în proiect urmează a fi indicat expres că de competența autorității de concurență ține controlul de stat asupra respectării legii în partea ce vizează publicitatea comercială doar în cazul când sunt afectate drepturile agenților economici.

Totodată, în partea ce ține de stabilirea la art. 51 alin. (2) din proiect a necesității de prezentare a informațiilor privind caracteristica generală a pieții, date relevante referitor la piață, inclusiv volumul, precum și monitorizarea numărului de dispozitive publicitare fixe și suprafața de afișaj totală pe care o deține orice persoană în fiecare unitate administrativ-teritorială, stabilită la art. 52 alin. (2) din proiect, Consiliul Concurenței a atenționat că aceasta nu intră în atribuțiile de bază ale Consiliului Concurenței. Iar, aceste prevederi urmează a fi revăzute, ținându-se cont de competențele atribuite Consiliului Concurenței în domeniul publicității comerciale și doar în cazurile când ar putea fi afectată concurența. Proiectul de lege a fost adoptat de către Parlamentul Republicii Moldova, la definitivarea proiectului, obiecțiile și propunerile Consiliului Concurenței nu au fost luate în considerare.

3. Proiectul de hotărâre cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea Legii nr. 845/1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi (număr unic 312/ME/2022) ce vizează reglementarea întreprinderilor cu statut de monopol fiscal

Consiliul Concurenței a expus îngrijorări față de faptul că proiectul de lege conține carențe de reglementare și riscuri asupra concurenței, întrucât nu stabilește prin lege limitele întinderii dreptului statului de a institui monopoluri fiscale.

Concomitent, Consiliul Concurenței a atenționat că este în imposibilitate de a evalua *ex-ante* impactul de reglementare al prevederilor proiectului asupra mediului concurențial, deoarece în proiect nu sunt stabilite expres genurile de activitate economică pe care statul și le rezervă și pe care le va realiza prin intermediul întreprinderilor cu statut de monopol fiscal și alte aspecte importante.

Având ca temei prevederile art. 4 din Legea concurenței nr. 183/2012, care definesc noțiunea de întreprindere cu statut de monopol fiscal, Consiliul Concurenței a menționat că intervenția statului în domeniul activităților economice ce urmează a fi identificate și realizate prin intermediul întreprinderilor cu statut de monopol fiscal, trebuie să fie realizată în scopul asigurării obținerii veniturilor pentru stat. Așadar, pentru a fi corelat cu scopul declarat de constituire a întreprinderilor cu statut de monopol fiscal stabilit de Legea concurenței, Consiliul Concurenței a menționat că prevederile alin. (1) art. 36⁶ din proiect necesită a fi completate la final cu textul „pentru obținerea veniturilor pentru stat”. Din aceste considerente, deținător al dreptului de monopol fiscal pot fi numai întreprinderile aflate în controlul statului 100%.

În vederea asigurării principiilor de bază ale concurenței, Consiliul Concurenței a propus ca atribuirea statutului de monopol fiscal unor genuri de activitate economică, urmează a fi stabilită expres în lege și limitată intervenția statului pe piețele deschise concurenței în mod argumentat pentru apărarea unui interes public major.

În aceeași ordine de idei, Consiliul Concurenței a avizat **Proiectul de hotărâre de Guvern cu privire la Comisia Națională pentru Monopol Fiscal (număr unic 608/ME/2022)** expunându-și îngrijorarea referitor la faptul că atribuțiile Comisiei prevăzute de punctul 6 al proiectului depășesc limita atribuțiilor de serviciu stabilite de legile speciale și intră în conflict cu funcțiile de avizare și investigare prevăzute de Legea concurenței nr. 183/2012 și Legea cu privire la ajutorul de stat nr. 139/2012, în partea ce vizează reprezentantul Consiliului Concurenței, care va fi desemnat ca membru al Comisiei Naționale pentru Monopol Fiscal. Respectiv, în temeiul art. 32 al Legii cu privire la actele normative nr. 100/2017 și art. 34 alin. (2) din Legea concurenței, Consiliul Concurenței avizează proiectele actelor normative care reglementează activitatea economică. În context, Consiliul Concurenței a atestat condiții care ar putea genera conflicte de interese în cazul în care reprezentantul autorității de concurență în calitate sa de membru al Comisiei Naționale pentru Monopol de Stat va participa la elaborarea proiectului de act normativ în cadrul activității Comisiei prin votul exercitat, iar ulterior proiectul dat va fi avizat de către Consiliul Concurenței.

Consiliul Concurenței atât în procesul de avizare al proiectului inițial, cât și în procesul de avizare al proiectului definitivat al hotărârii de Guvern a atestat îngrijorări cu privire la eventuale conflicte de interese instituționale ce ar putea apărea în procesul de exercitare a dreptului de vot de către membrii Comisiei, însă la adoptarea hotărârii de Guvern nr. 916 din 21.12.2022, obiecțiile nu au fost luate în considerare.

4. Proiectul hotărârii pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 774/2016 cu privire la prețurile de comercializare a produselor social importante

Potrivit condițiilor care au impus elaborarea propunerilor de modificare din proiect, Guvernul propune intervenția pe piață în legătură cu necesitatea diminuării impactului majorării prețurilor la produsele de consum și pentru protejarea populației în special din categoria social-vulnerabilă astfel încât să beneficieze de o gamă mai largă de produse care să asigure necesitățile nutriționale de bază.

Consiliul Concurenței, analizând situația de fapt și împrejurările excepționale legate de securitatea regională și pericolul la adresa securității naționale, a conchis că intervenția Guvernului pentru a împiedica sau chiar pentru a bloca creșterea excesivă a prețurilor pentru sectoarele economice ar putea fi justificată.

Concomitent, s-a atenționat că proiectul propune completarea Listei produselor social importante cu un șir larg de produse care după natura lor nu pot face parte din lista de

produse care intră în coșul alimentar al minimului de existență ce fac parte din pozițiile tarifare stabilite cum ar fi pentru peștii congelați (0303): somon roșu, pește spadă, câini de mare și alte specii de rechini, pisici și vulpi de mare, etc., pentru produsele biocide (3808) care cuprinde 22 tipuri de produse, pentru carnea de pasăre (0207), care cuprinde carnea de curcani, de rațe, găște sau bibilici etc.

Prin urmare, Consiliul Concurenței a atenționat că reglementarea limitei adaosului comercial al produselor, care după natura lor nu sunt produse care fac parte din coșul alimentar al minimului de existență, depășește obiectivul urmărit care a impus elaborarea modificărilor la Hotărârea de Guvern nr. 774/2016.

Reieșind din cele menționate, Consiliul Concurenței a accentuat necesitatea unei analize conceptuale a acestui instrument/mecanism de intervenție prin reglementarea modului de formare a prețului de către stat și de a fi revăzută lista de produse care sunt propuse pentru completarea Listei produselor social importante de la pct. 1 din proiect, astfel încât să fie incluse argumentat doar grupele de produse/supozițiile tarifare ale produselor social importante de primă necesitate care fac parte din coșul alimentar al minimului de existență.

La definitivarea proiectului hotărârii de Guvern și, ulterior, la aprobarea acesteia, propunerile Consiliului Concurenței au fost luate parțial în considerare.

5. Proiectul hotărârii de Guvern cu privire la scutirea unor societăți pe acțiuni de la plata dividendelor și a unor întreprinderi de stat de la defalcări din profitul net obținut în anul 2021 (număr unic 485/APP/2022)

Prin proiectul hotărârii de Guvern se propunea scutirea de la defalcarea în bugetul de stat a unei părți din profitul net obținut în anul 2021 pentru Î.S. „Fabrica de sticlă din Chișinău”, Î.S. Combinatul de vinuri de calitate „Mileștii Mici” și Î.S. „Stațiunea Didactico - Experimentală Criuleni”, precum și de la plata dividendelor aferente anului 2021 pentru S.A. „Energocom” și S.A. „Moldtelecom”.

Consiliul Concurenței a constatat că măsurile de sprijin care se intenționa a fi acordate prezintă semne de ajutor de stat, ce ar putea fi calificate drept renunțare a furnizorului la anumite venituri viitoare, pe care le-ar obține în mod cert de la beneficiar, reglementat de Legea cu privire la ajutorul de stat nr. 139/2012.

Având în vedere că proiectul hotărârii de Guvern și materialele anexate nu conțineau informații exacte și complete, inclusiv date disponibile obiectiv, verificabile și fiabile, suficient de detaliate, care ar reflecta situația economică la zi a fiecărei întreprinderi, Consiliul Concurenței a atenționat furnizorul/inițiatorul ajutorului de stat despre necesitatea notificării distincte, pentru fiecare întreprindere, a intenției de acordare a măsurilor de sprijin propuse.

Propunerile Consiliului Concurenței au fost luate în considerație, intenția de acordare a măsurilor de sprijin pentru întreprinderile vizate în proiectul de hotărâre fiind notificată Consiliului Concurenței, pentru fiecare întreprindere.

6. Proiectul definitivat al hotărârii de Guvern pentru aprobarea Regulamentului cu privire la organizarea, funcționarea și utilizarea Fondului de garantare a creditelor pentru întreprinderile mici și mijlocii (număr unic 540/ME/2022)

Consiliul Concurenței a constatat că proiectul regulamentului nu oferă claritate în privința valorii maxime a garanției financiare ce poate fi acordată unui beneficiar și nici cuantumului comisionului de garantare pentru garanțiile financiare pe care un beneficiar ar urma să-l achite Garantului, respectiv nu oferă previzibilitate dacă comisionul efectiv achitat va fi mai mic sau mai mare decât prețul de piață al garanției.

Cu luarea în calcul a pct. 4.1 din *Comunicarea Comisiei Europene cu privire la aplicarea articolelor 87 și 88 din Tratatul CE privind ajutoarele de stat sub formă de garanții*, și pct. 47 din *Regulamentul privind forma de notificare, procedura de examinare și adoptare a deciziilor cu privire la ajutorul de stat*, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr. 1 din 30 august 2013, Plenul Consiliului Concurenței a constatat că schema de garantare propusă prezintă semne de ajutor de stat, reglementat de Legea cu privire la ajutorului de stat nr. 139/2012.

În condițiile în care comisionul garanției oferit individual sau de portofoliu va fi diferit decât nivelul prețului de piață al garanției, beneficiarul va obține un avantaj economic pe care nu l-ar fi obținut în condiții normale de piață.

Reieșind din cele menționate, Consiliul Concurenței a atenționat despre necesitatea respectării la implementarea măsurilor de sprijin a dispozițiilor Legii cu privire la ajutorul de stat nr. 139/2012.

7. Proiectul de hotărâre cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea Legii comunicațiilor poștale nr. 36/2016 (număr unic 887/MIDR/2022)

Prin proiectul parvenit spre avizare s-a propus ca Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației să publice pe pagina web până la data de 31 martie a fiecărui an calendaristic, tarifele la serviciile prestate de furnizorii de servicii de livrare de colete internaționale.

Pe când, Regulamentul 2018/644 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 aprilie 2018 privind serviciile de livrare transfrontalieră, care este transpus, prevede la Art. 4 alin. (3) lit. e) că autoritatea națională de reglementare publică lista tarifelor la serviciile prestate de furnizorii de servicii de livrare de colete în cazul în care este

disponibilă, orice listă de prețuri accesibilă publicului, aplicabilă la data de 01 ianuarie a fiecărui an calendaristic pentru serviciile de livrare de colete.

În acest context, Consiliul Concurenței și-a expus îngrijorarea față de prevederea de la art. 4 alin. (2) lit. g¹) din proiect, care obligă autoritatea națională de reglementare să publice pe pagina web, indiferent dacă sunt publice sau nu tarifele aplicate de prestatorii de servicii de livrare de colete, întrucât acest fapt ar putea constitui circumstanță prielnică care ar putea facilita coordonarea comportamentului participanților de pe această piață, interzisă de art. 5 din Legea concurenței nr. 183/2012.

Respectiv, întru asigurarea transpunerii Regulamentului 2018/644 și principiilor de bază ale liberei concurențe, Consiliul Concurenței a propus completarea dispoziției normei de la art. 4 alin. (2) lit. g¹) din proiect, la final cu textul “în cazul în care este disponibilă publicului”.

Concomitent, pentru a asigura condițiile de calitate, predictibilitate și claritate ale legii, în acord cu cerințele art. 54 din Legea cu privire la actele normative nr. 100/2017, Consiliul Concurenței, a propus completarea art. 4 din proiect cu noi aliniate, care să stabilească elementele/criteriile ce urmează a fi luate în considerare de către autoritatea de reglementare pentru realizarea noii funcții de evaluare a tarifelor nerezonabil de mari similar elementelor/criteriilor stabilite la Art. 6 din Regulamentul 2018/644.

La adoptarea hotărârii de Guvern, obiecțiile și propunerile Consiliului Concurenței nu au fost luate în considerare.

2.2. Analiza ex-ante a concentrărilor economice

În vederea evaluării compatibilității operațiunilor de concentrare economică notificate cu mediul concurențial, în anul 2022 au fost examinate 15 *formulare* complete de notificare a unei concentrări economice.

Ca urmare a evaluării compatibilității operațiunilor de concentrare economică notificate, examinarea a 8 operațiuni a fost finalizată prin Deciziile Plenului Consiliului Concurenței de autorizare a concentrărilor economice notificate, examinarea a 5 tranzacții a fost finalizată prin scrisori de informare despre faptul că, operațiunile notificate nu cad sub incidența Legii concurenței nr. 183 din 11.07.2012. Din formularele de notificare depuse în anul 2022, examinarea a 2 notificări urmează a fi finalizată în anul 2023.

Cele mai importante concentrări economice notificate/autorizate în anul 2022 au fost:

- 1. Notificarea operațiunii de concentrare economică privind preluarea controlului unic asupra întreprinderii Pharma Strategy Partners GmbH**

Operațiunea de concentrare economică notificată se referă la preluarea controlului unic de către întreprinderea DAWAA'A RESTRICTED LIMITED controlată indirect de către grupul ADQ, asupra întreprinderii Pharma Strategy Partners GmbH, care face parte din grupul Acino prin achiziționarea a 100% cote-părți din acțiuni.

Sectoarele economice implicate în operațiunea de concentrare economică notificată se referă la comercializarea cu ridicata a produselor farmaceutice și comercializarea cu ridicata a zahărului alb rafinat.

În urma analizei operațiunii de concentrare economică notificată, s-a constatat că concentrarea economică care urmează a fi realizată între întreprinderile Pharma Strategy Partners GmbH și DAWAA'A RESTRICTED LIMITED, reprezintă o concentrare între companii care nu aveau nici relații orizontale (în calitate de concurenți pe aceeași piață) și nici verticale (în calitate de furnizori sau de clienți). Astfel de operațiuni sunt concentrări conglomerate.

Plenul Consiliului Concurenței prin [Decizia cu nr. DCE-09 din 04.02.2022](#) a declarat operațiunea de concentrare economică ce se referă la procurarea a 100% cote-părți din capitalul social al întreprinderii Pharma Strategy Partners GmbH, ca fiind compatibilă cu mediul concurențial.

2. Notificarea operațiunii de concentrare economică privind preluarea controlului unic asupra întreprinderilor FPC „Esculap – Farm” SRL și „Willow” SRL de către „Distrimed” SRL

Operațiunea de concentrare economică notificată se referă la preluarea de către întreprinderea „Disrimed” SRL a controlului asupra întreprinderilor „Esculap – Farm” SRL și „Willow” SRL, prin achiziționarea a 100% cote-părți din capitalul social.

Ținând cont de genul de activitate desfășurat de către întreprinderile implicate în operațiunea de concentrare economică este important de menționat că, în deciziile sale, Comisia Europeană definește piața relevantă în sectorul farmaceutic pornind de la sistemul de clasificare Anatomico – Terapeutic – Chimic (ATC), conceput de European Pharmaceutical Marketing Research Association (EPHRA) și recunoscut la nivel mondial în principal de Intercontinental Medical Statistics (IMS), care îl folosește pentru elaborarea de statistici pentru industria farmaceutică.

Piețele relevante, prin prisma cărora a fost evaluată compatibilitatea operațiunii de concentrare economică cu mediul concurențial, au fost: piața comercializării cu ridicata a medicamentelor care include cele 263 de categorii de medicamente clasificate la nivelul ATC 3 pe care se suprapun activitățile părților implicate în operațiunea de concentrare economică pe teritoriul Republicii Moldova.

În cadrul evaluării compatibilității cu mediul concurențial a operațiunii notificate prin prisma piețelor relevante identificate s-a constatat că realizarea operațiunii propuse spre autorizare nu va avea ca efect distorsionarea mediului concurențial.

Prin [Decizia nr. DCE-27 din 25.05.2022](#), Plenul Consiliului Concurenței a declarat operațiunea notificată ca fiind compatibilă cu mediul concurențial.

3. Notificarea operațiunii de concentrare economică dintre Všeobecná úverová banka, a.s., Slovenská sporiteľňa, a.s., Tatra banka, a.s., 365.bank, a.s. și Československá obchodná banka, a.s. (Slovacia)

La data de 06.05.2022, Consiliul Concurenței, în temeiul art. 22 alin. (1) al Legii concurenței, a recepționat notificarea unei concentrări economice, operațiunea de concentrare economică ce urma a se realiza prin înființarea unei noi societăți în comun – „Monilogi” s.r.o. (Slovacia), cu funcționalitate deplină și controlată în comun de către VUB, Slovenská sporiteľňa, Tatra banka, 365.bank și ČSOB.

Părțile implicate în realizarea tranzacției sunt active indirect pe piața serviciilor bancare (care cuprinde retail-ul bancar, banking-ul corporativ și banking-ul wholesale etc.), pe teritoriul Republicii Moldova (VUB prin intermediul BC „Eximbank” SA și Slovenská sporiteľňa prin – BC „BCR Chișinău” SA).

Ca urmare a examinării compatibilității operațiunii cu mediul concurențial, s-a constatat că, deși operațiunea propusă spre autorizare cade sub incidența Legii concurenței, aceasta nu are ca efect distorsionarea mediului concurențial pe piețele relevante identificate.

Prin [Decizia nr. DCE-50 din 25.07.2022](#), Plenul Consiliului Concurenței a declarat operațiunea de concentrare economică notificată compatibilă cu mediul concurențial.

4. Notificările operațiunilor de concentrare economică privind preluarea controlului de către întreprinderile „Elevator Com Group” SRL și „Agrotera Sud” SRL, care au același fondator asupra întreprinderilor „Basarabia-Agro” SRL, „Gîrlea Farms” SRL și „Valmadol” SRL

Operațiunile de concentrare economică notificate să referă la preluarea a 100% cote-părți, din capitalul social al întreprinderilor „Basarabia-Agro” SRL, „Gîrlea Farms” SRL și „Valmadol” SRL de către întreprinderile „Elevator Com Group” SRL și „Agrotera Sud” SRL, care au același beneficiar efectiv.

Părțile implicate sunt active pe piața comercializării cu ridicata a grâului, orzului, porumbului și a semințelor de floarea-soarelui pe întreg teritoriul Republicii Moldova.

În urma analizei concentrărilor economice notificate, s-a constatat că, operațiunea de concentrare economică notificată cade sub incidența Legii concurenței și există îndoieli privind compatibilitatea cu mediul concurențial a operațiunii.

În temeiul art. 41 alin. (1) lit. f) din Legea concurenței, prin Dispozițiile Plenului Consiliului Concurenței nr.05 și nr.06 din 29.04.2022, s-a dispus inițierea investigațiilor concentrărilor economice notificate de către întreprinderea „Elevator Com Group” SRL și „Agrotera Sud” SRL. Ca urmare, în urma evaluării s-a constatat că operațiunile sunt compatibile cu mediul concurențial.

Plenul Consiliului Concurenței prin [Deciziile cu nr. DCE-05/22-55](#) și nr. [DCE-06/22-56 din 05.09.2022](#) a autorizat și a declarat compatibile cu mediul concurențial operațiunile de concentrare economică realizate prin preluarea controlului de către întreprinderile „Elevator Com Group” SRL și „Agrotera Sud” SRL asupra întreprinderilor „Basarabia – Agro” SRL, „Gîrlea Farms” SRL și „Valmadol” SRL.

5. Notificarea operațiunii de concentrare economică privind preluarea controlului asupra Societății pe Acțiuni „Lactis” de către asociații Firmei de Producție și Comerț „Serviabil” SRL

Operațiunea de concentrare economică notificată se referă la achiziționarea de către întreprinderea „Serviabil” SRL a acțiunilor deținute de acționari în cadrul Societății pe acțiuni „Lactis”.

Compatibilitatea operațiunii notificate cu mediul concurențial a fost analizată prin prisma pieței comercializării (distribuția) angro a produselor lactate pe întreg teritoriul Republicii Moldova.

Urmare a analizei operațiunii prin prisma pieței relevante stabilite s-a constatat că, realizarea operațiunii propusă spre autorizare nu va avea ca efect distorsionarea mediului concurențial.

Prin [Decizia nr. DCE-64 din 13.10.2022](#), Plenul Consiliului Concurenței a declarat operațiunea ce urma a se realiza prin preluarea controlului asupra Societății pe acțiuni „Lactis” de către asociații Firmei de Producție și Comerț „Serviabil” SRL, compatibilă cu mediul concurențial.

2.3. Analiza ex-ante a măsurilor de sprijin acordate de stat întreprinderilor

2.3.1. Sinteza rezultatelor înregistrate

Politica în domeniul ajutorului de stat este o componentă importantă a politicii de concurență datorită efectelor intervenției statului în economie. Monitorizarea permanentă a ajutoarelor de stat se efectuează cu scopul de a exclude denaturarea

nejustificată a concurenței și pentru a direcționa mai bine măsurile de sprijin, contribuind astfel la dezvoltarea întregii economii.

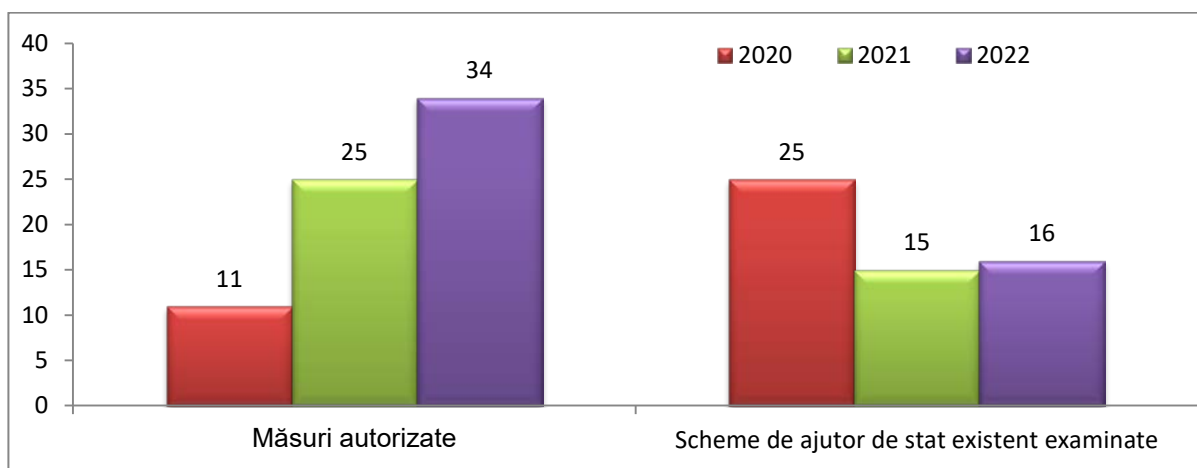
În anul 2022, de către Consiliul Concurenței au fost autorizate 34 de măsuri de sprijin notificate de către furnizorii ajutorului de stat.

Este important de menționat faptul că, ajutorul autorizat în perioada de referință a fost destinat preponderent măsurilor de sprijin acordate pentru servicii de interes economic general (SIEG), precum: alimentarea cu apă potabilă, evacuarea apelor uzate, colectarea deșeurilor menajere, transport public etc.

Măsurile de ajutor de stat autorizate au fost acordate sub formă de reduceri la preț la bunurile și serviciile furnizate, subvenții, subsidii, transmiterea gratuită a mijloacelor fixe, scutiri de taxă și plată pentru locațiune, garanții în condiții preferențiale, renunțare la venituri etc.

Figura nr.1

**Indicatorii în domeniul ajutorului de stat
pentru perioada anilor 2020-2022**

În perioada de referință, Consiliul Concurenței a examinat 16 scheme de ajutor de stat existent. În rezultat, din numărul total de scheme de ajutor de stat existent examinate de către Consiliul Concurenței, 13 - au fost aliniate, iar la 3 măsuri de sprijin furnizorul urmează să întreprindă acțiuni în vederea alinierii schemelor de ajutor de stat la acquis-ul UE în domeniu.

În vederea realizării angajamentului asumat prin art. 342 din Acordul de Asociere RM-UE și de necesitatea creșterii transparenței în operațiunile de acordare a ajutorului de stat a fost instituit SIA RAS. În anul 2022, la fel ca și în anii precedenți, toți furnizorii au raportat măsurile de sprijin prin intermediul SIA RAS.

De asemenea, de către Consiliul Concurenței a fost oferit acces la 50 de utilizatori de ajutor de stat astfel încât 1380 de furnizori de ajutor de stat erau conectați la sistemul SIA RAS.

Drept rezultat, furnizorii de ajutor de stat și de minimis au raportat măsurile de sprijin prin intermediul SIA RAS, acestea urmând a fi examinate de către Consiliul Concurenței, iar ulterior incluse în *Raportul privind ajutoarele de stat acordate în Republica Moldova*.

Evoluția implementării și utilizării SIA RAS este expusă în tabelul 7.

Tabelul 7

***Evoluția implementării și utilizării SIA RAS
pentru perioada anilor 2017 – 2022***

Nr.	Indicatori	2017	2018	2019	2020	2021	2022
1	Numărul furnizorilor de ajutor de stat ce au primit acces pentru utilizarea SIA RAS	252	143	180	140	160	50
2	Numărul furnizorilor de ajutor de stat ce utilizează SIA RAS	809	875	1110	1245	1330	1380
3	Ponderele furnizorilor de ajutor de stat ce utilizează SIA RAS din totalul celor care au notificat ajutoare de stat	84%	92%	97%	100%	100%	100%
4	Ponderele furnizorilor de ajutor de stat ce utilizează SIA RAS din totalul celor care au raportat ajutoare de stat	88%	100%	100%	100%	100%	100%

Creșterea numărului de autorități publice care utilizează SIA RAS în activitatea de notificare și raportare a ajutorului de stat a fost menținută. Acest fapt a asigurat transparența în procesul de colectare și analiza datelor privind ajutoarele de stat și de minimis acordate. Această tendință pozitivă se datorează și acțiunilor de promovare a culturii concurențiale în domeniul ajutorului de stat realizate prin organizarea consultațiilor și ședințelor on-line cu furnizorii.

2.3.2. Notificarea și autorizarea ajutorului de stat

Datorită politicii de promovare a culturii concurențiale în regiuni, toți furnizorii de ajutor de stat au notificat măsurile de sprijin prin intermediul SIA RAS. În continuare este prezentată descrierea succintă a măsurilor de sprijin autorizate de către Plenul Consiliului Concurenței pe parcursul anului 2022.

1. Notificarea parvenită de la Primăria s. Bolohan, raionul Orhei cu privire la acordarea măsurilor de sprijin sub formă de scutire de la plata chiriei pentru bunurile transmise în gestiune către Î.M. „Servicii Comunale Bolohan” pentru prestarea serviciului public de alimentare cu apă potabilă și de canalizare

Ajutorul de stat acordat Î.M. „Servicii Comunale Bolohan” este necesar în vederea operării în condiții normale de continuitate a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare și nu va denatura în mod nejustificat concurența.

Obiectivul – susținerea beneficiarilor ce prestează servicii de interes economic general, serviciul public de alimentare cu apă. *Forma de acordare* – reduceri de preț la bunurile

și serviciile furnizate, inclusiv vânzare a unor bunuri mobile și imobile sub prețul pieței. Valoarea estimativă a ajutorului de stat pentru anii 2018 – 2023 constituie 2 944,5 mii lei.

Prin [Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASO - 12 din 16.02.2022](#) s-a constatat că măsurile de sprijin notificate de către Primăria satului Bolohan, raionul Orhei, ce constau în scutirea de la plata chiriei pentru bunurile transmise în gestiune către Î.M. „Servicii Comunale Bolohan”, constituie ajutor de stat în sensul art.3 din Legea cu privire la ajutorul de stat, care este compatibil cu mediul concurențial normal.

2. Notificarea parvenită de la Ministerul Finanțelor cu privire la acordarea unei măsuri de sprijin S.A. „Termoelectrica” pentru prestarea serviciilor de producere, distribuție, furnizare a energiei termice și producerea energiei electrice

Acordarea ajutorului de stat pentru serviciile de producere, distribuție, furnizare a energiei termice și producerea energiei electrice este justificată de necesitatea prelungirii primului Proiect de Îmbunătățire a Eficienței Sistemului de Alimentare Centralizată cu Energie Termică, care s-a finalizat la data de 30 iunie 2020. Investiția implică modernizarea generării la CET Sursa-1, majorarea cogenerării eficiente, dezvoltarea și instalarea unui sistem informațional de management, cât și investiții în eficiența energetică.

Obiectivul – susținerea beneficiarilor ce prestează servicii de interes economic general/ servicii de producere a energiei electrice și producerea, transportarea și distribuția energiei termice. *Forma de acordare* – acordare a unor împrumuturi în condiții preferențiale. *Valoarea* totală a ajutorului de stat autorizat, pentru perioada anilor 2021 – 2031, a constituit 397 082,57 mii lei.

Prin [Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASR-13 din 11.03.2022](#) s-a constatat că măsura de sprijin acordată SA „Termoelectrica” pentru prestarea serviciilor de producere, distribuție, furnizare a energiei termice și producerea energiei electrice, constituie ajutor de stat, în sensul art. 3 din Legea cu privire la ajutorul de stat, care este compatibil cu mediul concurențial normal.

3. Notificarea parvenită de la Primăria comunei Grigorăuca, raionul Sîngerei, cu privire la transmiterea în gestiune economică a bunurilor materiale

Ajutorul de stat acordat Î.M. „Grigorăuca-Licurici” este necesar în vederea operării în condiții normale de continuitate a serviciului public de alimentare cu apă și nu va denatura, în mod nejustificat, concurența.

Obiectivul – susținerea beneficiarilor ce prestează servicii de interes economic general, serviciul public de alimentare cu apă. *Forma de acordare* – transmiterea în gestiune

economică cu titlu gratuit a bunurilor materiale în valoare de 5 566,49 mii lei. *Valoarea* estimativă actualizată a ajutorului de stat, pe perioada 2017 – 2027, constituie 2 417,728 mii lei.

Prin [Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. OTN-14 din 11.03.2022](#) s-a constatat că măsura de sprijin notificată constituie ajutor de stat în sensul art. 3 din Legea cu privire la ajutorul de stat și este compatibilă cu mediul concurențial normal.

4. Notificarea parvenită de la Primăria satului Alexandru Ioan Cuza, raionul Cahul, cu privire la transmiterea în gestiune economică a bunurilor materiale

Ajutorul de stat acordat S.A. „Apă-Canal” Cahul este necesar în vederea operării în condiții normale de continuitate a serviciului public de alimentare cu apă și nu va denatura, în mod nejustificat, concurența.

Obiectivul – susținerea beneficiarilor ce prestează servicii de interes economic general, serviciul public de alimentare cu apă. *Forma de acordare* – transmiterea în gestiune economică cu titlu gratuit a unor mijloace fixe. *Valoarea* estimativă actualizată a ajutorului de stat, pe perioada 2021 – 2030 este de 4 495,80 mii lei.

Prin [Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. OTS-15 din 11.03.2022](#) s-a constatat că măsura de sprijin notificată constituie ajutor de stat în sensul art. 3 din Legea cu privire la ajutorul de stat și este compatibilă cu mediul concurențial normal.

5. Notificarea parvenită de la Primăria municipiului Strășeni, cu privire la transmiterea în gestiune cu titlu gratuit a unor bunuri Î.M. „Apă Canal Strășeni” pentru prestarea serviciului public de alimentare cu apă și canalizare

Ajutorul de stat acordat Î.M. „Apă Canal Strășeni” este necesar pentru a opera în condiții normale de continuitate serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare și nu va denatura, în mod nejustificat, concurența.

Obiectivul – susținerea beneficiarilor ce prestează servicii de interes economic general, serviciul public de alimentare cu apă și canalizare. *Forma de acordare* – transmiterea în gestiune cu titlu gratuit a unor bunuri (rețeaua de apeduct și rețeaua de canalizare). *Valoarea* estimativă actualizată a ajutorului de stat acordat, pentru perioada anilor 2020 - 2025, constituie 2 974,16 mii lei.

Prin [Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASR-16 din 25.03.2022](#) s-a constatat că măsura de sprijin acordată Î.M. „Apă Canal Strășeni” pentru prestarea serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, constituie ajutor de stat, în sensul art. 3 din Legea cu privire la ajutorul de stat, care este compatibil cu mediul concurențial normal.

6. Notificarea parvenită de la Primăria municipiului Comrat, cu privire la transmiterea bunurilor materiale și acordarea subvențiilor/subsidiilor

Ajutorul de stat acordat Î.M. „SU-CANAL” Comrat este necesar în vederea operării în condiții normale de continuitate a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare și nu va denatura în mod nejustificat, concurența.

Obiectivul – susținerea beneficiarilor ce prestează servicii de interes economic general, serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare. *Forma de acordare* – sub formă de subvenții/subsidii în suma de 7 282,35 mii lei, precum și transmiterea la balanța Î.M. ”SU-CANAL” a bunurilor materiale în valoare de 221,41 mii lei, în perioada 2014 – 2020. Suma totală constituie 7 503,76 mii lei.

Prin [Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. OTG-23 din 26.04.2022](#) s-a constatat că măsura de sprijin notificată constituie ajutor de stat în sensul art. 3 din Legea cu privire la ajutorul de stat și este compatibilă cu mediul concurențial normal.

7. Notificarea parvenită de la Primăria satului Țarigrad, raionul Drochia, cu privire la transmiterea în gestiune economică a bunurilor materiale

Ajutorul de stat acordat Î.M. ”Gospodăria Comunală satul Țarigrad” este necesar în vederea operării în condiții normale de continuitate a serviciului public de alimentare cu apă și nu va denatura, în mod nejustificat, concurența.

Obiectivul – susținerea beneficiarilor ce prestează servicii de interes economic general, serviciul public de alimentare cu apă. *Forma de acordare* – transmiterea în gestiune economică cu titlu gratuit a bunurilor materiale în valoare de 6 905,8 mii lei. *Valoarea* estimativă actualizată a ajutorului de stat, pe perioada 2021 – 2025, constituie 2 384,09 mii lei.

Prin [Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. OTN-24 din 26.04.2022](#) s-a constatat că măsura de sprijin notificată constituie ajutor de stat în sensul art. 3 din Legea cu privire la ajutorul de stat și este compatibilă cu mediul concurențial normal.

8. Notificarea parvenită de la Primăria comunei Cuhureștii de Sus, raionul Florești, cu privire la transmiterea în gestiune economică cu titlu gratuit a sistemului de alimentare cu apă potabilă S.A. „Servicii Comunale Florești”

Ajutorul de stat acordat S.A. „Servicii Comunale Florești” este necesar pentru a opera, în condiții normale de continuitate, serviciul public centralizat de alimentare cu apă.

Obiectivul - susținerea beneficiarilor ce prestează servicii de interes economic general, serviciul public de alimentare cu apă. *Forma de acordare* - transmiterea în gestiune

Raport de activitate al Consiliului Concurenței pe anul 2022
economică cu titlul gratuit a unor bunuri. *Valoarea* estimativă actualizată a ajutorului de stat acordat, pentru perioada 2022-2030, constituie 6 544,37 mii lei.

Prin [Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASR-29 din 31.05.2022](#) s-a constatat că măsura de sprijin notificată constituie ajutor de stat în sensul art. 3 din Legea cu privire la ajutorul de stat și este compatibilă cu mediul concurențial normal.

9. Notificarea parvenită de la Primăria comunei Albota de Jos, raionul Taraclia, cu privire la transmiterea în gestiune economică a bunurilor materiale

Ajutorul de stat acordat Î.M. „Apa Albota” este necesar în vederea operării în condiții normale de continuitate a serviciului public de alimentare cu apă și nu va denatura, în mod nejustificat, concurența.

Obiectivul – susținerea beneficiarilor ce prestează servicii de interes economic general, serviciul public de alimentare cu apă. *Forma de acordare* – transmiterea în gestiune economică cu titlu gratuit a unor mijloace fixe. Valoarea estimativă actualizată a ajutorului de stat, pe perioada 2022 – 2031, constituie 3902,14 mii lei.

Prin [Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. OTS-30 din 31.05.2022](#) s-a constatat că măsura de sprijin notificată constituie ajutor de stat în sensul art. 3 din Legea cu privire la ajutorul de stat și este compatibilă cu mediul concurențial normal.

10. Notificarea parvenită de la Primăria comunei Crihana Veche, raionul Cahul, cu privire la transmiterea în gestiune economică a bunurilor materiale

Ajutorul de stat acordat S.A. „Apă - Canal” Cahul este necesar în vederea operării în condiții normale de continuitate a serviciului public de alimentare cu apă și nu va denatura, în mod nejustificat, concurența.

Obiectivul – susținerea beneficiarilor ce prestează servicii de interes economic general, serviciul public de alimentare cu apă. *Forma de acordare* – transmiterea în gestiune economică cu titlu gratuit a unor mijloace fixe. Valoarea estimativă actualizată a ajutorului de stat, pe perioada 2018 – 2035 este de 8266,47 mii lei.

Prin [Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. OTS-31 din 31.05.2022](#) s-a constatat că măsura de sprijin notificată constituie ajutor de stat în sensul art. 3 din Legea cu privire la ajutorul de stat și este compatibilă cu mediul concurențial normal.

11. Notificarea parvenită de la Primăria comunei Tătărești, raionul Cahul, cu privire la transmiterea în gestiune economică a bunurilor materiale

Ajutorul de stat acordat S.A. „Apă-Canal” Cahul este necesar în vederea operării în condiții normale de continuitate a serviciului public de alimentare cu apă și nu va denatura, în mod nejustificat, concurența.

Obiectivul – susținerea beneficiarilor ce prestează servicii de interes economic general, serviciul public de alimentare cu apă. *Forma de acordare* – transmiterea în gestiune economică cu titlu gratuit a unor mijloace fixe. Valoarea estimativă actualizată a ajutorului de stat, pe perioada 2021 – 2040 este de 474,73 mii lei.

Prin [Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. OTS-32 din 31.05.2022](#) s-a constatat că măsura de sprijin notificată constituie ajutor de stat în sensul art. 3 din Legea cu privire la ajutorul de stat și este compatibilă cu mediul concurențial normal.

12. Notificarea parvenită de la Primăria comunei Manta, raionul Cahul, cu privire la transmiterea în gestiune economică a bunurilor materiale

Ajutorul de stat acordat S.A. „Apă-Canal” Cahul este necesar în vederea operării în condiții normale de continuitate a serviciului public de alimentare cu apă și nu va denatura, în mod nejustificat, concurența.

Obiectivul – susținerea beneficiarilor ce prestează servicii de interes economic general, serviciul public de alimentare cu apă. *Forma de acordare* – transmiterea în gestiune economică cu titlu gratuit a unor mijloace fixe. Valoarea estimativă actualizată a ajutorului de stat, pe perioada 2018 – 2035 este de 3182,10 mii lei.

Prin [Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. OTS-33 din 31.05.2022](#) s-a constatat că măsura de sprijin notificată constituie ajutor de stat în sensul art. 3 din Legea cu privire la ajutorul de stat și este compatibilă cu mediul concurențial normal.

13. Notificarea parvenită de la Primăria comunei Lebedenco, raionul Cahul, cu privire la transmiterea în gestiune economică a bunurilor materiale

Ajutorul de stat acordat S.A. „Apă-Canal” Cahul este necesar în vederea operării în condiții normale de continuitate a serviciului public de alimentare cu apă și nu va denatura, în mod nejustificat, concurența.

Obiectivul – susținerea beneficiarilor ce prestează servicii de interes economic general, serviciul public de alimentare cu apă. *Forma de acordare* – transmiterea în gestiune economică cu titlu gratuit a unor mijloace fixe. Valoarea estimativă actualizată a ajutorului de stat, urmează a fi calculată din momentul transmiterii a rețelei către operatorul economic.

Prin [Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. OTS-34 din 31.05.2022](#) s-a constatat că măsura de sprijin notificată constituie ajutor de stat în sensul art. 3 din Legea cu privire la ajutorul de stat și este compatibilă cu mediul concurențial normal.

14. Notificarea parvenită de la Primăria satului Novosiolovca, raionul Taraclia, cu privire la transmiterea în gestiune economică a bunurilor materiale

Ajutorul de stat acordat Î.M. "Serv-Novosiolovca" este necesar în vederea operării în condiții normale de continuitate a serviciului public de alimentare cu apă și nu va denatura, în mod nejustificat, concurența.

Obiectivul – susținerea beneficiarilor ce prestează servicii de interes economic general, serviciul public de alimentare cu apă. *Forma de acordare* – transmiterea în gestiune economică cu titlu gratuit a unor mijloace fixe. Valoarea estimativă actualizată a ajutorului de stat, pe perioada 2022 – 2031, constituie 1737,64 mii lei.

Prin [Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. OTS-35 din 31.05.2022](#) s-a constatat că măsura de sprijin notificată constituie ajutor de stat în sensul art. 3 din Legea cu privire la ajutorul de stat și este compatibilă cu mediul concurențial normal.

15. Notificarea parvenită de la Primăria satului Doroțcaia, raionul Dubăsari beneficiarul - Î.M. „Servcomdor”

Măsura de sprijin constă în transmiterea în gestiune economică cu titlu gratuit a unor bunuri Î.M. „Servcomdor” pentru prestarea serviciului public de alimentare cu apă.

Obiectivul – susținerea beneficiarilor ce prestează servicii de interes economic general, serviciul public de alimentare cu apă. *Forma de acordare* – reduceri de preț la bunurile și serviciile furnizate, inclusiv vânzare a unor bunuri mobile și imobile sub prețul pieței (transmiterea în gestiune cu titlu gratuit a unor bunuri). Valoarea estimativă actualizată a ajutorului de stat pentru perioada anilor 2022-2032 constituie 586,47 mii lei.

Conform [Deciziei Plenului Consiliului Concurenței nr. ASR-36 din 09.06.2022](#) s-a constatat că măsura de sprijin notificată constituie ajutor de stat în sensul art. 3 din Legea cu privire la ajutorul de stat și este compatibilă cu mediul concurențial normal.

16. Notificarea parvenită de la Primăria comunei Hrușova, raionul Criuleni, cu privire transmiterea în gestiune economică cu titlu gratuit a unor bunuri Î.M. „Apă-Ciopleni” pentru prestarea serviciului public de alimentare cu apă și a serviciului public de salubritate

Măsura de sprijin constă în transmiterea în gestiune economică cu titlu gratuit a unor bunuri Î.M. „Apă-Ciopleni” pentru prestarea serviciului public de alimentare cu apă și a serviciului public de salubritate.

Obiectivul - susținerea beneficiarilor ce prestează servicii de interes economic general, serviciul public de alimentare cu apă și a serviciului public de salubritate. *Forma de acordare* - transmiterea în gestiune economică cu titlul gratuit a unor bunuri. *Valoarea estimativă actualizată* a ajutorului de stat acordat, pentru perioada 2021-2031, constituie 2 355,49 mii lei.

Prin [Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASR-38 din 15.06.2022](#) s-a constatat că măsura de sprijin acordată Î.M. „Apă-Ciopleni” pentru prestarea serviciului public de alimentare cu apă și a serviciului public de salubritate, constituie ajutor de stat, în sensul art. 3 din Legea cu privire la ajutorul de stat, care este compatibil cu mediul concurențial normal.

17. Notificarea parvenită de la Primăria satului Roșu, raionul Cahul, cu privire la transmiterea în gestiune economică a bunurilor materiale

Ajutorul de stat acordat S.A. „Apă-Canal” Cahul, este necesar în vederea operării în condiții normale de continuitate a serviciului public de alimentare cu apă și nu va denatura, în mod nejustificat, concurența.

Obiectivul – susținerea beneficiarilor ce prestează servicii de interes economic general, serviciul public de alimentare cu apă. *Forma de acordare* – transmiterea în gestiune economică cu titlu gratuit a unor mijloace fixe. *Valoarea estimativă actualizată* a ajutorului de stat, pe perioada 2017 – 2038, constituie 25 459, 26 mii lei.

Prin [Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. OTS-44 din 24.06.2022](#) s-a constatat că măsura de sprijin notificată constituie ajutor de stat în sensul art. 3 din Legea cu privire la ajutorul de stat și este compatibilă cu mediul concurențial normal.

18. Notificarea parvenită de la Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii cu privire la schema de ajutor de stat acordat (sub formă de finanțare nerambursabilă), IMM-urilor beneficiare din cadrul Programului de susținere a afacerilor cu potențial înalt de creștere și internaționalizarea, din sectoarele cu impact semnificativ asupra creșterii economice a Republicii Moldova

Ajutorul de stat acordat întreprinderilor mici și mijlocii beneficiare din cadrul Programului de susținere a afacerilor cu potențial înalt de creștere și internaționalizare, din sectoarele cu impact semnificativ asupra creșterii economice a Republicii Moldova, este necesar și nu va denatura în mod nejustificat concurența.

Obiectivul – ajutor acordat întreprinderilor mici și mijlocii. *Forma de acordare* – subvenții și/sau subsidii. *Valoarea estimativă*, a ajutorului de stat, pentru anii 2020 – 2023 constituie 60 000 mii lei.

Prin [Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASO - 46 din 30.06.2022](#) s-a constatat că măsurile de sprijin acordate de către Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii întreprinderilor mici și mijlocii beneficiare din cadrul Programului de susținere a afacerilor cu potențial înalt de creștere și internaționalizarea, din sectoarele cu impact semnificativ asupra creșterii economice a Republicii Moldova, constituie ajutor de stat în sensul art.3 din Legea cu privire la ajutorul de stat, ce este compatibil cu mediul concurențial normal.

19. Notificarea parvenită de la Primăria satului Bursuc, raionul Nisporeni, cu privire la transmiterea în gestiune economică cu titlu gratuit a unor bunuri Î.M. „Bursuc Servicii”

Măsura de sprijin constă în transmiterea în gestiune economică cu titlu gratuit a unor bunuri Întreprinderii Municipale „Bursuc Servicii”, parvenită de la Primăria satului Bursuc, r-nul Nisporeni.

Obiectivul – susținerea beneficiarilor ce prestează servicii de interes economic general, serviciul public de alimentare cu apă. *Forma de acordare* – reduceri de preț la bunurile și serviciile furnizate, inclusiv vânzare a unor bunuri mobile și imobile sub prețul pieței (transmiterea în gestiune economică a bunurilor și delegarea obligației furnizării serviciului de alimentare cu apă). *Valoarea* estimativă actualizată a ajutorului de stat pentru perioada anilor 2021-2031 constituie 2 848,57 mii lei.

Conform [Deciziei Plenului Consiliului Concurenței nr. ASS-47 din 30.06.2022](#) s-a constatat că măsura de sprijin notificată constituie ajutor de stat în sensul art. 3 din Legea cu privire la ajutorul de stat și este compatibilă cu mediul concurențial normal.

20. Notificarea parvenită de la Primăria satului Tomai, raionul Ceadâr-Lunga, cu privire la transmiterea în gestiune economică a bunurilor materiale

Ajutorul de stat acordat Î.M. „TOMAI-SERVIS” este necesar în vederea operării în condiții normale de continuitate a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare și nu va denatura, în mod nejustificat, concurența.

Obiectivul –susținerea beneficiarilor ce prestează servicii de interes economic general, serviciul public de alimentare cu apă și canalizare. *Forma de acordare* – transmiterea în gestiune economică cu titlu gratuit a unor mijloace fixe. *Valoarea* estimativă actualizată a ajutorului de stat, pe perioada 2022 – 2032, constituie 3 813,16 mii lei.

Prin [Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. OTG-48 din 01.07.2022](#) s-a constatat că măsura de sprijin notificată constituie ajutor de stat în sensul art. 3 din Legea cu privire la ajutorul de stat și este compatibilă cu mediul concurențial normal.

21. Notificarea parvenită de la Primăria comunei Cuhureștii de Jos, raionul Florești, cu privire transmiterea în gestiune economică cu titlu gratuit a sistemului de alimentare cu apă potabilă din comuna Cuhureștii de Jos, S.A. „Servicii Comunale Florești”

Ajutorul de stat acordat S.A. „Servicii Comunale Florești” este necesar pentru a opera, în condiții normale de continuitate, serviciul public centralizat de alimentare cu apă.

Obiectivul - susținerea beneficiarilor ce prestează servicii de interes economic general, serviciul public de alimentare cu apă. *Forma de acordare* - transmiterea în gestiune economică cu titlul gratuit a unor bunuri. *Valoarea* estimativă actualizată a ajutorului de stat acordat, pentru perioada 2022-2030, constituie 3 736,27 mii lei.

Prin [Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASR-51 din 25.07.2022](#) s-a constatat că măsura de sprijin notificată constituie ajutor de stat în sensul art. 3 din Legea cu privire la ajutorul de stat și este compatibilă cu mediul concurențial normal.

22. Notificarea parvenită de la Primăria comunei Ciobanovca, raionul Anenii Noi, cu privire la transmiterea în gestiune economică cu titlu gratuit a unor bunuri Î.M. „Cetroserv-com”

Măsura de sprijin constă în delegarea obligației furnizării serviciului de canalizare, și anume evacuarea apelor uzate, exploatarea sistemelor și a infrastructurii necesare prestării serviciului în aria administrativ-teritorială a comunei Ciobanovca, raionul Anenii Noi.

Obiectivul – susținerea beneficiarilor ce prestează servicii de interes economic general, serviciului public de canalizare. *Forma de acordare* – reduceri de preț la bunurile și serviciile furnizate, inclusiv vânzare a unor bunuri mobile și imobile sub prețul pieței. *Valoarea* estimativă actualizată a ajutorului de stat pentru perioada anilor 2022-2031 constituie 872,79 mii lei.

Conform [Deciziei Plenului Consiliului Concurenței nr. ASS-57 din 22.09.2022](#) s-a constatat că măsura de sprijin notificată constituie ajutor de stat în sensul art. 3 din Legea cu privire la ajutorul de stat și este compatibilă cu mediul concurențial normal.

23. Notificarea parvenită de la Primăria satului Corten, raionul Taraclia, cu privire la transmiterea în gestiune economică a bunurilor materiale

Ajutorul de stat acordat Î.M. „Cort Com” este necesar în vederea operării în condiții normale de continuitate a serviciului public de alimentare cu apă și nu va denatura, în mod nejustificat, concurența.

Obiectivul – susținerea beneficiarilor ce prestează servicii de interes economic general, serviciul public de alimentare cu apă. *Forma de acordare* – transmiterea în gestiune economică cu titlu gratuit a unor mijloace fixe. Valoarea estimativă actualizată a ajutorului de stat, pe perioada anilor 2022 – 2030, constituie 920,80 mii lei.

Prin [Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. OTS-60 din 28.09.2022](#) s-a constatat că măsura de sprijin notificată constituie ajutor de stat în sensul art. 3 din Legea cu privire la ajutorul de stat și este compatibilă cu mediul concurențial normal.

24. Notificarea parvenită de la Primăria comunei Ciobalaccia, raionul Cantemir, cu privire la transmiterea în gestiune economică a bunurilor materiale

Ajutorul de stat acordat Î.M. „Ciobalaccia - Servicii” este necesar în vederea operării în condiții normale de continuitate a serviciului public de alimentare cu apă și nu va denatura, în mod nejustificat, concurența.

Obiectivul – susținerea beneficiarilor ce prestează servicii de interes economic general, serviciul public de alimentare cu apă. *Forma de acordare* – transmiterea în gestiune economică cu titlu gratuit a unor mijloace fixe. Valoarea estimativă actualizată a ajutorului de stat, pentru perioada anilor 2021 – 2039, constituie 2 322,99 mii lei.

Prin [Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. OTS-61 din 28.09.2022](#) s-a constatat că măsura de sprijin notificată constituie ajutor de stat în sensul art. 3 din Legea cu privire la ajutorul de stat și este compatibilă cu mediul concurențial normal.

25. Notificarea parvenită de la Primăria comunei Budei, raionul Taraclia, cu privire la transmiterea în gestiune economică a bunurilor materiale

Ajutorul de stat acordat Î.M. „Izvor Melen” este necesar în vederea operării în condiții normale de continuitate a serviciului public de alimentare cu apă și nu va denatura, în mod nejustificat, concurența.

Obiectivul – susținerea beneficiarilor ce prestează servicii de interes economic general, serviciul public de alimentare cu apă. *Forma de acordare* – transmiterea în gestiune economică cu titlu gratuit a unor mijloace fixe. Valoarea estimativă actualizată a ajutorului de stat, pe perioada 2022 – 2030, constituie 61,19 mii lei.

Prin [Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. OTS-62 din 28.09.2022](#) s-a constatat că măsura de sprijin notificată constituie ajutor de stat în sensul art. 3 din Legea cu privire la ajutorul de stat și este compatibilă cu mediul concurențial normal.

26. Notificarea parvenită de la Primăria comunei Albota de Sus, raionul Taraclia, cu privire la transmiterea în gestiune economică a bunurilor materiale

Ajutorul de stat acordat Î.M. „Izvorul Albotei” este necesar în vederea operării în condiții normale de continuitate a serviciului public de alimentare cu apă și nu va denatura, în mod nejustificat, concurența.

Obiectivul – susținerea beneficiarilor ce prestează servicii de interes economic general, serviciul public de alimentare cu apă. *Forma de acordare* – transmiterea în gestiune economică cu titlu gratuit a unor mijloace fixe. *Valoarea* estimativă actualizată a ajutorului de stat, pentru perioada anilor 2022 – 2039, urmează a fi calculată după finalizarea procesului de transmitere.

Prin [Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. OTS-63 din 28.09.2022](#) s-a constatat că măsura de sprijin notificată constituie ajutor de stat în sensul art. 3 din Legea cu privire la ajutorul de stat și este compatibilă cu mediul concurențial normal.

27. Notificarea parvenită de la Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului cu privire la schema de ajutor de stat ce urmează a fi acordat (sub formă de finanțare nerambursabilă), IMM-urilor beneficiare din cadrul Programului de re tehnologizare și eficiență energetică

Ajutorul de stat acordat întreprinderilor mici și mijlocii, beneficiare din cadrul Programului de re tehnologizare și eficiență energetică, este necesar și nu va denatura în mod nejustificat concurența.

Obiectivul – ajutor acordat întreprinderilor mici și mijlocii. *Forma de acordare* – subvenții și/sau subsidii. *Valoarea* estimativă, pentru perioada anilor. 2022 – 2025, constituie 150 000 mii lei.

Prin [Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASO - 66 din 02.11.2022](#) s-a constatat că măsurile de sprijin ce urmează a fi acordate de către Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului întreprinderilor mici și mijlocii beneficiare din cadrul Programului de re tehnologizare și eficiență energetică, constituie ajutor de stat în sensul art.3 din Legea cu privire la ajutorul de stat, ce este compatibil cu mediul concurențial normal.

28. Notificarea parvenită de la Consiliul raional Sîngerei, cu privire la transmiterea în gestiune economică a bunurilor materiale

Ajutorul de stat acordat Î.M. „Indmetalcongaz” este necesar în vederea operării în condiții normale de continuitate a serviciului public de alimentare cu apă și nu va denatura, în mod nejustificat, concurența.

Obiectivul – susținerea beneficiarilor ce prestează servicii de interes economic general, serviciul public de alimentare cu apă. *Forma de acordare* – transmiterea în gestiune economică cu titlu gratuit a bunurilor materiale în valoare de 76 547,7 mii lei. *Valoarea* estimativă actualizată a ajutorului de stat, pentru perioada anilor 2023 – 2027, constituie 8 652,84 mii lei.

Prin [Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. OTN-68 din 10.11.2022](#) s-a constatat că măsura de sprijin notificată constituie ajutor de stat în sensul art. 3 din Legea cu privire la ajutorul de stat și este compatibilă cu mediul concurențial normal.

29. Notificarea parvenită de la Primăria satului Sîrma, raionul Leova privind măsura de sprijin acordată S.A. „Apă-Canal Leova”

Măsura de sprijin constă în transmiterea în gestiune economică cu titlu gratuit a unor bunuri în vederea prestării serviciului de apă și canalizare.

Obiectivul – susținerea beneficiarilor ce prestează servicii de interes economic general, serviciului public de apă și canalizare. *Forma de acordare* – reduceri de preț la bunurile și serviciile furnizate, inclusiv vânzare a unor bunuri mobile și imobile sub prețul pieței. *Valoarea* estimativă actualizată a ajutorului de stat pentru perioada anilor 2021-2031 constituie 3 264,91 mii lei.

Conform [Deciziei Plenului Consiliului Concurenței nr. ASS-69 din 10.11.2022](#) s-a constatat că măsura de sprijin notificată constituie ajutor de stat în sensul art. 3 din Legea cu privire la ajutorul de stat și este compatibilă cu mediul concurențial normal.

30. Notificarea parvenită de la Primăria satului Tătărești, raionul Cahul, cu privire la transmiterea în gestiune economică a bunurilor materiale

Ajutorul de stat acordat S.A. „Apă-Canal” Cahul este necesar în vederea operării în condiții normale de continuitate a serviciului public de alimentare cu apă și nu va denatura, în mod nejustificat, concurența.

Obiectivul – susținerea beneficiarilor ce prestează servicii de interes economic general, serviciul public de alimentare cu apă. *Forma de acordare* – transmiterea în gestiune economică cu titlu gratuit a unor mijloace fixe. *Valoarea* estimativă actualizată a ajutorului de stat, pentru perioada anilor 2022 – 2039, constituie 287,69 mii lei.

Prin [Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. OTS-72 din 21.12.2022](#) s-a constatat că măsura de sprijin notificată constituie ajutor de stat în sensul art. 3 din Legea cu privire la ajutorul de stat și este compatibilă cu mediul concurențial normal.

31. Notificarea parvenită de la Primăria satului Sadîc, raionul Cantemir, cu privire la transmiterea în gestiune economică a bunurilor materiale

Ajutorul de stat acordat Î.M. „Sadîc-Servis” este necesar în vederea operării în condiții normale de continuitate a serviciului public de alimentare cu apă și nu va denatura, în mod nejustificat, concurența.

Obiectivul – susținerea beneficiarilor ce prestează servicii de interes economic general, serviciul public de alimentare cu apă. *Forma de acordare* – transmiterea în gestiune economică cu titlu gratuit a unor mijloace fixe. *Valoarea* estimativă actualizată a ajutorului de stat, pentru perioada anilor 2021 – 2030, constituie 390,54 mii lei.

Prin [Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. OTS-73 din 21.12.2022](#) s-a constatat că măsura de sprijin notificată constituie ajutor de stat în sensul art. 3 din Legea cu privire la ajutorul de stat și este compatibilă cu mediul concurențial normal.

32. Notificarea parvenită de la Primăria satului Hagimus, raionul Căușeni, cu privire la transmiterea în gestiune economică a bunurilor materiale

Ajutorul de stat acordat Î.M. „Servcom Hagimus” este necesar în vederea operării în condiții normale de continuitate a serviciului public de alimentare cu apă și nu va denatura, în mod nejustificat, concurența.

Obiectivul – susținerea beneficiarilor ce prestează servicii de interes economic general, serviciul public de alimentare cu apă. *Forma de acordare* – transmiterea în gestiune economică cu titlu gratuit a unor mijloace fixe. *Valoarea* estimativă actualizată a ajutorului de stat, pentru perioada anilor 2022 – 2031, constituie 690,12 mii lei.

Prin [Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. OTS-74 din 21.12.2022](#) s-a constatat că măsura de sprijin notificată constituie ajutor de stat în sensul art. 3 din Legea cu privire la ajutorul de stat și este compatibilă cu mediul concurențial normal.

33. Notificarea parvenită de la Primăria satului Corbu, raionul Dondușeni privind măsura de sprijin acordată Î.M. „Corb-Vic”

Măsura de sprijin constă în transmiterea în gestiune economică a mijloacelor fixe și bunurilor materiale: sistemul de alimentare cu apă al satului Corbu, raionul Dondușeni și tractorul multifuncțional dotat cu utilaj în scopul prestării serviciului de interes economic general.

Obiectivul – susținerea beneficiarilor ce prestează servicii de interes economic general, serviciului public de alimentare cu apă și de salubritate. *Forma de acordare* – reduceri de preț la bunurile și serviciile furnizate, inclusiv vânzare a unor bunuri mobile și

imobile sub prețul pieței. *Valoarea* estimativă actualizată a ajutorului de stat pentru perioada anilor. 2021-2031 constituie 5 655,39 mii lei.

Conform [Deciziei Plenului Consiliului Concurenței nr. ASS-75 din 21.12.2022](#) s-a constatat că măsura de sprijin notificată constituie ajutor de stat în sensul art. 3 din Legea cu privire la ajutorul de stat și este compatibilă cu mediul concurențial normal.

34. Notificarea parvenită de la Primăria satului Slobozia, raionul Ștefan Vodă, cu privire transmiterea în gestiune economică cu titlu gratuit a apeductului Î.M. „Servcom-Slobozia” pentru prestarea serviciului public de alimentare cu apă

Ajutorul de stat acordat Î.M. „Servcom-Slobozia” este necesar în vederea operării în condiții normale de continuitate a serviciului public de alimentare cu apă și nu va denatura în mod nejustificat concurența.

Obiectivul - susținerea beneficiarilor ce prestează servicii de interes economic general, serviciul public de alimentare cu apă. *Forma de acordare* - transmiterea în gestiune economică cu titlul gratuit a unor bunuri. *Valoarea* estimativă actualizată a ajutorului de stat acordat, pentru perioada anilor 2022-2032, constituie 4 616,14 mii lei.

Prin [Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASR-76 din 29.12.2022](#) s-a constatat că măsura de sprijin notificată constituie ajutor de stat în sensul art. 3 din Legea cu privire la ajutorul de stat și este compatibilă cu mediul concurențial normal.

2.4. Activitatea de evaluare și monitorizare a mediului concurențial

Consiliul Concurenței desfășoară investigații utile în scopul cunoașterii aprofundate a piețelor și identificării eventualelor disfuncționalități sau riscuri concurențiale, precum și în vederea emiterii unor recomandări pentru ameliorarea mediului concurențial.

Pentru ca activitatea de realizare a investigațiilor utile să fie eficientă și rezultativă, una dintre sarcinile importante ale autorității de concurență este selectarea sectoarelor economice care urmează să fie investigate. Având în vedere faptul că, resursele umane și de timp sunt limitate, în vederea selectării piețelor ce urmează să fie studiate se impune o abordare complexă și exhaustivă, fiind necesar să fie selectate acele sectoare care, pe de o parte, sunt de o importanță deosebită pentru economia națională și, pe de altă parte, prezintă semne de o posibilă distorsionare a concurenței.

Reieșind din aceste preocupări, Consiliul Concurenței a dezvoltat și a pus în aplicare o metodologie de monitorizare a indicatorului integrat de risc de distorsionare a concurenței, un indicator care este calculat anual în baza informațiilor statistice la nivel de sectoare economice.

2.4.1. Monitorizarea Indicatorului Integrat de Risc de Distorsionare a Concurenței

Evaluarea, analiza și monitorizarea *Indicatorului Integrat de Risc de Distorsionare a Concurenței (în continuare IIRDC)* este o cercetare științifică și statistică, a cărui rezultat scontat se referă la riscul de distorsionare a concurenței la nivel de sector al economiei naționale.

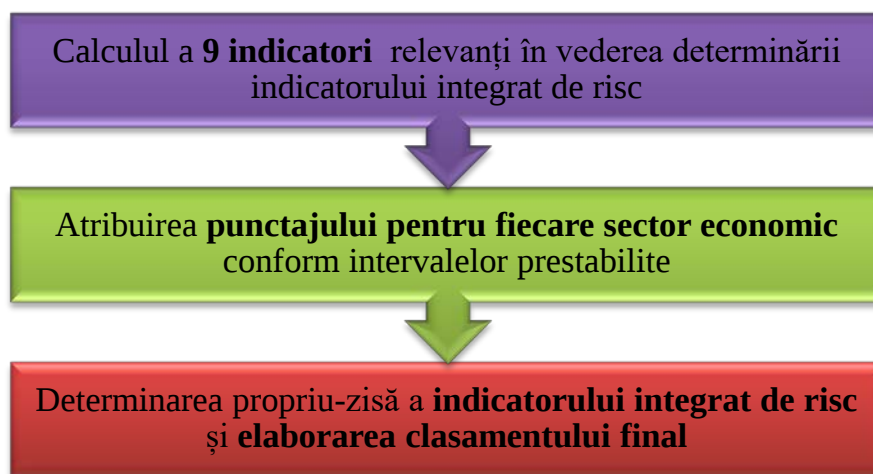
Calculul IIRDC are drept obiectiv identificarea sectoarelor economice care, datorită caracteristicilor lor, au o influență deosebită atât asupra economiei naționale în ansamblu, cât și asupra bunăstării consumatorilor finali. IIRDC este conceput să funcționeze ca un instrument de analiză preliminară a tuturor sectoarelor economiei naționale în vederea identificării a celor sectoare care prezintă risc sporit de distorsionare a concurenței.

La baza calcului stă *Modelul structură – comportament – performanță*, potrivit căruia mediul concurențial are impact direct asupra structurii pieței, structura pieței influențează comportamentul întreprinderilor de pe piață, care în rezultat afectează performanța înregistrată de către sectorul economic.

Calculul IIRDC se realizează anual pentru toate sectoarele economiei naționale, care corespund cu clasele din Clasificatorul Activităților din Economia Moldovei (CAEM-2 rev.2), elaborat de către Biroul Național de Statistică, în 3 etape:

Figura nr. 2

Etapele calculului indicatorului integrat de risc

Indicatorul integrat de risc este conceput să funcționeze ca un instrument de scanare preliminară a tuturor sectoarelor economiei naționale în vederea identificării acelor sectoare care prezintă risc sporit de distorsionare a concurenței. Doar valoarea indicatorului integrat de risc este insuficientă pentru ca Consiliul Concurenței să facă constatări cu privire la starea concurenței într-un sector al economiei naționale, fiind necesare analize suplimentare cu privire la specificul și evoluțiile înregistrate în sectorul examinat.

În final, fiind un indicator agregat, indicatorul integrat de risc pentru fiecare sector economic se determină prin însumarea punctajului atribuit acestui sector pentru fiecare dintre cei 9 indicatori relevanți. După calcularea indicatorului integrat de risc pentru fiecare sector, se elaborează clasamentul final - un tabel în care sunt prezentate toate sectoarele economice după Clasificatorul Activităților din Economia Moldovei (CAEM), sortate descrescător în dependență de valoarea indicatorul integrat de risc obținut.

Din experiența Consiliului Concurenței, aplicarea în practică a metodologiei descrise mai sus a demonstrat că atribuirea unor grade de prioritate sectoarelor economice în dependență de indicatorul integrat de risc poate fi utilizată eficient în scopul identificării sectoarelor economice care ar trebui să fie studiate mai detaliat de către autoritatea de concurență.

De exemplu, în urma calculului indicatorului integrat de risc realizat în baza datelor statistice disponibile pentru anii precedenți, a fost identificat și selectat în calitate de obiect de studiu sectorul comercializării produselor chimice ca fiind unul din sectoarele care prezintă un risc ridicat de distorsionare a mediului concurențial. Prin urmare, în anul 2019 a fost inițiat un studiu al pieței comercializării produselor chimice, în primă etapă fiind examinată în mod deosebit piața comercializării produselor de uz fitosanitar și a fertilizanților și în rezultat deconspirat de către Consiliul Concurenței, cel mai mare cartel de până acum.

Având în vedere rezultatele obținute în urma selectării piețelor care vor studiate în baza screening-ului tuturor sectoarelor economiei naționale în conformitate cu criteriile de risc, Consiliul Concurenței va continua să utilizeze acest instrument în planificarea activității sale, inclusiv fiind luată în calcul dezvoltarea și perfecționarea acestuia pe viitor.

Ca urmare a estimării IIRDC pentru anul 2021 se apreciază faptul că investigațiile utile aflate în derulare sunt orientate spre identificarea efectelor negative asupra mediului concurențial pe cele mai relevante piețe.

2.4.2. Investigațiile utile de cunoaștere a pieței în desfășurare și acțiunile întreprinse

Scopul realizării investigațiilor utile constă în identificarea barierelor legale și a altor impedimente care produc efecte negative asupra mediului concurențial. Obiectivele investigațiilor utile de cunoaștere a pieței sunt cunoașterea structurii și funcționării piețelor relevante vizate, precum și identificarea barierelor concurențiale pe anumite piețe cu propunerea unor soluții în vederea depășirii acestor bariere (modificarea legislației, inițierea unor investigații, activități de promovare a culturii concurențiale etc.).

Astfel, în anul 2022, Consiliul Concurenței a continuat realizarea investigațiilor utile de cunoaștere a pieței, după cum urmează:

1. Investigația utilă pentru cunoașterea pieței dispozitivelor medicale

2. Investigația utilă pentru cunoașterea pieței comercializării autovehiculelor, pieselor de schimb și a serviciilor conexe
3. Investigația utilă pentru cunoașterea pieței procesării și comercializării peștelui, crustaceelor, moluștelor și produselor de pește
4. Investigația utilă pentru cunoașterea pieței comercializării și procesării culturilor cerealiere și oleaginoase
5. Investigația utilă pentru cunoașterea pieței serviciilor de transport și activităților conexe
6. Investigația utilă pentru cunoașterea pieței produselor chimice
7. Investigația utilă privind identificarea entităților investite cu drepturi exclusive și monitorizarea activității acestora
8. Investigația utilă pentru cunoașterea pieței publicității
9. Investigația utilă pentru cunoașterea pieței comercializării medicamentelor
10. Investigația utilă pentru cunoașterea pieței comercializării cu ridicata și amănuntul a principalelor produse petroliere și a gazului lichefiat în Republica Moldova
11. Investigația utilă pentru cunoașterea pieței serviciilor bancare (servicii de creditare, de atragere a depozitelor, de deservire a conturilor curente etc.)
12. Investigația utilă pentru cunoașterea pieței cu privire la importul, producerea și comercializarea cărnii și produselor de carne
13. Investigația utilă pentru cunoașterea pieței cu privire la comercializarea produselor social importante
14. Investigația utilă privind identificarea entităților investite cu drepturi exclusive și monitorizarea activității acestora (SIEG)
15. Investigația utilă pentru cunoașterea pieței comercializării mașinilor agricole, echipamentelor și serviciilor conexe
16. Investigația utilă pentru cunoașterea pieței în domeniul construcțiilor
17. Investigația utilă pentru cunoașterea pieței activității de cercetare și dezvoltare
18. Investigația utilă pentru cunoașterea pieței producerii și comercializării energiei electrice
19. Investigația utilă pentru cunoașterea pieței procesării produselor agroalimentare

La sfârșitul anului 2022, cea mai mare parte din investigațiile utile se aflau la etapa sistematizării informației extinse recepționate de la întreprinderi și a elaborării rapoartelor intermediare, dintre care, 3 rapoarte și o notă privind propunerea de inițiere a investigației utile de cunoaștere a pieței imobiliare, au fost prezentate și discutate în cadrul ședințelor Plenului Consiliului Concurenței.

Totodată, reieșind din tendințele inflaționiste ale prețurilor la produsele de larg consum generate de criza energetică, în perioada de referință, în cadrul investigațiilor utile de cunoaștere a pieței (în special a produselor social-importante, a produselor agroalimentare, a comercializării cărnii și produselor de carne, domeniul construcțiilor ș.a.), în vederea identificării unor eventuale disfuncționalități ale mediului concurențial, Consiliul Concurenței a efectuat monitorizări a prețurilor în rețele de retail alimentar, atât în capitală, cât și în regiuni.

CAPITOLUL III: REPRIMAREA ACȚIUNILOR ANTICONCURENȚIALE

3.1. Rezultatele activității de combatere a distorsionării concurenței

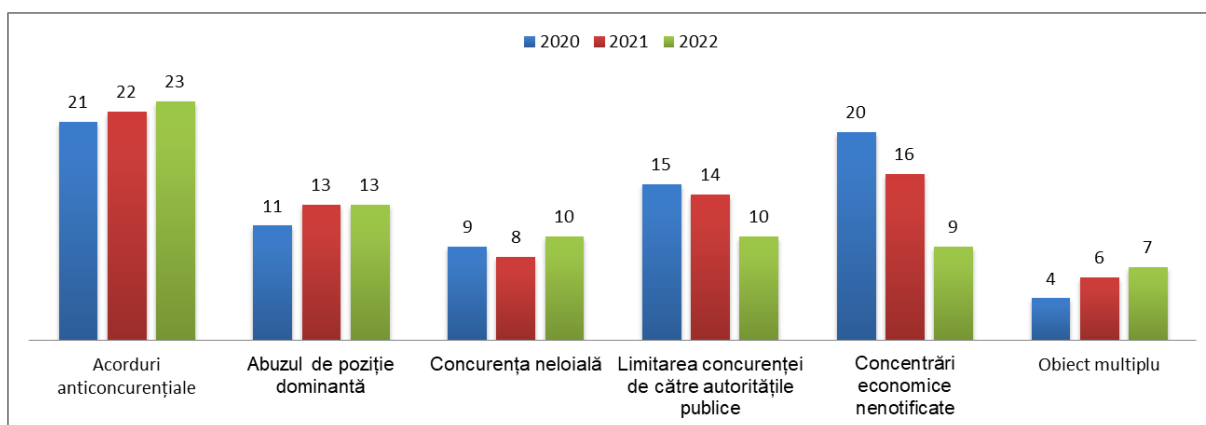
Activitatea Consiliului Concurenței vizează menținerea și dezvoltarea unui mediu concurențial loial - factor generator de creștere a eficienței economice, cu beneficii directe asupra consumatorilor. În acest scop, Consiliul Concurenței realizează investigarea, constatarea și sancționarea încălcărilor legislației concurențiale.

În perioada de raportare au fost finalizate 19 investigații ce vizează legislația concurențială. Cele 2 investigații privind operațiunile de concentrare economică notificate ce prezintă îndoieli grave privind compatibilitatea cu mediul concurențial, inițiate și finalizate în anul 2022, au fost descrise la subcapitolul 2.2 din prezentul raport. De asemenea, este de menționat faptul că, în anul 2022, au fost finalizate 2 cazuri ce vizează semnele încălcării prevederilor Legii cu privire la ajutorul de stat. În unul dintre cazurile finalizate a fost constatată, inclusiv încălcarea prevederilor art. 12 din Legea concurenței. Cazurile menționate sunt descrise la punctul 3.5. din prezentul raport.

În continuare este redată evoluția în dinamică a cazurilor aflate în investigație, separat pe tipuri de încălcări, în perioada anilor 2020-2022.

Figura nr. 3

Evoluția în dinamică a numărului de cazuri aflate în investigație, pe tipuri de încălcări în perioada anilor 2020-2022

Potrivit analizei în dinamică, remarcăm faptul că în anul 2022, comparativ cu anii precedenți, numărul total al cazurilor aflate în investigație, a înregistrat descreșteri, fapt ce se datorează nivelului scăzut de ocupare a funcțiilor publice în cadrul Consiliului Concurenței, în deosebi a funcțiilor de execuție.

În același timp se atestă faptul că, **numărul cazurilor cu constatarea încălcării prevederilor Legii concurenței** a rămas constant, înregistrând și în anul 2022, un număr de 10 investigații, după cum urmează.

- 4 cazuri privind acordurile anticoncurențiale (+1 decizie de constatare a încălcării pe marginea unui caz, ce continuă să se afle în examinare);
- 2 cazuri privind acțiunile anticoncurențiale ale autorităților publice;
- 2 cazuri privind concentrările economice nenotificate.
- 1 caz privind acțiunile de concurență neloială.

Drept urmare a finalizării cazurilor cu constatarea încălcării legislației concurențiale, de către Plenul Consiliului Concurenței, au fost adoptate decizii de aplicare a amenzilor și sancțiunilor în sumă de circa 49 934, 4 mii de lei.

3.2. Investigarea practicilor anticoncurențiale

Potrivit Legii concurenței, prin practică anticoncurențială se înțelege orice acord anticoncurențial, decizie a asociației de întreprinderi, practică concertată, abuz de poziție dominantă, acțiune sau inacțiune a autorităților publice, care sunt îndreptate spre restrângerea concurenței.

În continuare, sunt descrise succint cele mai importante cazuri finalizate în anul 2022 cu privire la practicile anticoncurențiale, în următoarea ordine: acorduri anticoncurențiale, abuz de poziție dominantă, acțiunile sau inacțiunile autorităților publice și instituțiilor administrației publice centrale sau locale de restrângere, împiedicare sau denaturare a concurenței.

3.2.1. Acorduri anticoncurențiale

Pe parcursul anului 2022, au fost inițiate din oficiu 3 investigații, care vizează eventualele acorduri anticoncurențiale în cadrul procedurilor de achiziții publice și au fost organizate și desfășurate 41 de inspecții inopinate în cadrul a 7 investigații.

În perioada menționată, au fost adoptate 7 decizii de către Plenul Consiliului Concurenței referitor la încălcarea prevederilor art. 5 din Legea concurenței, mai jos fiind expusă descrierea succintă a investigațiilor finalizate cu constatarea încălcării.

1. **Cazul referitor la încălcarea prevederilor art. 5 din Legea concurenței de către întreprinderile SRL „Nobil Invest” și SRL „Top Lider” participante în cadrul procedurilor electronice de achiziții publice**

La data de 14.11.2019, prin Dispoziția Plenului Consiliului Concurenței nr. 49, a fost inițiată investigația privind semnele încălcării prevederilor art. 5 din Legea concurenței de către întreprinderile SRL „Nobil Invest” și SRL „Top Lider” participante în cadrul

Raport de activitate al Consiliului Concurenței pe anul 2022
procedurilor electronice de achiziții publice organizate și/sau desfășurate în anul 2019,
pe teritoriul Republicii Moldova.

Investigația a vizat 12 piețe relevante diferite - sub-sectoare ale domeniului construcțiilor și reparațiilor.

Urmare, prin [Decizia nr. DA-49/19-07 din 04.02.2022](#), Plenul Consiliului Concurenței a constatat încălcarea prevederilor art. 5 alin. (1) și (3) lit. d) și art. 7 alin. (1) lit. d) din Legea concurenței, de către întreprinderile SRL „Nobil Invest” și SRL „Top Lider” și a aplicat întreprinderilor amenzi de aproximativ 142, 07 mii lei.

2. Cazul referitor la încălcarea prevederilor art. 5 din Legea concurenței de către întreprinderile SRL „Euro Universal Grup”, SRL „Exprimgrup-Protect” și SRL „Alexmax Group”, în contextul participării la procedurile de achiziții publice de achiziționare a cărbunelui

La data de 13.10.2015, prin Dispoziția Plenului Consiliului Concurenței nr. 32, a fost inițiată investigația privind semnele încălcării prevederilor art. 5 din Legea concurenței de către întreprinderile SRL „Euro Universal Grup”, SRL „Exprimgrup-Protect” și SRL „Alexmax Group”, în contextul participării la procedurile de achiziții publice de achiziționare a cărbunelui.

În cazul investigat, s-a constatat că întreprinderile SRL „Euro Universal Grup” și SRL „Alexmax Group”, au realizat un acord anticoncurențial, participând cu oferte trucate la procedurile de achiziții publice de achiziționare a cărbunelui.

Urmare, prin [Decizia nr. DA-32/15-11 din 16 februarie 2022](#), Plenul Consiliului Concurenței a constatat încălcarea prevederilor art. 5 alin. (1) și (3) lit. d) și art. 7 alin. (1) lit. d) din Legea concurenței, de către întreprinderile SRL „Euro Universal Grup” și SRL „Alexmax Group” și a aplicat întreprinderilor amenzi în sumă de aproximativ 15,1 mii lei.

3. Cazul referitor la încălcarea prevederilor art. 5 din Legea concurenței de către întreprinderile SRL „Cimtercon”, SRL „Cimtermic” și SRL „Alarcon-Group” în cadrul procedurilor de achiziții publice organizate și desfășurate în perioada anilor 2018-2019

La data de 26.09.2019, prin Dispoziția Plenului Consiliului Concurenței nr. 42, a fost inițiată investigația privind semnele încălcării prevederilor art. 5 din Legea concurenței de către întreprinderile SRL „Cimtercon”, SRL „Cimtermic” și SRL „Alarcon-Group” în cadrul procedurilor de achiziții publice organizate și desfășurate în perioada anilor 2018-2019.

În cadrul investigației, au fost definite 37 de piețe relevante diferite (din cadrul domeniului construcțiilor și reparațiilor) și s-a constatat că întreprinderile își coordonau comportamentul participând cu oferte truate în cadrul procedurilor de achiziții publice, în perioada 2018-2019.

Urmare, Plenul Consiliului Concurenței, prin [Decizia nr. DA-42/19-42 din 24 iunie 2022](#) a constatat încălcarea prevederilor art. 5 alin. (1) și (3) lit. d) și art. 7 alin. (1) lit. d) din Legea concurenței, de către întreprinderile SRL „Cimtercon”, SRL „Cimtermic” și SRL „Alarcon Group” și a aplicat amenzi întreprinderilor cumulativ de cca. 997, 7 mii lei.

4. Cazul referitor la încălcarea prevederilor art. 5 din Legea concurenței de către întreprinderile SRL „Prominagro” și SRL „Iunins-Com” în cadrul procedurilor de achiziții publice organizate și desfășurate în anul 2019

La data de 13.09.2019, prin Dispoziția Plenului Consiliului Concurenței nr. 38, a fost inițiată investigația privind semnele încălcării prevederilor art. 5 din Legea concurenței de către întreprinderile SRL „Prominagro” și SRL „Iunins-Com” în cadrul procedurilor de achiziții publice organizate și desfășurate în anul 2019.

În cadrul investigației, au fost definite 20 de piețe relevante investigate (sub-sectoare ale domeniului construcțiilor și reparațiilor) și s-a constatat faptul că întreprinderile își coordonau comportamentul participând cu oferte truate în cadrul procedurilor electronice de achiziții publice organizate și/sau desfășurate în anul 2019.

Urmare, Plenul Consiliului Concurenței, prin [Decizia nr. DA-38/19-41 din 24 iunie 2022](#) a constatat încălcarea prevederilor art. 5 alin. (1) și (3) lit. d) și art. 7 alin. (1) lit. d) din Legea concurenței, de către întreprinderile SRL „Prominagro” și SRL „Iunins-Com” și a aplicat amenzi în sumă de circa 12, 2 mii lei.

5. Cazul referitor la încălcarea prevederilor art. 5 din Legea concurenței de către întreprinderile SRL „Inforad”, SRL „Midland Engineering” și SRL „Diolum”, în cadrul procedurilor de achiziție și parteneriat public-privat organizate și desfășurate de Consiliile raionale pentru achiziționarea serviciului de monitorizare a traficului rutier, în perioada anilor 2013-2015

La data de 26.03.2018, prin Dispoziția Plenului Consiliului Concurenței nr. 18, a fost inițiată investigația privind semnele încălcării prevederilor art. 5 din Legea concurenței de către întreprinderile SRL „Inforad”, SRL „Midland Engineering” și SRL „Diolum”, în cadrul procedurilor de achiziție și parteneriat public-privat organizate și desfășurate de Consiliile raionale pentru achiziționarea serviciului de monitorizare a traficului rutier, în perioada anilor 2013-2015.

Urmare, Plenul Consiliului Concurenței [Decizia nr. DA-18/18-53 din 04 august 2022](#) a constatat încălcarea prevederilor art. 5 alin. (3) lit. d) și art. 7 alin. (1) lit. d) din Legea concurenței, de către întreprinderile SRL „Midland Engineering”, SRL „Diolum” și SRL „Inforad”, prin participarea cu oferte trucate în cadrul licitației publice nr. 1554/14 din 24.09.2014 privind achiziționarea serviciilor de monitorizare a traficului rutier, organizată și desfășurată de Consiliul raional Drochia.

3.2.2. Abuz de poziție dominantă

Cu referire la cazurile de abuz de poziție dominantă, în perioada de raportare, Consiliul Concurenței a analizat în cadrul procedurii de examinare preliminară 12 plângeri privind semnele încălcării prevederilor art. 11 din Legea Concurenței.

De asemenea, în perioada de referință a fost inițiată din oficiu 1 investigație referitor la semnele încălcării legislației concurențiale ce vizează piața comercializării gazelor naturale comprimate pentru vehicule.

Pe parcursul anului 2022, Consiliul Concurenței a finalizat o investigație privind semnele încălcării art. 11 din Legea concurenței. În același timp s-au aflat în derulare mai multe investigații privind practicile presupuse a fi abuzive: acțiunea cu privire la aplicarea în raporturile cu furnizorii de energie electrică a unor condiții inegale la prestarea serviciilor de distribuție a energiei electrice, impunerea unor condiții inechitabile de tranzacționare la serviciul de autogară, refuzul de a acorda spații în locațiune în incinta aerogării Aeroportului Internațional Chișinău.

6. Cazul referitor la încălcarea prevederilor art. 11 din Legea concurenței de către „Premier Energy Distribution” SA (furnizarea energiei electrice)

La data de 10.03.2020, Plenul Consiliului Concurenței, în baza plângerii parvenite de la „Furnizare Energie” SRL, precum și în baza informațiilor acumulate în perioada examinării preliminare, a dispus prin Dispoziția nr. 04 inițierea investigației referitor la semnele încălcării prevederilor art. 11 alin. (1) și alin. (2) lit. c) din Legea concurenței nr. 183 din 11.07.2012 de către „Premier Energy Distribution” SA.

Obiectul supus investigației îl constituie acțiunea „Premier Energy Distribution” SA cu privire la aplicarea în raporturile cu furnizorii de energie electrică a unor condiții inegale la prestarea serviciilor de distribuție a energiei electrice.

Astfel, în cadrul investigației s-a constatat că „Premier Energy Distribution” SA deține poziție dominantă pe piața de distribuție a energiei electrice la tarife reglementate furnizorilor de energie electrice pentru teritoriile specificate în Anexa nr. 2 la Licența Seria AC 001428 din 14.01.2008.

Totodată, s-a constatat că în pofida stabilirii de clauze diferențiate cu privire la termenul pentru achitarea serviciilor de distribuție a energiei electrice, „Premier Energy Distribution” SA, în perioada 24.09.2018-31.05.2020, nu a aplicat în raport cu furnizorii de energie electrică penalități pentru neefectuarea la timp a plăților pentru prestarea serviciilor de distribuție a energiei electrice. Acesta denotă faptul că concurența pe piața de furnizare a energiei electrice nu a fost limitată. În consecință, activitatea economică a furnizorilor de energie electrică nu a fost afectată. Iar începând cu data de 01.06.2020, „Premier Energy Distribution” SA a încheiat cu furnizorii de energie electrică contracte privind prestarea serviciului de distribuție a energiei electrice, în conformitate cu contractul-model plasat pe pagina web a întreprinderii, care prevede condiții egale pentru toți furnizorii de energie electrică.

În acest sens, Plenul Consiliul Concurenței, prin [Decizia nr. APD-04/20-02 din 28.01.2022](#), a dispus încetarea investigației, în legătură cu lipsa temeiurilor rezonabile pentru a suspecta încălcarea prevederilor art. 11 alin. (1) și (2) lit. c) din Legea concurenței nr. 183 din 11.07.2012 de către „Premier Energy Distribution” SA, care ar justifica aplicarea de măsuri corective sau sancțiuni.

În altă ordine de idei, se menționează faptul că pe parcursul anului 2022, Consiliul Concurenței a monitorizat executarea Deciziei nr. APD-37/15-44 din 17.09.2020 de către „Avia Invest” SRL.

În acest context, la data de 15.06.2022, Consiliul Concurenței a amendat „Avia Invest” SRL (operatorul Aeroportului Internațional Chișinău) cu 31 214 336,45 lei pentru că a ignorat executarea Deciziei nr. APD-37/15-44 din 17.09.2020.

Reamintim că prin Decizia nr. APD-37/15-44 din 17.09.2020, Consiliul Concurenței a constatat două practici abuzive implementate de „Avia Invest” SRL în raport cu „MGH Ground Handling” SRL (întreprindere care prestează servicii de handling la sol în cadrul Aeroportului Internațional Chișinău), manifestate prin impunerea inechitabilă și nejustificată a termenului de valabilitate a contractului de locațiune și prin aplicarea diferențiată a tarifelor pentru prestarea serviciilor de locațiune întreprinderilor de handling la sol.

Precizăm că pentru încălcările comise, prin Decizia nr. APD-37/15-44 din 17.09.2020, Consiliul Concurenței a sancționat „Avia Invest” SRL cu 31,63 mil lei și a obligat „Avia Invest” SRL să înlăture încălcările constatate și să informeze Consiliul Concurenței despre executarea acestor obligații până la data de 31.12.2020.

De asemenea, Consiliul Concurenței a decis că va aplica din 01.01.2021, penalități cu titlu cominatoriu în sumă de 5% din cifra de afaceri zilnică medie realizată în anul anterior sancționării, pentru fiecare zi de întârziere a executării în termen a obligațiilor prescrise în Decizia nr. APD-37/15-44 din 17.09.2020.

Urmare a monitorizării executării Deciziei nr. APD-37/15-44 din 17.09.2020, Consiliul Concurenței a constatat că „Avia Invest” SRL, în perioada 01.01.2021-31.12.2021, nu a executat obligația în ceea ce privește încetarea comiterii încălcării cu privire la aplicarea diferențiată a tarifelor pentru prestarea serviciilor de locațiune întreprinderilor de handling la sol. Astfel, neexecutarea acestei obligații a constituit temei pentru aplicarea penalității cu titlu cominatoriu întreprinderii „Avia Invest” SRL, care a contestat Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. APD – 39 din 15.06.2022, iar, la moment, dosarul se află în curs de examinare în instanța de judecată.

3.2.3. Acțiunile sau inacțiunile autorităților publice, care sunt îndreptate spre restrângerea concurenței

Cu referire la acțiunile sau inacțiunile autorităților publice, care sunt îndreptate spre restrângerea concurenței, pe parcursul perioadei de raportare, Consiliul Concurenței a examinat 9 plângeri privind presupusele acțiuni anticoncurențiale ale autorităților publice și instituțiilor administrației publice centrale sau locale, fiind inițiată 1 investigație referitor la semnele încălcării art. 12 din Legea concurenței.

De asemenea, a fost pus accent pe identificarea cazurilor în care autoritățile și instituțiile statului comit abateri de la prevederile Legii concurenței. Astfel, pe parcursul anului 2022 au fost adoptate 3 decizii de către Plenul Consiliului Concurenței referitor la încălcarea prevederilor art. 12 din Legea concurenței, mai jos fiind expusă descrierea succintă a investigațiilor finalizate cu constatarea încălcării.

7. Cazul referitor la semnele încălcării prevederilor art. 12 din Legea concurenței de către Inspectoratul Național de Probațiune în cadrul procedurii electronice de achiziții publice

La data de 10.01.2020, prin Dispoziția Plenului Consiliului Concurenței nr. 02 a fost dispusă inițierea investigației privind semnele încălcării prevederilor art. 12 din Legea concurenței de către Inspectoratul Național de Probațiune în cadrul procedurii electronice de achiziții publice nr. ocds-b3wdp1-MD-1573827468923 pentru procurarea camerelor video de securitate (sistem de detecție facial).

Cu luarea în considerare a informațiilor acumulate pe parcursul investigației, ținând cont de explicațiile reprezentanților reclamatului din cadrul interviurilor desfășurate, a observațiilor remise și a audierilor, s-a constatat că Inspectoratul Național de Probațiune, în calitate de autoritate contractantă, a acordat privilegii neprevăzute de lege pentru activitatea întreprinderii desemnate câștigătoare pe piața achiziționării camerelor video de securitate (sistem de detecție facial) și serviciile de instalare și setare al acestuia.

Acțiunile autorității au avut ca efect limitarea dreptului altor întreprinderi de a comercializa produse și/sau servicii în cadrul procedurii de achiziții publice nr. ocds-b3wdp1-MD-1573827468923 organizate de către INP.

În rezultat, prin [Decizia nr. DA-02/20-40 din 24.06.2022](#), Plenul Consiliului Concurenței a constatat încălcarea prevederilor art. 12 alin. (1) lit. a) și b) din Legea concurenței de către Inspectoratul Național de Probațiune, manifestate prin limitarea drepturilor întreprinderilor de comercializare, stabilirea de condiții discriminatorii și acordarea de privilegii neprevăzute de lege pentru activitatea întreprinderilor în cadrul procedurii electronice de achiziții publice nr. ocds-b3wdp1-MD-1573827468923.

8. Cazul referitor la încălcarea art. 12 din Legea concurenței de către ÎS „Centrul de Metrologie Aplicată și Certificare” (piața producerii și comercializării produselor lactate pe teritoriul Republicii Moldova)

La data de 25.04.2019, prin Dispoziția Plenului Consiliului Concurenței nr. 13 a fost dispusă inițierea unei investigații referitor la semnele încălcării prevederilor art. 12 alin. (1) lit. b) din Legea concurenței nr. 183 din 11.07.2012 de către ÎS „Centrul de Metrologie Aplicată și Certificare”, ca succesor de drepturi a ÎS „Institutul Național de Standardizare și Metrologie”, prin acordarea de privilegii neprevăzute de lege pentru activitatea întreprinderilor SA „JLC”, SA „Lactis” și SA „Fabrica de unt din Florești”.

La data de 25.05.2022, Consiliul Concurenței a emis [Decizia nr. APD-13/19-26 din 25.02.2022](#), prin care a constatat încălcarea art. 12 din Legea concurenței de către ÎS „Centrul de Metrologie Aplicată și Certificare” (succesor de drepturi a ÎS „Institutul Național de Standardizare și Metrologie”).

Încălcarea a constat în acordarea unui privilegiu neprevăzut de lege întreprinderilor SA „JLC”, SA „Incomlac”, SA „Lactis” și SA „Fabrica de unt din Florești”, prin atribuirea eronată a pozițiilor tarifare pentru produsele lactate cu conținut de grăsimi străine.

În cadrul investigației, Consiliul Concurenței a constatat că „Institutul Național de Standardizare și Metrologie” a atribuit neîntemeiat întreprinderilor SA „JLC”, SA „Incomlac” SA, „Lactis” și SA „Fabrica de unt din Florești” pozițiile tarifare 040390690 și 040610200 (care se referă la unele produse lactate și brânză proaspătă) pentru produsele de brânză și produsele de smântână care conțin grăsimi străine.

Prin urmare, aceste întreprinderi au comercializat timp de cca 8 ani, până în anul 2019, produsele de brânză și produsele de smântână cu grăsimi străine la cota redusă a TVA de 8%.

Acest fapt a avut ca efect crearea de condiții discriminatorii de activitate atât pentru ceilalți producători de produse de brânză și produse de smântână, cu conținut de grăsimi

străine - care au plasat produsele respective pe piață la cota TVA standard de 20%, diferența de 12% la prețul la raft a oferit un avantaj acestor produse, acestea devenind mai competitive din punct de vedere al prețului față de produsele similare ale concurenților, cât și pentru întreprinderile care produc produse lactate care conțin doar grăsimi lactice - care au avut costuri mai mari legate de achiziționarea grăsimilor lactice și, respectiv, fie nu au avut posibilitatea să plaseze pe piață produsele lactate la o rentabilitate suficientă, fie produsele lactate nu erau competitive prin preț în comparație cu produsele lactate cu conținut de grăsimi străine.

În plus, în urma instrumentării investigației, autoritatea de concurență a constatat că în perioada 2012-2021 au fost restituite sumele TVA din buget către contribuabili: SA „JLC” și SA „Incomlac”. Astfel, SA „JLC” i-au fost restituite în total suma de 71 010 000 lei și SA „Incomlac” – 17 627 820 lei.

Reieșind din conținutul normei art. 101 alin. (3) din Codul fiscal nr. 1163 din 24.04.1997, s-a atestat că restituirea TVA se aplică doar în cazul produselor lactate naturale ce nu conțin grăsimi străine, pentru care cota TVA este de 8%.

În acest caz, Consiliul Concurenței a informat Serviciul Fiscal de Stat despre constatările acestei investigații, ulterior, a prezentat toate informațiile solicitate de către acesta.

3.3 Investigarea cazurilor de concentrări economice nenotificate

Pe parcursul anului 2022, au fost inițiate din oficiu 2 investigații cu referire la semnele încălcării art. 20 și art. 22 alin. (1) din Legea concurenței, privind concentrările economice realizate dintre:

- „Orom Imexpo” SRL și „Ișcomagro” SRL (Dispoziția PCC nr. 16 din 13.10.2022). Piața vizată: piața produselor cerealiere.
- „Achira Grup” SRL, „Dil Teh Group” SRL și „Euro LPG” SRL (Dispoziția PCC nr. 23 din 21.12.2022). Piața vizată: piața comercializării gazului lichefiat.

Totodată, Consiliul Concurenței a finalizat 2 cazuri (din cele 11 aflate în investigație) privind semnele încălcării art. 20 și art. 22 alin. (1) din Legea concurenței cu aprobarea deciziilor privind constatarea încălcării legislației concurențiale în materia concentrărilor economice.

În continuare, sunt prezentate pe scurt cazurile finalizate cu stabilirea încălcării.

1. Nenotificarea operațiunii de concentrare economică realizată dintre SC „Alimer-Comerț” SRL, SA „Augur-Perla” și „Aviselect” SRL

În procesul de monitorizare a operațiunilor ce se realizează pe teritoriul Republicii Moldova, prin prisma respectării art. 20 alin. (1), alin. (2) și art. 22 alin. (1) ale Legii

concurenței, s-a constatat preluarea controlului asupra întreprinderii SC „Alimer-Comerț” SRL de către acționarul/asociatul întreprinderilor „Augur-Perla” SA și „Aviselect” SRL.

Prin Dispoziția Plenului Consiliului Concurenței nr. 18 din 27.05.2021, s-a dispus inițierea investigației cu referire la semnele încălcării prevederilor art. 20 și art. 22 alin. (1) și (2) din Legea concurenței, prin nenotificarea concentrării economice dintre întreprinderile „Augur-Perla” SA, „Aviselect” SRL și „Alimer-Comerț” SRL.

În cadrul investigației au fost prezentate probe care au demonstrat faptul că întreprinderile fac parte din același grup de întreprinderi fiind controlate de aceeași persoană. Prin tranzacție s-a realizat o restructurare/reorganizare în grupul de întreprinderi din care fac parte întreprinderile „Augur-Perla” SA, „Aviselect” SRL, SC „Alimer-Comerț” SRL, „Customagic” SRL și „Consalcom” SRL. Având ca temei art. 21 lit. c) din Legea concurenței, sa concluzionat că această operațiune nu constituie o concentrare economică.

Totodată, a fost constatată încălcarea art. 68 alin. (1) lit. a) și b) din Legea concurenței 183/2012 comisă de întreprinderea SC „Alimer-Comerț” SRL manifestată prin furnizarea, în mod repetat, la solicitarea Consiliului Concurenței, a informațiilor și documentelor inexacte și eronate.

La data de 28.01.2022, prin [Decizia nr. DCE-18/21-03](#), Plenul Consiliului Concurenței a sancționat întreprinderea SC „Alimer-Comerț” SRL pentru furnizarea, în mod repetat, la solicitarea Consiliului Concurenței, a informațiilor și documentelor inexacte, cu o amendă în mărime de 71, 9 mii lei.

2. Nenotificarea operațiunii de concentrare economică cu referire la preluarea controlului indirect asupra întreprinderii „Aeroport Handling” SRL de către întreprinderea „Avia Invest” SRL

Prin Dispoziția Plenului Consiliului Concurenței nr. 14 din 18.06.2020, s-a dispus inițierea investigației cu referire la semnele încălcării prevederilor art. 20 și art. 22 alin. (1) și (2) din Legea concurenței, prin nenotificarea concentrării economice dintre întreprinderile „Avia Invest” SRL și „Aeroport Handling” SRL (inclusiv ca urmare a examinării raportului Curții de Conturi cu referire la încheierea și executarea prevederilor contractului de parteneriat public – privat pentru concesionarea activelor ÎS „Aeroportul Internațional Chișinău” finalizat prin Hotărârea nr. 1 din 24.01.2020).

În cadrul investigației, Consiliul Concurenței a analizat relațiile dintre întreprinderile „Avia Invest” SRL (întreprindere care din anul 2013 administrează complexul patrimonial al Aeroportului Internațional Chișinău) și SRL „Aeroport Handling” (prestează servicii de handling la sol la Aeroportul Internațional Chișinău).

A fost stabilit faptul că între întreprinderile vizate a avut loc o operațiune de concentrare economică care nu a fost notificată Consiliului Concurenței și care a constat în preluarea controlului indirect asupra întreprinderii „Aeroport Handling” SRL de către „Avia Invest” SRL. Aceasta a avut loc în mai multe etape și a început în mai 2014.

Ca efect al operațiunii de concentrare economică nenotificată, Consiliul Concurenței a reținut că preluarea controlului indirect de către întreprinderea „Avia Invest” SRL asupra întreprinderii „Aeroport Handling” SRL a condus la integrarea verticală a întreprinderilor implicate.

Drept rezultat, această integrare a oferit posibilitate părții care a preluat controlul de a crea presiuni asupra unicului concurent al întreprinderii „Aeroport Handling” SRL pe piața serviciilor de handling la sol, care au avut ca efect distorsionarea mediului concurențial pe piața prestării serviciilor de handling la sol pe teritoriul Aeroportului Chișinău și a redus semnificativ cota de piață a acestuia.

În conformitate cu prevederile Legii concurenței art. 20 alin. (1), este interzisă punerea în aplicare a unei operațiuni de concentrare economică ce cade sub incidența Legii concurenței, până la declararea concentrării economice ca fiind compatibilă cu mediul concurențial.

La data de 30.06.2022, Consiliul Concurenței a emis [Decizia nr. DCE 14/20-45](#), prin care a sancționat întreprinderea „Avia Invest” SRL pentru încălcarea art. 20 alin. (1) și (2) lit. b) și art. 22 alin (1) din Legea concurenței, cu amenda în mărime de 17480,1 mii lei.

3.4. Investigații ce vizează acțiunile de concurență neloială

Cu referire la examinarea și investigarea cazurilor de concurență neloială, în anul 2022 activitatea Consiliului Concurenței s-a axat pe examinarea acțiunilor de concurență neloială, manifestate prin discreditarea concurenților, deturnarea clientelei concurentului, instigarea la rezilierea contractului cu concurentul și crearea confuziei în rândurile consumatorilor, fapte interzise prin prisma legislației în domeniul concurenței.

Astfel, se menționează examinarea a 11 plângeri cu referire la presupusele acțiuni de concurență neloială și finalizarea a 3 investigații privind presupusele acțiuni de concurență neloială.

Urmare a examinării plângerilor au fost inițiate 3 investigații, celelalte plângeri fiind finalizate la etapa examinării preliminare pe motivul lipsei temeiului rezonabil, depășirii termenului de prescripție pentru depunerea plângerii sau nerespectarea formularului aprobat de Plenul Consiliului Concurenței.

Mai jos, vom descrie succint cazurile relevante de concurență neloială investigate și finalizate în anul 2022.

1. Diamanti Mobilux” SRL VS „Mobstudio – SV” SRL

La data de 07.07.2020, în adresa Consiliului Concurenței a parvenit plângerea nr. 2890 (în continuare - plângere), depusă de către întreprinderea „Diamanti Mobilux” SRL privind presupusele acțiuni de concurență neloială realizate de către întreprinderea „Mobstudio – SV” SRL.

Potrivit celor invocate în plângere, presupusele acțiuni de concurență neloială realizate de către întreprinderea „Mobstudio – SV” SRL se realizau prin răspândirea informațiilor false despre produsele și activitatea proprie, folosirea informațiilor care reprezintă secretul comercial și know-how-ul societății reclamante, deturnarea clientelei prin inducerea în eroare a consumatorilor cu privire la originea mobilierului „Diamanti”, precum și crearea confuziei în rândurile consumatorilor prin exploatarea denumirii de firmă a reclamantei și copierea integrală a paginii web a ultimei, fapte ce indică la semnele încălcării art. 15 lit. a), art. 17, art. 18 și art. 19 alin. (1) lit. a) și b) ale Legii concurenței nr. 183 din 11.07.2012.

Urmare a investigației, s-a stabilit că întreprinderea „Mobstudio-SV” SRL nu a încălcat prevederile art. 15 lit. a), art. 17 și art. 19 alin. (1) lit. a) și b) al Legii concurenței.

Astfel, prin [Decizia nr. CN-23/20-52 din 01.08.2022](#), Plenul Consiliului Concurenței, a încetat investigația inițiată prin Dispoziția Plenului nr. 23 din 04.08.2020.

Investigația ce vizează acțiunile de concurență neloială realizate de către întreprinderile OCN „Credits 2 All” SRL și OCN „Viaconto Minicredit” SRL, prin crearea confuziei în rândurile consumatorilor în contextul utilizării termenului „iute” și a sintagmei „iute credit” în procesul realizării publicității ofertelor de creditare nebanară prin intermediul paginii web www.monily.md, este descrisă la Capitolul IV „Controlul respectării legislației cu privire la publicitate”, din prezentul raport.

3.5. Cazuri de încălcare a legislației cu privire la ajutorul de stat

La examinarea și investigarea cazurilor de încălcare a legislației cu privire la ajutorul de stat, menționăm faptul că, în perioada de raportare, a fost inițiată 1 investigație privind măsura de sprijin notificată de către Agenția Proprietății Publice, cu referire la scutirea Întreprinderii de Stat „Fabrica de sticlă din Chișinău” de la defalcarea în bugetul de stat a unei părți din profitul net obținut pentru anului 2021, care prezintă îndoieli privind compatibilitatea cu mediul concurențial normal.

În continuare, vom descrie cele 2 cazuri de încălcare a legislației cu privire la ajutorul de stat finalizate pe parcursul anului 2022.

1. Acordarea de către Consiliul municipal Chișinău a ajutorului de stat ilegal și incompatibil pentru Î.M. Regia „Exdrupo”

La data de 31.05.2022, Consiliul Concurenței a adoptat [Decizia nr. ASO-34/21-28](#) prin care a constatat încălcarea de către Consiliul municipal Chișinău (în continuare - CMC) a prevederilor legislației în domeniul concurenței și ajutorului de stat. Constatările au fost făcute în cadrul investigației privind acordarea măsurilor de sprijin ÎM Regia Exploatare a Drumurilor și Podurilor „Exdrupo”.

Potrivit art.13 alin.(6) din Legea drumurilor, administratorul drumurilor naționale și autoritățile administrației publice locale sunt în drept de a delega responsabilitatea pentru starea tehnică a drumului și siguranța la trafic unei terțe părți în temeiul unui contract încheiat în conformitate cu Legea nr.131/2015 privind achizițiile publice, cu excepția obligațiilor și responsabilităților generale prevăzute de legislația în vigoare.

Astfel, Plenul Consiliului Concurenței a stabilit că, din anul 2018 până în prezent, CMC **a evitat desfășurarea procedurilor de achiziție publică** la delegarea *gestiunii serviciului public de întreținere și reabilitare a infrastructurii căilor de comunicații din municipiul Chișinău*, ceea ce a avut ca efect închiderea pieței pe durata menționată și favorizarea Î.M. Regia „Exdrupo”. În special, aceste acțiuni au limitat dreptul de comercializare și au creat condiții discriminatorii neprevăzute de lege pentru întreprinderile care concurează pe aceeași piață cu Î.M. Regia „Exdrupo”, lucru care contravine prevederilor art. 12 din Legea concurenței nr.183/2012.

Totodată, Consiliul Concurenței a constatat că o parte din măsurile de sprijin acordate Î.M. Regia „Exdrupo” constituie **ajutor de stat ilegal și incompatibil**, ce denaturează semnificativ mediul concurențial normal.

2. Acordarea de către Primăria municipiului Orhei și Î.M. „Servicii Comunal-Locative Orhei” a ajutorului de stat ilegal și incompatibil pentru S.R.L. „SE Bordnetze”

Prin [Decizia nr. ASER-33/21-25 din 25.05.2022](#), Plenul Consiliului Concurenței a constatat acordarea ajutorului ilegal SRL „SE Bordnetze” de către Primăria municipiului Orhei și ÎM „Servicii Comunal-Locative Orhei”.

În cadrul investigației s-a stabilit faptul că, Primăria municipiului Orhei a oferit SRL „SE Bordnetze” un teren de 8.05 ha din municipiul Orhei, pe care ulterior a fost construită uzina din resursele financiare avansate de către întreprindere.

Antreprenorul selectat pentru executarea lucrărilor de construcție a fost ales de către investitor (SRL „SE Bordnetze”), fără a fi coordonat prealabil cu administrația publică locală sau ÎM „Servicii Comunal-Locative Orhei” și fără efectuarea procedurilor de achiziții publice.

În baza unor contracte complexe (locațiune, gaj, garanții APL, ș.a.) imobilul construit a fost transmis Primăriei mun. Orhei (ÎM „Servicii Comunal-Locative Orhei”), care ulterior l-a întors SRL „SE Bordnetze” în locațiune pe un termen de 49 de ani.

În rezultat, Primăria mun. Orhei a procurat un bun imobil supraevaluat, prețul căruia depășește de aproape 2 ori valoarea din Raportul de evaluare a bunurilor imobile.

Astfel, prin Decizia Consiliului Concurenței nr. ASER-33/21-25 din 25.05.2022 a fost preîntâmpinată diminuarea veniturilor bugetului mun. Orhei, în sumă de 268, 3 mil lei.

Totodată, prin decizia menționată, Consiliul Concurenței a identificat o problemă sistemică cu privire la emiterea garanțiilor asumate de către autoritățile publice locale despre care a informat Ministerul Finanțelor.

Ulterior, prin Legea nr. 286 din 13.10.2022 au fost operate modificările corespunzătoare în Legea cu privire la datoria sectorului public, garanțiile de stat și recreditarea de stat, în vederea excluderii emiterii abuzive a garanțiilor de către autoritățile administrației publice locale.

3.6. Alinierea schemelor de ajutor de stat existent

Alinierea schemelor de ajutor de stat existent reprezintă o armonizare a măsurilor de sprijin implementate până la intrarea în vigoare a Legii cu privire la ajutorul de stat cu prevederile legislației UE.

Schemele de ajutor de stat existent reprezintă măsurile de sprijin implementate până la intrarea în vigoare a Legii cu privire la ajutorul de stat, prin urmare, acestea nu au fost notificate la Consiliul Concurenței și nu au fost examinate prin prisma legislației în domeniul ajutorului de stat.

În conformitate cu prevederile art. 341 din Acordul de Asociere RM-UE, unul din angajamentele asumate de Republica Moldova este alinierea schemelor de ajutoare de stat instituite înainte de 16.08.2013 la acquis-ul UE în materie de ajutor de stat, în termen de 8 ani de la data intrării în vigoare a Acordului de Asociere. Excepție constituie schemele de ajutoare de stat instituite în temeiul Legii nr. 440/2001 cu privire la zonele economice libere pentru care perioada a fost prelungită până la 10 ani de la data intrării în vigoare a Acordului de Asociere.

În vederea implementării acțiunilor în materie de ajutor de stat, în anul 2022 Consiliul Concurenței **a examinat 16 scheme de ajutor de stat existent**. În conformitate cu angajamentele asumate în Acordul de Asociere RM-UE, la 31.12.2022 de către Consiliul Concurenței erau examinate 165 de scheme de ajutor de stat existent din totalul de 173 de scheme de ajutor de stat existent până la intrarea în vigoare a Legii cu privire la ajutorul de stat. Din cele 165 de scheme de ajutor de stat existent examinate de către Consiliul

Concurenței, 152 de scheme de ajutor de stat existent au fost aliniate, iar la 13 scheme de ajutor de stat existent furnizorii urmează să întreprindă acțiuni în vederea alinierii acestora la acquis-ul UE în domeniu.

În anul 2022, au fost examinate mai multe măsuri de sprijin, care sunt descrise succint în cele ce urmează.

1. Măsurile de ajutor de stat existente referitor la scutirile de la plata impozitului pe venit a rezidenților, provenit din activitatea desfășurată pe teritoriul Portul Internațional Liber “Giurgiulești” și de la plata T.V.A. fără drept de deducere și a taxelor vamale a produselor petroliere destinate realizării prin unitățile de comercializare, stabilite în cadrul și în condițiile Acordului de investiții “Cu privire la Portul Internațional Liber Giurgiulești” pe o perioadă de 8 ani, începând cu data primei transbordări de produse petroliere prin terminalul petrolier situat în Portul Internațional Liber „Giurgiulești”

Măsurile de sprijin sunt fundamentate pe prevederile stabilite în art. 28 lit. t) din Legea nr. 1380-XIII din 20.11.1997 cu privire la tariful vamal, art.4 alin.(15) din Legea nr.1417-XIII din 17.12.1997 pentru punerea în aplicare a titlului III al Codului fiscal, art.8 alin.(2) lit. a) și lit. b) din Legea nr.8-XV din 17.12.2005 cu privire la Portul Internațional Liber „Giurgiulești”.

În cadrul examinării s-a constatat că, măsura de sprijin a fost acordată în baza prevederilor Acordului de investiții „Cu privire la Portul Internațional „Giurgiulești” dintre Guvernul Republicii Moldova și „Azpetrol” - S.R.L., „Azertrans” - S.R.L., „Azpetrol Refinery” - S.R.L. (ratificat prin Legea nr. 7/2005), care constituie tratat internațional. Prin încheierea acestui Acord, Republica Moldova și-a asumat responsabilitatea de aplicare a prevederilor Acordului menționat, fără nici o putere discreționară. Măsura de sprijin examinată rezultă dintr-un tratat internațional. Potrivit prevederilor art. 1 alin. (2) din Legea cu privire la ajutorul de stat, în cazul în care tratatele internaționale care reglementează domeniul ajutorului de stat și la care Republica Moldova este parte stabilesc alte dispoziții și prevederi decât cele prevăzute în lege, se aplică dispozițiile și prevederile tratatului internațional. La fel, potrivit art. 19 al Legii nr. 595/1999 privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova, tratatele internaționale se execută cu bună-credință, în conformitate cu principiul *pacta sunt servanda*. Republica Moldova nu poate invoca prevederile legislației sale interne ca justificare a neexecutării unui tratat la care este parte. Astfel, măsura de sprijin examinată nu este imputabilă statului.

Prin [Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASR-06 din 21.01.2022](#) s-a constatat că măsurile de sprijin nu constituie ajutor de stat în sensul art. 3 al Legii cu privire la ajutorul de stat.

2. **Măsurile de sprijin acordate sub formă de scutiri de la T.V.A. fără drept de deducere a materiei prime, materialelor, articolelor de completare și accesoriilor necesare procesului propriu de producție, importate de către organizațiile și întreprinderile societăților nevăzătorilor, societăților surzilor și societăților invalizilor, precum și de scutire a organizațiilor și întreprinderilor menționate de la vărsarea la buget a sumei T.V.A. pentru mărfurile produse și serviciile prestate, conform listei organizațiilor și întreprinderilor respective, aprobată de Guvern**

Prin [Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASO-08 din 04.02.2022](#) s-a constatat că măsurile de sprijin, acordate în conformitate cu art. 103 (2) alin. (7) al Codului fiscal și art. 4 alin. (18) din Legea nr.1417 din 17.12.1997 pentru punerea în aplicare a titlului III al Codului fiscal, nu mai sunt aplicabile ca urmare a încetării efectului actelor normative ce au stat la baza acestora.

3. **Măsura de sprijin privind scutirea de plata T.V.A. fără drept de deducere a mărfurilor de la pozițiile tarifare 040229110, 190110000, precum și produselor alimentare pentru copii de la pozițiile tarifare 160210001, 200510001, 200710101, 200710911, 200710991**

Măsura de sprijin este acordată în baza prevederilor art.103, alin.(1), pct.2) din Codul fiscal. Ca urmare a examinării măsurii de sprijin s-a stabilit că aceasta nu întrunește criteriul de selectivitate, deoarece nu constituie o derogare de la sistemul de referință.

Prin [Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr.ASER-17 din 31.03.2022](#) s-a constatat faptul că măsura de sprijin nu constituie ajutor de stat în sensul Legii cu privire la ajutorul de stat.

4. **Măsura de sprijin acordată în baza prevederilor art. 53¹ al Codului fiscal privind scutirea de la plata impozitului pe venit a întreprinderilor create pentru realizarea scopurilor statutare ale societăților orbilor, surzilor și invalizilor**

Prin [Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASO-20 din 18.04.2022](#) s-a constatat că măsura de sprijin constituie ajutor de stat în cazul întreprinderilor create pentru realizarea scopurilor statutare ale societăților orbilor, surzilor și invalizilor, iar Ministerul Finanțelor, în termenul stabilit de art. 341 din Acordul de Asociere RM-UE, urmând să alinieze, la acquis-ul Uniunii Europene, schema respectivă de ajutor de stat.

5. **Măsurile de sprijin acordate în baza art. 36 alin. (2) din Legea nr. 60/2012 privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități privind compensarea parțială a contribuțiilor de asigurări sociale de stat și subvenționarea parțială a procurării utilajului și a materiei prime, crearea locurilor de muncă de către întreprinderile specializate ale Societății Invalizilor din Republica Moldova, Societății Orbilor din Republica Moldova și Asociației Surzilor din Republica Moldova, precum și de**

către întreprinderile sociale de inserție al căror capital social este deținut în proporție de 100% de societățile și asociațiile obștești ale persoanelor cu dizabilități, create pentru realizarea scopurilor statutare proprii, în cadrul cărora 50% și mai mult din numărul total al lucrătorilor angajați sunt persoane cu dizabilități

Prin [Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASO-21 din 18.04.2022](#) s-a constatat că măsurile de sprijin constituie ajutoare de stat, iar Ministerul Muncii și Protecției Sociale, în termenul stabilit de art. 341 din Acordul de Asociere RM-UE, va alinia la acquis-ul Uniunii Europene schemele respective de ajutor de stat.

- 6. Măsurile de sprijin acordate în baza prevederilor art. 24 alin. (17) și (18) din Legea pentru punerea în aplicare a titlurilor I și II ale Codului fiscal nr.1164/1997, astfel cum sunt prevăzute în Acordul de investiții „Cu privire la Portul Internațional Liber „Giurgiulești” aprobat prin Legea nr. 7/2005 ”**

Prin [Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASO-43 din 24.06.2022](#) s-a constatat că măsurile de sprijin nu constituie ajutoare de stat în sensul art. 3 al Legii cu privire la ajutorul de stat.

- 7. Măsurile de sprijin acordate în temeiul art.4, alin.(6), sub alineatele trei și patru din Legea nr.1417/1997 pentru punerea în aplicare a titlului III al Codului fiscal**

În cadrul examinării măsurilor de sprijin, s-a constatat că prin oferirea măsurilor de sprijin în cauză nu are loc renunțarea la veniturile de stat, care urmau a fi încasate de la persoanele juridice și fizice, subiecți ai activității de întreprinzător, care se află pe teritoriul Republicii Moldova și care nu au relații fiscale cu sistemul ei bugetar, dat fiind faptul că beneficiarii măsurilor de sprijin examinate nu pot fi considerați contribuabili în sensul art.5 al Codului fiscal.

Prin [Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr.ASER-54 din 04.08.2022](#) s-a constatat că măsurile de sprijin nu constituie ajutor de stat în sensul Legii cu privire la ajutorul de stat.

- 8. Măsura de sprijin acordată în baza art. 85 din Legea nr. 1515/1993 și pct. 12 lit. a) din Hotărârea Guvernului nr. 988/1998 care se referă la subsidii nerambursabile acordate din sursele Fondului Ecologic Național în cadrul finanțării proiectelor pentru implementarea strategiilor, programelor și planurilor naționale de protecție a mediului, standardelor și normativelor, construcția și participarea prin cote părți în construcția obiectelor de protecție a mediului (inclusiv finanțarea lucrărilor de proiectare și implementarea lor în domeniul alimentării cu apă și canalizare; finanțarea lucrărilor de colectare și sortare a deșeurilor și susținerea**

întreprinderilor de prelucrare sau neutralizare a lor, de ameliorare a calității bazinului aerian)

Prin [Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASO-58 din 22.09.2022](#) s-a constatat că măsura de sprijin nu mai este aplicabilă, ca urmare a încetării efectului actelor normative ce au stat la baza acestora.

- 9. Măsura de sprijin acordată în baza art. 85 din Legea nr. 1515/1993 și pct. 12 lit. b) din Hotărârea Guvernului nr. 988/1998, care se referă la subsidii nerambursabile acordate din sursele Fondului Ecologic Național pentru investigații științifice în domeniul protecției mediului, prin participarea cotei-părți la lucrările de cercetare-dezvoltare la comanda Ministerului Mediului, elaborarea proiectelor zonelor protejate ale patrimoniului natural și construcții de importanță națională și internațională**

Prin [Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASO-59 din 22.09.2022](#) s-a constatat că măsura de sprijin nu mai este aplicabilă, ca urmare a încetării efectului actelor normative ce au stat la baza acestora.

3.7. Rezultatele activității în instanța de judecată

Pe parcursul anului 2022, pe rolul instanțelor de judecată s-au aflat în examinare 105 de cauze, dintre care 72 de cauze în procedura contenciosului administrativ; 15 cauze în procedură civilă; 9 cauze de insolvență și 9 cauze contravenționale. Respectiv, 68% din totalul cauzelor pe rol le-au reprezentat acțiunile în contencios administrativ și au vizat dispozițiile, deciziile Plenului Consiliului Concurenței, ordinele de inspecție și procese-verbale cu privire la efectuarea inspecțiilor de către Consiliul Concurenței și alte acte administrative ale Consiliului Concurenței.

În cele 105 de cauze aflate în examinare, Consiliul Concurenței a avut calitate de pârât în 72 de cauze, reclamant în 2 cauze (o cauză în procedură de contencios și alta în procedură civilă), creditor în 9 cauze, persoană terță/intervenient în 16 cauze (13 cauze în procedură civilă și 3 cauze în procedură de contencios), agent constator în 9 dosare. Respectiv, în anul 2022, în scopul reprezentării intereselor Consiliului Concurenței în instanța de judecată, reprezentanții acestuia au participat la circa 119 de ședințe în judecată.

În rezultatul examinării de către instanțele de judecată a cauzelor Consiliului Concurenței, în anul 2022, au fost finalizate 30 de cauze. Respectiv, dintre acestea, în ordine de contencios – administrativ, unde Consiliul Concurenței a avut calitatea procesuală de pârât, au fost finalizate 16 cauze, în ordine civilă, unde Consiliul Concurenței a avut calitatea procesuală de terță persoană/reclamant au fost finalizate 12 cauze, iar în ordine contravențională, unde a avut calitate contravențională, au fost finalizate 2 cauze.

În anul 2022, **instanța de judecată a menținut** legalitatea adoptării celor 16 acte administrative ale Plenului Consiliului Concurenței și a confirmat **corectitudinea aplicării amenzilor în cuantum de 19 092 718,68 lei**. Rata de menținere a actelor administrative ale Plenului Consiliului Concurenței de către instanța de judecată a constituit 100%, al doilea an consecutiv, respectiv anii 2021-2022.

Din cele 16 cauze finalizate în anul 2022, în ordine de contencios – administrativ, unde Consiliul Concurenței a avut calitatea procesuală de pârât, Curtea Supremă de Justiție a casat în proporție de 100 % cele 4 decizii defavorabile ale Curții de Apel Chișinău și, respectiv Curtea de Apel Chișinău a casat 6 hotărâri defavorabile ale instanței de fond.

Prezentăm, în continuare, cele mai relevante cauze în ceea ce privește practica instanțelor judecătorești în soluționarea legalității deciziilor Plenului Consiliului Concurenței ce vizează constatarea încălcării Legii concurenței sau altor decizii adoptate în vederea executării legii prenotate.

1. „Apă - Canal Chișinău” S.A. împotriva Consiliului Concurenței, care a constatat abuzul de poziție dominantă prin Decizia nr. APD-35/17-64 din 13.09.2019

Consiliul Concurenței a stabilit, prin Decizia nr. APD-35/17-64 din 13.09.2019, că aceste acțiuni constituie încălcarea prevederilor art. 11 alin. (1) și (2) lit. c) din Legea concurenței și reprezintă un abuz de poziție dominantă. Decizia a fost contestată în instanță. Pentru încălcarea constatată a fost aplicată și încasată la bugetul de stat amenda în mărime de 7 190 453, 43 lei. Totodată, întreprinderii „Apă-Canal Chișinău” SA i-a fost prescris înlăturarea încălcării constatate de către Consiliul Concurenței și informarea, trimestrială, despre acțiunile întreprinse.

Abuzul de poziție dominantă a „Apă - Canal Chișinău” S.A. a fost confirmat irevocabil de către instanțele de judecată. Astfel, la data de 18.05.2022, Consiliul Concurenței a câștigat definitiv cauza privind abuzul de poziție dominantă din partea „Apă - Canal Chișinău” SA. În septembrie 2019, Consiliul a constatat că „Apă-Canal Chișinău” SA a aplicat ilegal, arbitrar și diferențiat coeficienții la stabilirea tarifelor/plăților suplimentare pentru depășirea concentrațiilor maxim admisibile în apele uzate evacuate, inclusiv prin neperceperea plăților suplimentare de la o parte din întreprinderile active din mun. Chișinău și or. Ialoveni.

2. „Casa Media Corp” SRL împotriva Consiliului Concurenței care a constatat abuzul de poziție dominantă prin Decizia nr. APD-06/18-39 din 04.08.2020

Prin decizia nr. APD-06/18-39 din 04.08.2020 s-a constatat încălcarea art. 11 alin. (1) și (2) lit. a) și c) din Legea concurenței de către „Casa Media Corp” SRL și s-a aplicat întreprinderii amenda în mărime de 1 852 896,80 lei.

Abuzul „Casa Media Corp” SRL s-a manifestat prin stabilirea unor comisioane inegale pentru serviciile de intermediere prestate, precum și a unor remunerații diferite pentru exclusivitate, și în raport cu furnizorii de publicitate și prin conduita discriminatorie la acordarea de reduceri și aplicarea de adaosuri la achiziționarea spațiului publicitar.

Totodată, Consiliul Concurenței a constatat că, prin oferirea unor reduceri condiționate individualizate cuprinse între 5-20% pentru plasarea a 80%-100% din cererea totală de publicitate la posturile sale de televiziune, „Casa Media Corp” SRL a generat un efect de fidelizare abuziv pentru furnizorii de publicitate.

Curtea Supremă de Justiție, prin soluția sa din 13.07.2022, a menținut legalitatea Deciziei nr. APD-06/18-39 din 04.08.2020.

3. „Dominic” SRL și „Comerț Gaz” SRL împotriva Consiliului Concurenței care a constatat realizarea acordurilor anticoncurențiale prin Decizia nr. DA-60 din 30.11.2017

Consiliul Concurenței a constatat prin Decizia nr. DA-60 din 30.11.2017 încălcarea art.5 din Legea concurenței de către „Comerț –Gaz” SRL și „Dominic” SRL și a aplicat „Dominic” SRL o amendă în mărime de 2 571 671 lei și „Comerț –Gaz” SRL o amendă în sumă de 998 343, 33 lei. Acordul anticoncurențial s-a realizat prin coordonarea comportamentului în vederea participării cu oferte truate a întreprinderilor „Comerț–Gaz” SRL și „Dominic” SRL la licitația publică din 20.01.2016, organizată de către ÎM Regia „Autosalubritate”.

Decizia dată a fost contestată în instanța de judecată de ambele întreprinderi.

Curtea Supremă de Justiție la data de 28.09.2022 a confirmat definitiv legalitatea și temeinicia Deciziei Plenului Consiliului Concurenței nr. DA-60 din 30.11.2017.

4. SC „Lisnic Grup” SRL și „Mixacon” SRL împotriva Consiliului Concurenței care a constatat realizarea acordurilor anticoncurențiale prin Decizia nr. DA-37/17-20 din 05.04.2018.

Consiliul Concurenței, prin decizia dată, a constatat încălcarea art. 5 din Legea concurenței de către „Lisnic Grup” SRL și „Mixacon-Lux” SRL și a aplicat amenzi „Lisnic Grup” SRL în sumă de 476 236, 20 lei și „Mixacon-Lux” SRL în sumă de 113 357, 52 lei. Acordul anticoncurențial s-a realizat prin coordonarea comportamentului prin schimb de informații strategice ale întreprinderilor în vederea participării cu oferte truate la licitația din noiembrie 2017, organizată de Serviciul Tehnologii Informaționale al MAI privind achiziționarea soluției de supraveghere a circulației rutiere.

Curtea Supremă de Justiție la data de 13.04.2022 a confirmat irevocabil legalitatea și temeinicia Deciziei Plenului Consiliului Concurenței DA-37/17-20 din 05.04.2018.

5. „BTS Pro” SRL, SRL „Esempla Systems” și SRL „MSA Grup” împotriva Consiliului Concurenței, care a constatat realizarea acordurilor anticoncurențiale prin Decizia nr. DA-42/17-48 din 28.06.2018.

Prin această decizie s-a constatat participarea cu oferte truate a companiilor SRL „BTS PRO” și SRL „Esempla Systems” la licitația publică din 19.06.2017, organizată de către Autoritatea Națională de Integritate. Suplimentar, a fost depistat și faptul că companiile SRL „BTS PRO”, „MSA Grup” SRL și „Esempla Systems” SRL au mai participat cu oferte truate la 2 licitații publice din 22.06.2017, organizate de către Procuratura Generală. Pentru încălcările constatate a fost aplicată amendă SRL „BTS PRO” în sumă de 4 480 833, 18 lei, „Esempla Systems” SRL în sumă de 216 252, 36 lei și „MSA Grup” SRL în sumă de 478 598, 55 lei.

La data de 13.04.2022, Curtea Supremă de Justiție a confirmat definitiv legalitatea și temeinicia Deciziei Plenului Consiliului Concurenței nr. DA-42/17-48 din 28.06.2018.

6. SRL „Ecloz Service” împotriva Consiliului Concurenței, care a constatat nenotificarea concentrării economice prin Decizia nr. DCE – 11/19-12 din 17.03.2020

Consiliul Concurenței a identificat operațiunea de concentrare economică dintre SRL „Ecloz Service”, care a fost realizată prin preluarea controlului de către SRL „Ecloz Service” asupra SRL „Anina”. Prin Decizia nr. DCE – 11/19-12 din 17.03.2020 a fost constatată încălcarea art. 20 și art. 22 din Legea concurenței de către SRL „Ecloz Service” și s-a aplicat întreprinderii amendă în mărime de 74 403, 56 lei, faptă săvârșită prin nenotificarea operațiunii de concentrare economică, până la punerea ei în aplicare.

Prin încheierea din 13.04.2022, Curtea Supremă de Justiție a menținut decizia Curții de Apel Chișinău din 09.11.2021 prin care a fost casată hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Râșcani din 05.11.2020 și, respectiv s-a confirmat legalitatea deciziei Plenului Consiliului Concurenței din 17.03.2020.

CAPITOLUL IV: PROMOVAREA ȘI STIMULAREA CONCURENȚEI

Asigurarea mediului concurențial loial poate fi realizată prin implicarea, nu doar a Consiliului Concurenței, dar și a întregii societăți. Prin urmare, promovarea culturii concurențiale are ca scop creșterea nivelului de informare asupra beneficiilor concurenței și responsabilizare a societății asupra necesității și importanței respectării legislației concurențiale.

4.1. Acțiuni de promovare a culturii concurențiale în societate

Pe parcursul anului 2022, au fost organizate 130 de evenimente cu participarea reprezentanților APC și APL, ai mediului de afaceri, ai mass-mediei, ai instituțiilor de politici publice, studenți etc., acumulând peste 17 000 de afișări pe diverse portaluri / vizualizări în cadrul evenimentelor on-line.

4.1.1. Aparițiile în mass-media

Pe parcursul perioadei de raportare au fost examinate 25 de solicitări parvenite din partea presei și remise informațiile de rigoare. La data de 20.06.2022, Consiliul Concurenței a organizat un *briefing de presă* în cadrul căruia a fost prezentată decizia emisă de Plenul Consiliului Concurenței, care vizează acțiunile companiei „Avia Invest” SRL.

Totodată, a fost asigurată participarea la diverse emisiuni și programe televizate, după cum urmează:

- Alexei GHERȚESCU, Președintele Consiliului Concurenței – invitat la Moldova 1, Ediție Specială din 25.05.2022
- Alexei GHERȚESCU Președintele Consiliului Concurenței – invitat în cadrul emisiunii „Поговорим о деньгах” 30.05.2022
- Alexei GHERȚESCU – invitat al emisiunii Cutia Neagră cu Mariana RAȚĂ din 09.06.2022.

Pagina web oficială a Consiliului Concurenței a fost accesată de 46 087 de vizitatori unici (14 961 în 2019, 14 347 în 2020, 23 703 în 2021), după cum urmează în tabelul de mai jos.

Tabelul 8

Accesări pagina web www.competition.md în perioada anilor 2020 – 2022

Indicatori	2020	2021	2022
Utilizatori	14 347	23703	46087
Sesiuni	38 386	48 933	70625

În perioada de referință, pe pagina web oficială a Consiliului Concurenței au fost publicate 256 de materiale informative: 61 de comunicate, 73 de decizii, 50 de materiale la rubrica „Transparență decizională”, 54 de materiale la rubrica „Avize” și 18 materiale la alte rubrici. Totalizările publicațiilor sunt expuse în tabelul 9.

Tabelul 9

Publicații pe pagina web www.competition.md în perioada anilor 2020 – 2022

Indicatori	2020	2021	2022
Materiale informative:	280	271	256
• comunicate	49	32	61
• decizii	63	66	73
• avize	113	58	54
• transparență	24	40	50
• alte	31	18	18

Sensibilizarea, informarea și consultarea continuă a societății reprezintă una din prioritățile de bază ale Consiliului Concurenței, dar și un angajament asumat în cadrul parcursului european al Republicii Moldova. Astfel, aspecte ce vizează sensibilizarea și informarea publicului sunt trasate atât în contextul Acordului de Asociere RM-UE, Agendei de Asociere RM-UE, cât și reprezintă una din recomandările menționate la Capitolul 8: Politica în domeniul concurenței al Raportului analitic al Comisiei Europene privind alinierea Moldovei la Acquis-ul UE, din 02.02.2023.

Printre principalele evenimente organizate de Consiliul Concurenței în anul 2022, în vederea promovării culturii concurențiale, se numără:

4.1.2. Evenimente adresate societății civile

– Lecție publică cu studenții ASEM (08.02.2022)

La invitația Academiei de Studii Economice din Moldova, Consiliul Concurenței a desfășurat o lecție deschisă pentru studenții programului de studii Business și Administrare, la disciplina - Managementul Corporativ. Evenimentul a avut loc în format on-line și a întrunit peste 40 de participanți, care au fost familiarizați cu prevederile legislației concurențiale și din domeniul ajutorului de stat, direcțiile de activitate ale Consiliului Concurenței, dar și cu constatările celor mai importante investigații finalizate în ultima perioadă. Totodată, prezentarea a fost urmată de o discuție deschisă bazată pe un spectru larg de subiecte de interes al tinerei generații.

- *Sedința de lucru cu membrii Asociației Patronale „Camera de Comerț Americană din Moldova” (18.03.2022)*
În cadrul întrevederii au fost abordate și puse în discuție subiecte cu referire la aspecte legislative și de politică concurențială, comunicare publică și transparență, promovarea culturii concurențiale. Evenimentul a relevat deschiderea și interesul părților de a se angaja într-un viitor dialog continuu pentru alinierea priorităților publice și private pentru asigurarea dezvoltării continue a unui mediu propice desfășurării afacerilor, impulsivării investițiilor străine și creșterii economice durabile.
- *Dialogul Public Privat, organizat de Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova (CCI a RM) (20.04.2022)*
Consiliul Concurenței a participat la ședința organizată pe platforma Comitetelor pentru Antreprenoriat Sectoriale în Agricultură, Industrie și Prestării Serviciilor, care reprezintă un instrument eficient de facilitare a dialogului public - privat, de consultare cu membrii CCI a proiectelor de acte normative, politici de dezvoltare a sectoarelor economiei naționale și de dezbateră a altor subiecte de interes deosebit pentru mediul de afaceri.
- *Conferința PRIA COMPETITION MOLDOVA (27.04.2022)*
Consiliul Concurenței în colaborare cu PRIAevents a organizat la 27 aprilie 2022 conferința PRIA COMPETITION MOLDOVA – eveniment care a reunit toate sectoarele economiei din Republica Moldova direct interesate de domeniile IT, industrie, sănătate și farmaceutice, financiar – bancar, asigurări, retail, energie, telecom, auto, mediu, juridic, agricultură, construcții și imobiliare, servicii și nu numai.
- *Semnarea Acordului de colaborare între Consiliul Concurenței și Academia de Administrare Publică (21.06.2022)*
Președintele Consiliului Concurenței, dl Alexei GHERȚESCU și Rectorul Academiei de Administrare Publică, dl Oleg BALAN, doctor habilitat, profesor universitar au semnat la data de 21 iunie 2022 un acord de colaborare, prin care instituțiile își propun să consolideze eforturile în vederea fortificării capacităților funcționale ale instituției și asigurării unui proces de dezvoltare profesională continuă a angajaților Consiliului Concurenței.
- *Lecția publică cu studenții Universității de Stat din Moldova (21.06.2022)*
La data de 21 iunie 2022, un grup de studenți ai Universității de Stat din Moldova, au participat la o rundă de discuții cu Președintele Consiliului Concurenței, dl Alexei GHERȚESCU, care a diseminat cunoștințele și experiența sa, în special, pe aspecte ce țin de concurență și ajutor de stat. Astfel, participanții au discutat despre activitatea Consiliului Concurenței, dreptul concurenței, investigații și practici relevante. Iar una din ideile principale trasate a rezidat în necesitatea continuă de perfecționare pentru a deveni specialist bun în orice domeniu, inclusiv și în dreptul concurenței.

- Consiliului Concurenței la Evenimentul EBA: In-club 3C discussion (14.07.2022)
Evenimentul EBA: In-club 3C discussions, un eveniment despre e_concurența, e_comerț și securitate_cibernetică pe platformele on-line, a fost organizat de Asociația Businessului European din Moldova, cu participarea reprezentanților autorităților și a companiilor cheie în domeniu din Republica Moldova și vecinătate.

4.1.3. Evenimente adresate furnizorilor de ajutorului de stat

- Seminar de instruire privind notificarea ajutorului de stat (18.02.2022)
La solicitarea directorului S.A. "Apa-Canal Cahul", Oficiul Teritorial Sud din cadrul Consiliului Concurenței, a fost organizat un seminar de instruire pe aspectele legate de notificarea ajutorului de stat pentru autoritățile publice locale care urmează să transmită sau au transmis în gestiune economică cu titlul gratuit bunuri, subvenții sau alte măsuri de sprijin către S.A. "Apa-Canal Cahul".
- Seminar de instruire pe aspectele legate de raportarea ajutorului de stat și ajutorului de minimis (15.03.2022)
Consiliul Concurenței a organizat, la solicitarea Președintelui raionului Sîngerei, un seminar de instruire pe aspectele legate de raportarea ajutorului de stat și ajutorului de minimis pentru autoritățile publice locale, care au transmis în gestiune economică cu titlul gratuit bunuri, subvenții sau alte măsuri de sprijin. Totodată Consiliul Concurenței a reiterat necesitatea aplicării corecte a prevederilor legislației în domeniul ajutorului de stat de către furnizorii măsurilor de sprijin, în partea ce ține de oferirea informațiilor exacte și complete în vederea raportării ajutoarelor de stat.
- Seria de seminare dedicate implementării legislației cu privire la ajutorul de stat (19-27.04.2022)
În perioada 19-27 aprilie 2022, la invitația Oficiului teritorial Cahul al Cămarilor de Stat, Consiliul Concurenței a desfășurat o serie de seminare de instruire destinate secretarilor Consiliilor locale din raioanele Cahul (19.04.2022), Cantemir (20.04.2022) și Taraclia (27.04.2022). Reprezentanții autorităților administrației publice locale au fost antrenați în abordarea problemelor legate de aplicarea legislației în domeniul ajutorului de stat, în special, fiind discutate diferite aspecte ce țin de notificarea și raportarea ajutorului de stat și ajutoarelor de minimis acordate de autoritățile publice locale.
- Sesiune de informare pentru angajații Organizației pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului - ODA (08.08.2022)
Reprezentanții Consiliului Concurenței au desfășurat o sesiune de informare pentru angajații ODA, privind implementarea legislației în domeniul ajutorului de stat care se impune atât față de ODA, în calitate de instituție care oferă finanțare nerambursabilă,

cât și ajutorului de stat. Necesitatea organizării sesiunii menționate a apărut în contextul implementării de către ODA a mai multor programe guvernamentale cu alocarea din bugetul de stat a suportului financiar pentru întreprinderile selectate.

- Ședință cu reprezentanții autorităților publice locale din raionul Taraclia (09.08.2022)
În cadrul campaniei de informare pe domeniul măsurilor de sprijin ce poate constitui ajutor de stat în temeiul Legii 139/2012 cu privire la ajutor de stat, Oficiul Teritorial Sud al Consiliului Concurenței, la solicitarea autorității publice locale de nivelul II (Consiliul raional Taraclia), a organizat o ședință cu reprezentanții autorităților publice locale de nivelul I și II din raionul Taraclia.
- Sesiune de informare pentru reprezentanții autorităților locale ale municipiului Chișinău (19.10.2022)
La data de 19.10.2022, reprezentanții Consiliului Concurenței desfășoară o sesiune de informare privind implementarea legislației în domeniul ajutorului de stat pentru reprezentanții subdiviziunilor Primăriei municipiului Chișinău, a Consiliului municipal Chișinău, a întreprinderilor municipale și altor entități interesate. În cadrul ședinței, a fost prezentată procedura de notificare și raportare a ajutorului de stat și de acordare a ajutorului de minimis. Primăria municipiului Chișinău a manifestat un interes sporit față de ajutoarele de stat acordate pentru prestarea serviciului de interes economic general, în acest sens, fiind abordat și un studiu de caz.

4.2. Consolidarea cooperării cu instituțiile naționale și internaționale

Practici ilegale și probleme de concurență există în toate statele și în toate sectoarele, iată de ce schimbul de experiență, comunicarea, participarea în comun la proiecte, dezvoltarea și diversificarea relațiilor cu autoritățile naționale și internaționale sunt esențiale în atingerea obiectivelor și atribuțiilor de bază ale Consiliului Concurenței.

În acest sens, pe parcursul anului 2022, Consiliul Concurenței și-a fortificat relațiile cu următoarele autorități naționale și internaționale:

1. Agencia Națională pentru Reglementare în Energetică

La data de 23.08.2022, Consiliul Concurenței și Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică au semnat un Acord de colaborare, care va contribui la asigurarea unei cooperări bilaterale eficiente în domeniile de responsabilitate ale Consiliului Concurenței și ale ANRE și va permite aplicarea corectă a legislației în domeniu, întru prevenirea și descurajarea practicilor anticoncurențiale.

2. Consiliului Audiovizualului (15.07.2022)

În cadrul ședinței din data de 15.07.2022 a avut loc consolidarea relațiilor bilaterale existente dintre Consiliul Concurenței și Consiliul Audiovizualului prin stabilirea unui

dialog continuu întru implementarea prevederilor legislației naționale în domeniul concurenței și a serviciilor media audiovizuale. La data de 23 septembrie curent, Consiliul Concurenței și Consiliul Audiovizualului au semnat un Acord de colaborare, ce are drept scop îndeplinirea eficientă a atribuțiilor instituționale privind asigurarea și promovarea concurenței în domeniile de competență.

3. Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală (AGEPI)

La data de 19 octombrie 2022, Consiliul Concurenței a dat curs invitației Agenției de Stat pentru Proprietatea Intelectuală (AGEPI) de a participa în cadrul unei ședințe comune la nivel de conducere pentru semnarea [Ordinului interinstituțional cu privire la activitatea Observatorului respectării drepturilor de proprietate intelectuală](#). Importanța semnării Ordinului interinstituțional rezidă în fortificarea unei colaborări mai intense între instituțiile membre, în scopul monitorizării respectării drepturilor de proprietate intelectuală, instruirii și promovării conceptelor de proprietate intelectuală și colaborării cu alte organizații/titulari de drepturi.

4. Consiliul Concurenței din România

Consiliul Concurenței din România este unul din partenerii strategici de încredere, care a oferit suport continuu autorității de concurență din Republica Moldova. Pe parcursul anului 2022, Consiliul Concurenței al Republicii Moldova a beneficiat de sprijinul și experiența autorității omoloage din România, atât în contextul expertizei juridice și schimbului de experiență acordat în cadrul examinării unor sectoare sensibile ale economiei, cât și sub aspectul dezvoltării instituționale ale personalului Consiliului Concurenței.

În acest sens, în perioada 13-15.04.2022, delegația oficială a Consiliului Concurenței din România, condusă de Președintele dl Bogdan Marius CHIRIȚOIU, a întreprins o vizită de lucru la Chișinău. În cadrul întâlnirii, reprezentanții autorităților de concurență au avut discuții referitor la mecanismul de funcționare a pieței produselor petroliere, având în vedere investigațiile aflate în examinare, ținând cont de faptul că piața petrolieră din Republica Moldova face parte din piața regională, fiind integrată pe vertical în piața produselor petroliere din România.

În continuarea cooperării stabilite, Președintele Consiliului Concurenței, dl Alexei GHERȚESCU a efectuat o vizită de lucru la Consiliul Concurenței din România, București, în perioada 17-18 octombrie 2022. În cadrul evenimentului au fost abordate și puse în discuție subiecte, precum: planificarea și desfășurarea eficientă a investigațiilor în domeniul concurenței, dezvoltarea instituțională, gestionarea electronică a documentelor și proceselor interne și utilizarea altor instrumente electronice în activitatea Consiliului, analiza și monitorizarea piețelor, experiența CCRO privind utilitatea studiilor de piață, modul de organizare și desfășurare a acestora,

armonizarea legislativă și relațiile instituționale cu autoritățile și instituțiile publice din jurisdicție.

Ulterior, în perioada 5-9 decembrie 2022, un grup din 6 angajați ai Consiliului Concurenței au beneficiat de un stagiu la București, în vederea preluării practicilor și experienței colegilor din România.

5. Oficiul pentru Protecția Concurenței și a Consumatorilor din Polonia (UOKiK)

UOKiK organizează mai multe activități de instruire profesională și schimb de experiență pentru specialiștii din Republica Moldova, Georgia și Ucraina. Astfel, angajații Consiliului Concurenței au beneficiat pe parcursul anului 2022 de instruirii organizate, pentru țările din Parteneriatul Estic, cu următoarele tematici:

- *Atelierul de lucru „Protecția concurenței - experiența poloneză pentru Georgia, Moldova și Ucraina” desfășurat în perioada 17-21.10.2023, la Varșovia, POLONIA* a fost primul eveniment organizat în acest sens. La atelier au participat specialiști care au reprezentat UOKiK și autoritățile antitrust din Cehia, Ungaria și Spania. Reprezentanții Comisiei Europene, Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică, UNCTAD, precum și Departamentul de Justiție al SUA și-au împărtășit know-how-ul și experiența practică. În cadrul seminarului a fost discutată o gamă largă de subiecte legate de mecanismele de protecție a concurenței, inclusiv: studii de caz ale acțiunilor antitrust, măsuri procedurale, practici comerciale neloiale, exemple de proceduri sau provocări legate de activitatea antreprenorială în plină dezvoltare în e-Commerce.
- *Atelierul de lucru dedicat controlului concentrărilor economice din 21-25.11.2022, de asemenea a avut loc la Varșovia, POLONIA* și a abordat principalele provocări în cele mai importante sectoare ale economiei - bune practici și instrumente bazate pe experiența Oficiului pentru Concurență și Protecția Consumatorului din Polonia și a partenerilor. La atelier au participat experți ai autorităților de concurență din Franța, Lituania, Polonia, Portugalia și Spania, care împreună cu reprezentanții Comisiei Europene (DG Comp), Centrului Regional pentru Concurență din Budapesta, Ungaria (RCC OECD-GVH), precum și a Departamentului de Justiție al SUA (FTC) care au împărtășit experiența practică și tendințele în domeniul concentrărilor economice, în special analiza concentrărilor economice pe piețele digitale.

6. Autoritatea de concurență din Georgia

Autoritatea de concurență din Georgia și Consiliul Concurenței din Republica Moldova au continuat pe parcursul anului 2022 fortificarea relațiilor de cooperare, stabilite anterior prin semnarea unui Acord de cooperare în noiembrie 2017.

În această ordine de idei, în contextul participării conducătorilor autorităților de concurență din Georgia și Moldova la cea de-a 21-a ediție a Conferinței anuale ICN (04-06.05.2022) a fost organizată o ședință bilaterală în cadrul căreia părțile și-au împărtășit experiența pe problemele similare cu care se confruntă autoritățile de concurență din ambele țări, de ex.: investigațiile pe piața produselor petroliere, problemele ce țin de accesul la infrastructură esențială (porturi/aeroporturi), analiza concentrărilor economice, ajutoarelor de stat etc.

În afară de aceasta, s-a constatat că autoritățile de concurență din Republica Moldova și Georgia se confruntă cu unele provocări similare ce țin de dezvoltarea lor instituțională, și anume: recrutarea, integrarea și menținerea personalului, instruirea profesională a specialiștilor în domeniul concurenței, analiza eficientă a piețelor, utilizarea noilor instrumente de monitorizare a piețelor și desfășurare a investigațiilor, cooperarea cu alte instituții publice etc.

Totodată, pe parcursul anului 2022, Consiliul Concurenței a continuat cooperarea în cadrul structurilor internaționale care au drept scop promovarea culturii concurențiale și întărirea capacităților autorităților de concurență din lume, după cum urmează:

1. Rețeaua Internațională de Concurență (ICN)

Consiliul Concurenței a participat la lucrările celei de-a 21-a ediție a Conferinței anuale ICN¹, care a fost găzduită de Bundeskartellamt (Autoritatea de concurență din Germania). Sesiunile conferinței au abordat o gamă largă de probleme de concurență în domeniile promovării culturii concurențiale (advocacy), eficacității agențiilor/autorităților de concurență, cartelurilor, fuziunilor și conduitei unilaterale. Totodată în cadrul evenimentului au fost stabilite priorități și trasate linii directorii pentru viitoarea activitate a rețelei ICN și membrilor acesteia.

2. Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OECD)

Consiliul Concurenței a participat la lucrările Forumului Mondial pentru Concurență al OCDE², care s-a desfășurat la Paris, FRANȚA, în perioada din 01-02 decembrie 2022 și a prezentat experiența Republicii Moldova în cadrul panelului dedicat *Interacțiunii între autoritățile de concurență și cele de reglementare sectorială*.³ Forumul Global OCDE reprezintă o oportunitate de dialog la nivel mondial în cadrul căruia sunt abordate subiecte importante dedicate prevederilor concurențiale în cadrul acordurilor comerciale, controlului concentrărilor economice pe piețele dinamice, evaluării concentrărilor economice și a măsurilor corective, concurența în condițiile economiei digitalizate.

¹ <https://www.icn2022berlin.de/>

² <https://www.oecd.org/competition/globalforum/>

³ <https://www.oecd.org/competition/globalforum/interactions-between-competition-authorities-and-sector-regulators.htm>

3. Organizația Mondială a Comerțului (OMC)

În contextul exercițiului de evaluare a politicii și practicilor comerciale a Republicii Moldova în cadrul OMC, Consiliul Concurenței a prezentat informații detaliate și comprehensive pentru capitolul dedicat politicii concurențiale și a participat la ședințele de lucru, desfășurate în format on-line, cu referire la definitivarea raportului elaborat de către Secretariatul OMC. Raportul a fost prezentat în cadrul reuniunii Organismului pentru revizuirea politicilor comerciale din cadrul Consiliului General al Organizației Mondiale a Comerțului, care s-a desfășurat la Geneva (Elveția), în perioada 20-22 iulie 2022, Consiliul Concurenței fiind parte a delegației Republicii Moldova la această reuniune.

4. Conferința Națiunilor Unite pentru Comerț și Dezvoltare

În perioada 20-22 iulie 2022, Consiliul Concurenței a participat la cea de a 20-a sesiune a Grupului de lucru interguvernamental din cadrul UNCTAD ce vizează legislația și politica concurențială ⁴, desfășurată la Geneva (Elveția). În cadrul sesiunii au fost abordate subiecte privind punerea în aplicare a politicilor și procedurilor directe în temeiul secțiunii F din setul de principii și norme echitabile convenite la nivel multilateral pentru controlul practicilor comerciale restrictive, rapoartele grupurilor de lucru privind cartelurile transfrontaliere și modalitățile de evaluare (peer review) a legislației și politicilor în materie de concurență și de protecție a consumatorilor din cadrul UNCTAD, rolul legislației și al politicii în domeniul concurenței în sprijinirea microîntreprinderilor și a întreprinderilor mici și mijlocii în timpul redresării economice în perioada post-pandemică, revizuirea consolidării capacităților și a asistenței tehnice în domeniul legislației și politicii concurențiale etc.

5. Centrul Regional de Concurență al OCDE din Budapesta (RCC GVH-OECD)

Scopul RCC GVH-OECD este orientat spre extinderea accesului țărilor nemembre ale OCDE din Centrul, Estul și Sud-estul Europei la activitățile OCDE în domeniul concurenței. Pe parcursul anului 2022, angajații Consiliului Concurenței au participat în cadrul ședințelor de lucru și atelierelor/stagiilor de instruire organizate de RCC GVH-OECD, atât în format fizic, cât și on-line, după cum urmează.

- Seminarul on-line privind definirea pieței: Metodologii, provocări și evoluții (16-17.02.2022)
- Ședința Conducătorilor autorităților de concurență, care s-a desfășurat în format on-line la data de 22.03.2022
- Seminarul „Principiile și proceduri ale dreptului concurențial”, care s-a desfășurat la Budapesta, Ungaria, (16-19.05.2022)

⁴<https://unctad.org/meeting/intergovernmental-group-experts-competition-law-and-policy-twentieth-session#:~:text=Intergovernmental%20Group%20of%20Experts%20on%20Competition%20Law%20and%20Policy%2C%20twentieth%20session,%EF%BB%BF&text=The%20twentieth%20session%20of%20the,of%20the%20Palais%20des%20Nations.>

- *Seminarul „Măsurile interimare în cazurile de concurență”, care s-a desfășurat la Budapesta, Ungaria, (14-16.06.2022)*
- *Seminarul de instruire cu tematica „Reglementarea ex-ante și aplicarea concurenței pe piețele digitale”, care s-a desfășurat la Zagreb, Croația (27.09.-01.10.2022)*

Adițional celor prezentate mai sus, Consiliul Concurenței participă cu contribuții pentru revistele periodice ale RCC GVH-OECD. În această ordine de idei, în ediția nr. 18, din ianuarie 2022⁵, a revistei Cooperarea regională pentru o politică mai eficientă în domeniul concurenței, Politica în domeniul concurenței în Europa de Est și Asia Centrală, dedicată studiilor de piață, a fost publicat articolul „Evaluarea riscului de distorsionare a concurenței”, autori: Ion MAXIM, Vicepreședintele Consiliului Concurenței și Diana RUSUHANU, Șef Direcție Cercetare și Analitică.

Articolul cu genericul „Noi provocări și o nouă viziune pentru Consiliul Concurenței din Moldova” autor Alexei GHERȚESCU, Președintele Consiliului Concurenței a apărut la rubrica „Noutăți din regiune”, a ediției nr. 19 din iulie 2022⁶ a revistei sus menționate.

Contribuția Republicii Moldova, dedicată rolului și potențialului cooperării regionale pentru autoritățile din domeniul concurenței, a fost publicată și în ediția specială din septembrie 2022, a revistei⁷.

De asemenea, menționăm că pe parcursul anului 2022, Consiliul Concurenței a continuat implemetarea proiectelor cu sprijinul partenerilor străini, și anume „Instrumentului de Asistență Tehnică și Schimb de Informații al Comisiei Europene TAIEX” și „Proiectul UE „Sprijin pentru dialogul politic structurat, coordonarea implementării Acordului de Asociere și consolidarea procesului de armonizare a legislației pentru Republica Moldova”.

Consiliul Concurenței, care este autoritatea ce asigură aplicarea și respectarea legislației din domeniul concurenței și ajutorului de stat, beneficiază de suportul proiectelor pe domeniile de armonizare legislativă la acquis-ul UE și expertiza necesară, asistență în identificarea și definirea surselor interne și externe de expertiză, furnizarea de experți pentru teme specifice legate de punerea în aplicare a Acordului de Asociere RM-UE. Astfel, pe parcursul anului 2022, angajații Consiliului Concurenței au fost antrenați în 6 ateliere de lucru pe subiecte specifice activității desfășurate:

- *Atelier de lucru dedicat detectării practicilor restrictive în materie de concurență (20.07.2022)*

⁵ https://oecdgvh.org/pfile/file?path=/contents/about/newsletters/Issue_No_18_January_2022_focus-on-market-studies---competition-policy-in-eastern-europe-and-central-asia&inline=true

⁶ https://oecdgvh.org/pfile/file?path=/contents/about/newsletters/Focus_on_Effective_Investigation_in_Competition_Cases&inline=true

⁷ https://oecdgvh.org/pfile/file?path=/contents/about/newsletters/Newsletter_20_Special_Edition_Regional_co-operation_for_more_effective_competition_policy.pdf1&inline=true

- *Atelier de lucru dedicat depistării practicilor restrictive de concurență, procedurilor de investigare și metodelor de identificare (27.07.2022)*
- *Atelier de lucru privind Manualul de aplicare a legislației în domeniul Concurenței (25.10.2022)*
- *Atelier de lucru „Liniile directorii în utilizarea indicatorilor economici și structurali întru identificarea cartelurilor, abuzului de poziție dominantă și evaluării concentrărilor economice, aplicarea lor în cadrul monitorizării piețelor.” (27.10.2022)*
- *Atelier de lucru privind evaluarea economică/juridică a concentrărilor economice. Provocări și obstacole esențiale (13.12.2022)*
- *Practicile concertate în domeniul licitațiilor publice – discuții, analize și dezbateri purtate în cadrul unui atelier de lucru (15.12.2022)*

Adițional, angajații Consiliului Concurenței au beneficiat de o Sesiune de instruire „Armonizarea legislației ca element-cheie pentru succesul procesului de integrare a Republicii Moldova în Uniunea Europeană” din data de 08 decembrie 2022, organizată de Centrul de armonizare a legislației din cadrul Cancelariei de Stat, cu suportul proiectului UE.

4.3. Implementarea angajamentelor privind parcursul european al Republicii Moldova pe domeniile de competență ale Consiliului Concurenței

Politicele în domeniul concurenței și ajutorului de stat sunt specificate printre domeniile cheie ale cooperării comune atât în contextul Acordului de Asociere RM-UE, Agendei de Asociere RM-UE, cât și celor conturate urmare a recunoașterii perspectivei europene a Republicii Moldova. Astfel, în urma acordării Republicii Moldova statutului de țară candidat pentru aderare la UE, au apărut obligații suplimentare în ceea ce privește asigurarea implementării politicilor relevante și a alinierii legislației naționale.

În acest context, Consiliul Concurenței a fost desemnat drept instituție coordonatoare a **Grupului de lucru 8 „Politica în domeniul concurenței”**, fiind implicat în asigurarea implementării în mecanismul de coordonare a procesului de aderare a Republicii Moldova la UE.

Consiliul Concurenței a fost una din instituțiile implicate în exercițiul de completare a celor două părți ale **Chestionarului cu privire la cererea de aderare la UE** a Republicii Moldova. Prima parte a Chestionarului a acoperit criteriul politic și economic de aderare la UE, iar partea a doua a acoperit capitolele de aderare, în special completarea integrală a Capitolului 8. „Politica în domeniul concurenței”. Răspunsurile la întrebările din acest chestionar au reprezentat situația de moment, demonstrând nivelul de pregătire pentru aderarea la Uniunea Europeană.

Ca urmare, Comisia Europeană, în opinia sa din 17 iunie 2022, a menționat următoarele: „apropierea de *acquis-ul UE în domeniul concurenței este încă limitată. AA/DCFTA*

stabilesc obiective ambițioase în domeniul ajutorului de stat și al concurenței. Legislația Republicii Moldova privind concurența și ajutoarele de stat se bazează în mare măsură pe acquis-ul UE privind regulile antitrust și fuziunile. Este necesar să se consolideze în continuare mecanismele eficace de monitorizare, supraveghere și asigurare a respectării normelor pieței⁸”.

Totodată, partea a II-a a Opiniei Comisiei⁹ pe marginea cererii de aderare a Republicii Moldova la UE - Raportul analitic al Comisiei Europene privind alinierea Moldovei la Acquis-ul, care evaluează situația aferentă celor 33 de capitole ale legislației Uniunii Europene (publicată la data de 2 februarie 2023), cu referire la **Capitolul 8 „Politica în domeniul concurenței”**, specifică următoarele: „Moldova are un anumit nivel de pregătire cu privire la politica în domeniul concurenței. Este necesară o aliniere legislativă suplimentară. Consiliul Concurenței trebuie să obțină rezultate solide în ceea ce privește deciziile puse în aplicare în domeniul antitrust, al controlului concentrărilor economice și al ajutoarelor de stat. Aceasta trebuie să își sporească în mod substanțial capacitatea administrativă. De asemenea, este necesară sensibilizarea furnizorilor de ajutoare cu privire la normele privind ajutoarele de stat.”

În vederea realizării condițiilor stabilite de CE și coordonării eforturilor autorităților naționale, a fost elaborat și aprobat de către Comisia Națională pentru Integrare Europeană pe data de 4 august 2022, un plan de acțiuni¹⁰, conform prevederilor acestui document Consiliul Concurenței este responsabil de un șir de acțiuni, care sunt redată la Capitolul „Priorități pentru anul 2023”, din prezentul raport.

În contextul participării Consiliului Concurenței în cadrul evenimentelor dedicate parcursului european al Republicii Moldova și implementării angajamentelor, desfășurate la Bruxelles în perioada 28-29 noiembrie 2022, au fost stabilite un șir de ședințe și întrevederi bilaterale cu înalți oficiali ai Comisiei Europene dl Olivier GUERSENT, Director General al DG Comp și dna Inge BERNAERTS, Director pentru strategie și politică în cadrul DG Comp. Totodată, în perioada 10-11 octombrie 2022, o delegație a Republicii Moldova compusă din reprezentanții Consiliului Concurenței și ai Ministerului Finanțelor, în premieră au beneficiat de un curs de formare în domeniul ajutorului de stat organizat de DG Comp.

⁸ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/ro/ip_22_3790

⁹ https://neighbourhood-enlargement.ec.europa.eu/system/files/2023-02/SWD_2023_32_%20Moldova.pdf

¹⁰ https://mfa.gov.md/sites/default/files/plan_cnie_04.08.2022.pdf

CAPITOLUL V: CONTROLUL RESPECTĂRII LEGISLAȚIEI CU PRIVIRE LA PUBLICITATE

5.1. Caracteristica generală a pieței de publicitate

În conformitate cu prevederile art. 1 din Legea cu privire la publicitate nr. 62 din 17.03.2022, publicitatea este definită ca informație difuzată în orice mod și utilizând orice mijloace, adresată unui număr nedeterminat de persoane, în vederea generării și/sau susținerii interesului public față de un obiect al publicității. Totodată, norma legală citată supra definește agenții de publicitate – furnizor, producător și difuzor de publicitate, astfel:

- *furnizor de publicitate* – persoana care determină obiectul publicității;
- *producător de publicitate* – persoana care conferă publicității, în totalitate sau în parte, forma finală necesară pentru difuzare;
- *difuzor de publicitate* – orice persoană, inclusiv mass-media, care difuzează publicitate către consumatorii de publicitate.

Supravegherea respectării legislației în domeniul activității publicitare se realizează de către:

- **Consiliul Concurenței** – în limita atribuțiilor sale prevăzute de Legea concurenței nr. 183/2012;
- **Consiliul Audiovizualului** – în limita atribuțiilor sale prevăzute de Codul serviciilor media audiovizuale pe domeniul publicității și al altor forme de comunicări comerciale audiovizuale, difuzate de serviciile media audiovizuale liniare și serviciile media audiovizuale neliniare;
- **Poliție** – în limita atribuțiilor sale prevăzute de Legea nr.131/2007 privind siguranța traficului rutier și Legea nr. 320/2012 cu privire la activitatea Poliției și statutul polițistului.

Potrivit art. 32 din Legea nr. 62/2022 cu privire la publicitate, autorizația pentru dispozitivelor publicitare fixe se eliberează de către autoritatea administrației publice locale și autoritatea emitentă prevăzută de Legea nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător, în cazul în care dispozitivul publicitar fix urmează a fi amplasat și exploatat în zona de protecție a drumurilor publice din extravilanul localităților.

Competența constatării și examinării cauzelor contravenționale de încălcare a legislației cu privire la publicitate revine și Agenției Naționale pentru Sănătate Publică, precum și Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor.

Astfel, potrivit prevederilor art. 406 din Codul contravențional al Republicii Moldova, contravențiile prevăzute la art. 3641 se constată și se examinează de Agenția Națională pentru Sănătate Publică și se sancționează faptele de amplasare și/sau difuzare a publicității

în favoarea produselor din tutun, a produselor conexe, a dispozitivelor și a accesoriilor de utilizare, reîncărcare sau încălzire a acestora și promovarea, inclusiv prin sponsorizare, a produselor din tutun, a produselor conexe, a dispozitivelor și a accesoriilor de utilizare, reîncărcare sau încălzire a acestora, care au drept scop sau efect, direct ori indirect, stimularea vânzărilor și sporirea consumului produselor din tutun și a produselor conexe.

De asemenea, potrivit prevederilor art. 414 din același act normativ, contravențiile prevăzute la art. 364 alin. (7) și alin. (8) se constată și se examinează de către Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor.

Prețurile pentru plasarea publicității se stabilesc în baza cererii și ofertei, nefiind reglementate la nivel legislativ sau la unul subordonat.

Concomitent, sub aspect de impozitare fiscală, potrivit prevederilor art. 6 alin. (6) lit. s) din Codul Fiscal al Republicii Moldova nr. 1163 din 24.04.1997, sistemul impozitelor și taxelor de stat include taxa pentru dispozitivele publicitare. În același context, în conformitate cu prevederile art. 95 alin. (1) lit. d) din același act normativ, obiecte impozabile sunt: ”livrarea serviciilor prin intermediul rețelelor electronice efectuată de către nerezidenții care desfășoară activitate de întreprinzător fără deținerea formei organizatorico-juridice în Republica Moldova în adresa persoanelor fizice rezidente ale Republicii Moldova care nu desfășoară activitate de întreprinzător”.

Totodată, în acord cu dispoziția normei de la alin. (11) lit. b) al aceluiași articol acordarea serviciilor de publicitate în rețeaua internet, inclusiv cu utilizarea programelor pentru calculatoare și a bazelor de date ce funcționează în rețeaua internet, precum și acordarea spațiilor de publicitate în rețeaua internet”. Suplimentar, în calitate de obiecte ale impunerii cu taxă locală, considerând prevederile art. 291 alin. (1) lit. c), în cazul taxei de plasare (amplasare) a publicității (reclamei), sunt supuse impunerii fiscale – suprafața feței (fețelor) dispozitivului publicitar pe care se amplasează publicitatea exterioară „serviciile de plasare și/sau difuzare a anunțurilor publicitare prin intermediul serviciilor cinematografice, video, prin rețelele telefonice, telegrafice, telex, prin mijloacele de transport, prin alte mijloace (cu excepția TV, internetului, radioului, presei periodice, tipăriturilor).”

Concomitent, conform art. 357 din Codul fiscal subiecți ai impunerii sunt persoanele fizice și persoanele juridice care solicită autorizație pentru amplasarea publicității exterioare în zona drumului public și/sau zonele de protecție a acestuia din afara perimetrului localităților a obiectivelor de publicitate exterioară, obiectivele de publicitate exterioară amplasate în zona drumului public și/sau zonele de protecție a acestuia din afara perimetrului localităților, inclusiv pe terenuri proprietate a subiectului impunerii: afișe, panouri, standuri, instalații și construcții (situate separat sau pe pereții și pe acoperișurile clădirilor), firme tridimensionale, firme luminoase, tablouri suspendate electromecanice și electronice, alte mijloace tehnice publicitare.

5.2. Exercițarea atribuțiilor de către Consiliul Concurenței în domeniul publicității

În vederea exercitării atribuțiilor în domeniul publicității, agenții constatatori din cadrul Consiliului Concurenței au întocmit procese-verbale cu privire la contravenție în privința a 8 companii, materialele cauzelor contravenționale fiind remise spre examinare instanței de judecată.

Instrumentele de tranzacționare și de publicitate on-line, create pentru contactul la distanță cu consumatorii, permit concurenților neloiali să utilizeze tipuri de publicitate ilegale, cum ar fi: publicitatea neautentică, publicitatea neonestă etc.

Majoritatea contravențiilor constatate de Consiliul Concurenței au fost identificate la plasarea publicității privind angajarea în câmpul muncii în Republica Moldova și peste hotarele țării, fără deținerea de către întreprinderi a licenței prevăzute de legislația în vigoare. Pe parcursul anului 2022, instanța de judecată a adoptat o hotărâre cu privire la contravențiile constatate.

Cu referire la cazurile instrumentate, menționăm că pe parcursul anului 2022 Consiliul Concurenței a finalizat investigarea unui caz ce vizează acțiunile de concurență neloială realizate de către întreprinderile OCN „Credits 2 All” SRL și OCN „Viaconto Minicredit” SRL prin crearea confuziei în rândurile consumatorilor în contextul utilizării termenului „iute” și a sintagmei „iute credit” în procesul realizării publicității ofertelor de creditare ne bancară prin intermediul paginii web www.monily.md.

La data de 30.04.2020, întreprinderea OCN „Iute Credit” SRL a depus o plângere la Consiliul Concurenței împotriva acțiunilor întreprinderilor OCN „Credits 2 All” SRL și OCN „Viaconto Minicredit” SRL.

Potrivit celor invocate în plângere, acțiunile de concurență neloială realizate de către întreprinderile OCN „Credits 2 All” SRL și OCN „Viaconto Minicredit” SRL realizau prin crearea confuziei în rândurile consumatorilor în contextul utilizării termenului „iute” și a sintagmei „iute credit” în procesul realizării publicității ofertelor de creditare ne bancară prin intermediul paginii web www.monily.md, totul în condițiile în care termenul și sintagma menționată constituie mărci înregistrate de către titularul de drepturi OCN „Iute Credit” SRL.

Urmare a investigației, prin [Decizia nr. CN-15/20-37 din 09.06.2022](#), Plenul Consiliului Concurenței a constatat încălcarea de către întreprinderile OCN „Credits 2 All” SRL și OCN „Viaconto Minicredit” SRL a prevederilor art. 19 alin. (1) lit. a) din Legea concurenței nr. 183 din 11.07.2012.

Încălcarea s-a manifestat prin crearea confuziei în rândurile consumatorilor realizate de către întreprinderile OCN „Credits 2 All” SRL și OCN „Viaconto Minicredit” SRL cu

întreprinderea reclamantului prin intermediul folosirii ilegale și integrale a mărcii „iute” și utilizării ilegale și parțiale a mărcii „iute credit”, în contextul în care mărcile respective sunt folosite în mod legal de către întreprinderea reclamantă.

Astfel, acțiunile întreprinderilor reclamate denotă un risc de creare efectivă a confuziei și implică în calitate de efect potențial o asociere eronată în percepția consumatorilor în ceea ce privește identitatea comercială a întreprinderilor în interesul cărora sunt expuse ofertele de prestare a serviciilor de creditare nebancară.

Suma amenzii aplicate pentru acțiunile de concurență neloială în cazul OCN „Credits 2 All” SRL a constituit 87, 1 mii lei, și respectiv, în cazul OCN „Viaconto Minicredit” SRL – 0,80 mii lei.

5.3. Participanții și structura pieței de publicitate

Potrivit informațiilor de la Biroul Național de Statistică (CAEM) în anul 2021 pe piața publicității erau înregistrate 686 de întreprinderi, dintre care 495 generează cifre de afaceri, iar 170 au obținut un venit din vânzări mai mare de 1 mil. lei. Consiliul Concurenței a solicitat informații de la întreprinderile care au obținut un venit din vânzări mai mare de 1 mil. lei, dintre care doar 78 de întreprinderi au prezentat informațiile solicitate. În context, reieșind din informațiile obținute 19 întreprinderi au cotă mai mare de 1%.

În dependență de modul de utilizare se delimitează următoarele sub-piețe:

- Piața publicității audiovizuale, care la rândul său se divizează în piața publicității TV și piața publicității radio
- Piața publicității exterioare (outdoor)
- Piața publicității digitale/on-line
- Piața publicității în presă scrisă
- Piața publicității interioare

Volumul publicității pentru anii 2021-2022 este indicat în tabelul ce urmează.

Tabelul 10

Ponderea pe tipuri de publicitate din volumul total al pieței, pentru anul 2022

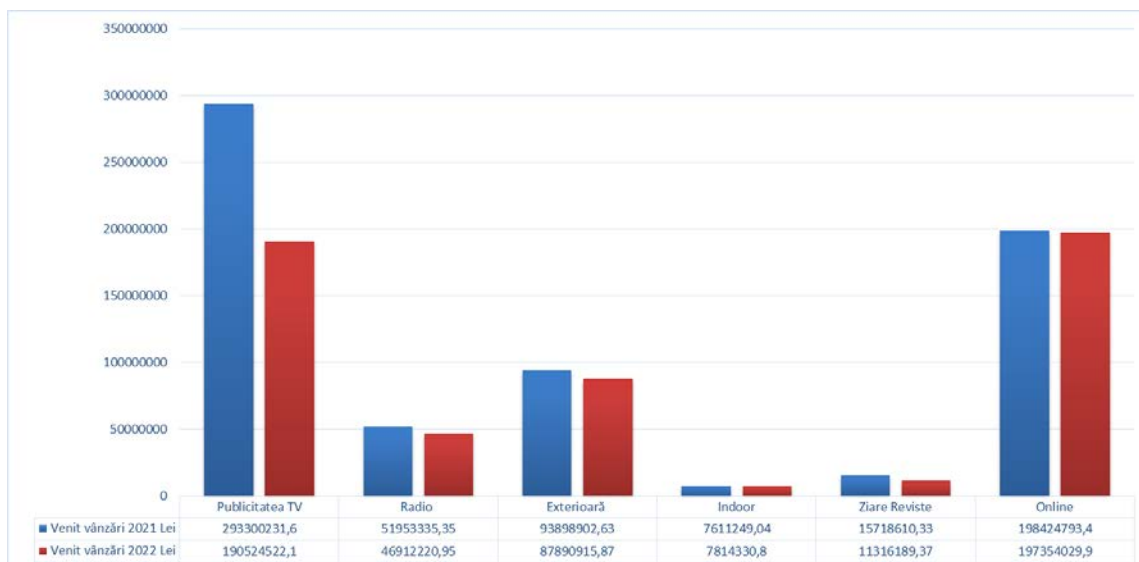
Nr. d/o	Anul	2021		2022	
	Tipul publicității	Venit vânzări (lei)	Ponderea (%)	Venit vânzări (lei)	Ponderea (%)
1	Publicitatea TV	293300231.57	44.38%	190524522.10	35.16%
2	Radio	51953335.35	7.86%	46912220.95	8.66%
3	Exterioară	93898902.63	14.21%	87890915.87	16.22%
4	Indoor	7611249.04	1.15%	7814330.80	1.44%
5	Ziare Reviste	15718610.33	2.38%	11316189.37	2.09%
6	Online	198424793.40	30.02%	197354029.88	36.42%

Sursa: Elaborat în baza informațiilor prezentate de către întreprinderi

În continuare, vom reda grafic evoluția volumului pieței publicității, în dependență de tipul de publicitate, în dinamică pentru anii 2021-2022.

Figura nr. 4

Evoluția volumului pieței publicității pentru anii 2021-2022 (lei)

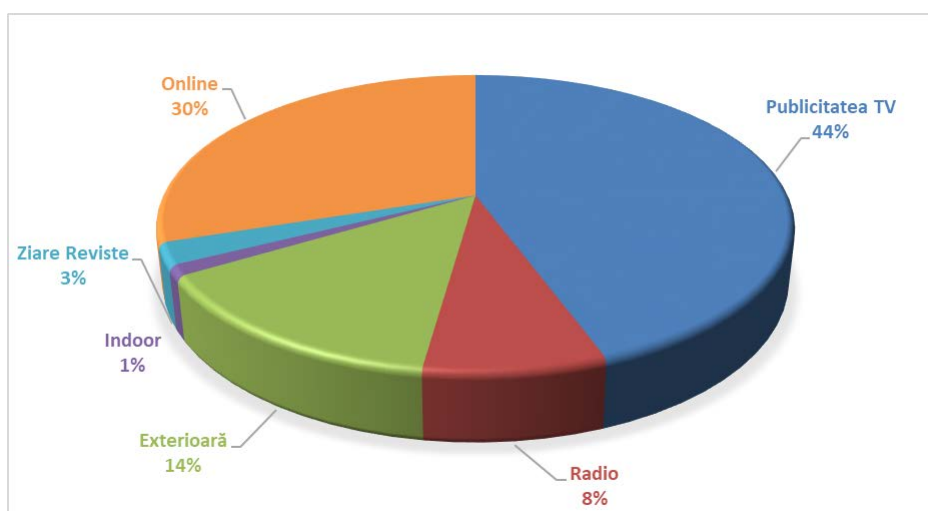

Sursa:Elaborat în baza informațiilor prezentate de către întreprinderi

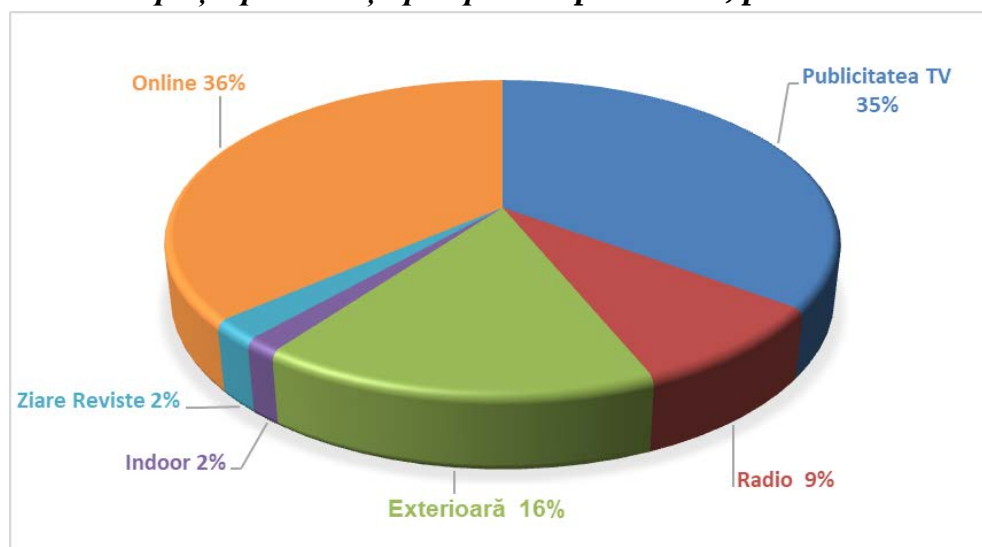
Totodată, pentru o vizualizare grafică mai exactă, vom reda mai jos structura pieței publicității, pe tipuri de publicitate, în dependență de cotele pe care le dețin acestea în volumul total al pieței publicității, separat pentru anul 2021 și anul 2022.

Figura nr. 5

Structura pieței publicității pe tipuri de publicitate, pentru anul 2021

Sursa:Elaborat în baza informațiilor prezentate de către întreprinderi

Structura pieței publicității pe tipuri de publicitate, pentru anul 2022

Sursa: Elaborat în baza informațiilor prezentate de către întreprinderi

Examinînd figurile de mai sus, observăm modificări nesemnificative de circa 1%-2% asupra cotei de piață a publicității Indoor, Ziare/reviste, Radio și Exterioare, dar și modificări semnificative de creștere a cotei publicității on-line cu cca 6 % și descreștere a cotei publicității TV cu circa 9 %.

În continuare, vom face o scurtă descriere a fiecărei din sub-piețele enumerate mai sus.

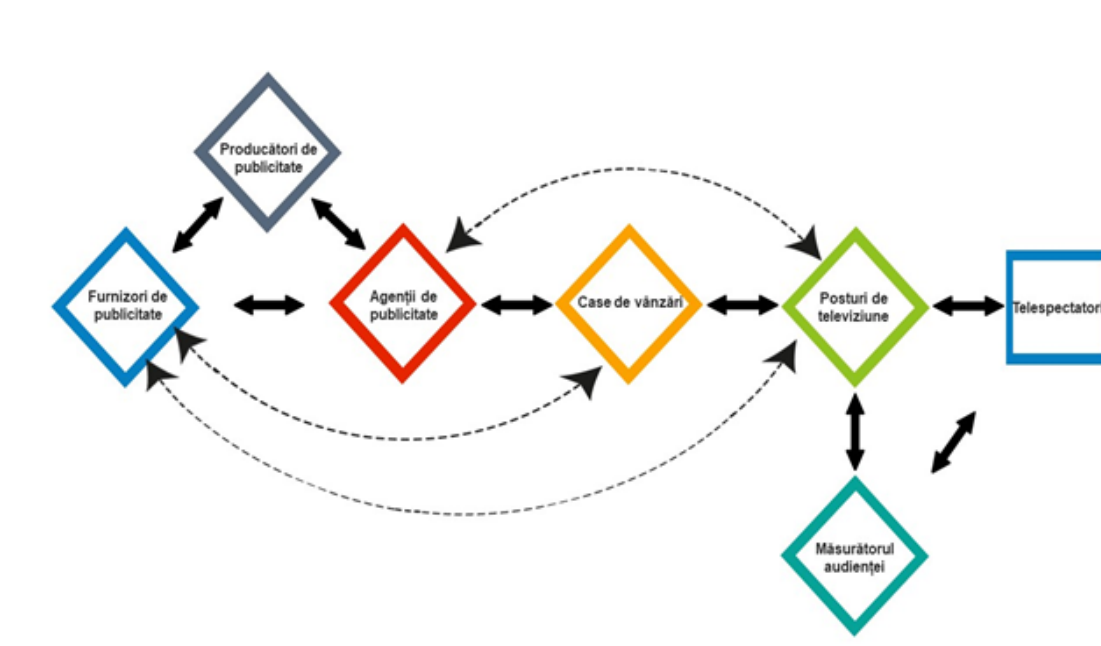
5.3.1. Piața publicității audiovizuale

Piața TV este cea mai transparentă, fiind singura măsurată și monitorizată integral. În anul 2021 aceasta deținea cea mai mare cotă din piața publicității – 44,38%. În anul 2022, piața publicității TV a scăzut considerabil la 35,16%, fiind depășită de piața publicității online care în anul precedent a înregistrat o cotă de piață de 36,42 %. În anul 2022, volumul pieței publicității TV constituia 190,5 mil. lei, cifră care s-a redus semnificativ comparativ cu anul 2021, care a înregistrat o valoare de 293,3 mil. lei.

În Republica Moldova, există trei case de publicitate TV (Sales Houses) Casa Media, Exclusiv Sales House și Nova TV, care vînd timp de publicitate pentru 22 de canale de televiziune. Alte televiziuni își vînd singure spațiile de emisie dedicate publicității.

În Figura nr. 7 este prezentată o imagine generalizată a modului de organizare și funcționare a lanțului de aprovizionare în cazul procurării spațiului publicitar al posturilor de televiziune, și poziția fiecărui participant al acestui lanț.¹¹

¹¹ Raportul de investigație pe marginea cazului inițiat prin Dispoziția Plenului CC nr. 06 din 15.02.2018

Lanțul de aprovizionare în cazul procurării spațiului publicitar la TV

Astfel, procesul de procurare a spațiului publicitar al posturilor de televiziune este inițiat de către furnizorul de publicitate, care are drept obiectiv promovarea produselor sale, lansarea unui produs nou pe piață sau îmbunătățirea recunoașterii brandului său. Împreună cu agenția de publicitate și, după caz, agenția de creație, furnizorul de publicitate hotărăște care medii de publicitate vor fi utilizate pentru a atinge scopul propus, inclusiv dacă va fi sau nu plasată publicitate la posturile de televiziune.

Agențiile de creație sunt angajate de către furnizorul de publicitate pentru a realiza cercetări de piață, a elabora strategii de marketing și/sau a elabora campanii și materiale publicitare, dar aceste funcții pot fi îndeplinite și de către agențiile de publicitate, sau de sine stătător de către furnizorul de publicitate.

La rândul său, agențiile de publicitate sunt contractate de către furnizorii de publicitate pentru a negocia condițiile contractuale și a procura diverse tipuri de servicii de publicitate, inclusiv și spațiul publicitar la posturile de televiziune, direct sau prin intermediul caselor de vânzări. Totodată, furnizorul de publicitate poate să gestioneze de sine stătător procesul de achiziție a spațiului publicitar.

Piața de publicitate Radio are o cotă de 8.66% din totalul pieței de publicitate. Bugetele pentru radio au fost relativ constante în ultima decadă, cu mici fluctuații, constituind 1,4 mil. Euro în anul 2021, față de 0,9 mil. în anul 2012. În ultimii 3 ani se observă o creștere graduală cu 10% anual a volumului de publicitate la radio – de la 1,2 mil. în anul 2019 la 1,3 mil. în anul 2020 și la 1,4 mil. în anul 2021.

Potrivit Asociației Agențiilor de Publicitate din Moldova, piața radio din țară este destul de subdezvoltată. Se estimează că radioul ocupă locul 5 la nivelul investițiilor în mass-media, cu o tendință constantă de scădere în ultimii 3 ani.

5.3.2. Piața publicității exterioare

Publicitatea exterioară (OOH) se poziționează pe locul 3 pe piața de publicitate, acoperind 14,21 % din aceasta în anul 2021, iar în anul 2022 cota de piața constituia 16,22 %.

În Republica Moldova, există mai multe tipuri de format pentru piața publicității stradale. Diversitatea acestora se întinde de la cunoscutele billboard-uri, până la iluminat, LED Display, panouri, afișaje în stațiile de așteptare, logo-uri etc. 60% revin panourilor utilizate ca accesorii pentru activitatea de bază (ex. indicatoare), firme/boxe luminoase, iar 40% – panouri utilizate pentru activități economice de publicitate. Deși piața outdoor ocupă locul doi din perspectiva investițiilor în publicitate, facturarea acestor mijloace media a scăzut în ultimii ani, în special din cauza eliminării unei treimi din suprafețele din capitala Moldovei.

5.3.3. Piața publicității on-line

În anul 2021 pieței on-line îi revenea 30% din volumul total al pieței de publicitate, fiind a doua după publicitatea TV. Aceasta a demonstrat o creștere constantă în ultima decadă, accentuată în ultimii ani, inclusiv în anii pandemici. Astfel, online-ul a crescut de la 1,2 mil. Euro în anul 2012 până la 6,6 mil. Euro în anul 2021. Totuși, în anul 2022, volumul pieței publicității on-line a constituit 36.42%, depășind astfel piața publicității TV, care s-a micșorat până la 35,16%.

5.3.4. Piața publicității tipărite (ziare, alte publicații periodice)

După un declin continuu în ultima decadă, piața de publicitate a presei scrise (ziare și reviste) înregistrează o stagnare, bugetele pentru anii 2020-2021 constituind 0,6 mil. Euro anual. Aceasta se explică și prin faptul că scade continuu tirajul, dar și că multe ziare au închis edițiile print și au trecut pe on-line.

5.4. Acțiunile necesar de a fi întreprinse de autoritățile responsabile de aplicarea legislației cu privire la publicitate

Reieșind din informația colectată, urmează a fi menționat faptul că în cadrul pieței publicității exterioare se conturează o lipsă de nivel strategic în ceea ce privește procedura de autorizare și amplasare a dispozitivelor publicitare în funcție de apartenența comercială a mijloacelor date. Taxa pentru suprafața de publicitate este mai mare în raport cu alte taxe pentru alte tipuri de publicitate. Publicitatea exterioară este în concurență cu alte tipuri de publicitate (precum TV, radio, internet), care la rândul său nu sunt supuse taxărilor suplimentare sau taxele lor sunt radical mai mici în raport cu taxa pentru suprafața de publicitate.

Concomitent, se accentuează tendința de migrare a audienței de la TV spre internet. Piața publicității on-line în Republica Moldova constituie cel mai difuz domeniu în contextul în care nu există o entitate de autorizare de plasare a publicității respective, precum și din considerentul inexistenței unor date statistice aferente care ar indica asupra evoluției anuale a bugetelor pe piața respectivă și a distribuției pe domeniul de plasare a acestui tip de publicitate. Pe aceeași piață a publicității on-line se înregistrează lipsa unui mecanism de identificare a difuzorilor de publicitate și, contextual, există un risc continuu de eludare a cadrului legal din partea agenților economici integrați în mediul on-line. Astfel, urmare a constatărilor și concluziilor realizate, enumerăm mai jos acțiunile necesare de a fi întreprinse în vederea respectării legislației cu privire la publicitate:

- Revizuirea conceptului de autorizare și amplasare a publicității exterioare în sensul înlăturării deficiențelor de ordin tehnico-organizatoric.
- Elaborarea unui plan determinat la nivel municipal în ceea ce privește amplasarea publicității exterioare cu divizarea urbanistică sectorială a locurilor de amplasare și asigurarea accesibilității planului respectiv agenților economici interesați.
- Inițierea unor proceduri de licitație publică în vederea asigurării tratamentului egal și echitabil al agenților economici sub aspect de oportunitate de a beneficia în mod egal de șanse de atribuire numerică a dispozitivelor publicitare autorizate spre amplasare de către organele administrației publice locale.
- Stabilirea unei perioade de valabilitate a autorizației de amplasare a dispozitivelor de publicitate exterioară (eventual pe un termen de 5 ani) pentru a acorda astfel posibilitate agenților economici de dezvoltare a propriei afaceri și de a reduce cantitativ implicațiile de ordin tehnico-organizatoric.
- Elaborarea unui concept unic pe piața publicității exterioare în vederea uniformizării practicilor și înlăturarea unor eventuale tratamente diferențiate și/sau preferențiale a agenților economici.
- Uniformizarea taxelor pentru plasarea publicității exterioare în conformitate cu principiul proporționalității, or, la etapa actuală în unele orașe din Republica Moldova mărimea taxei pentru 1 m² este nejustificat de mare comparativ cu mun. Chișinău.

PRIORITĂȚI PENTRU ANUL 2023

Având în vedere evoluțiile și rezultatele înregistrate în anul 2022, Consiliul Concurenței își propune, pentru anul 2023, realizarea următoarelor direcții prioritare de activitate:

- ✓ Eficientizarea activității în domeniile de competență ale Consiliului Concurenței, prin dezvoltarea capacităților instituționale, în special, implementarea acțiunilor orientate spre digitalizarea instituției pentru a garanta punerea în aplicare eficace a legislației relevante în materie de concurență.
- ✓ Perfecționarea activității de identificare și de investigare a cazurilor de încălcare a legislației concurențiale pe principalele direcții de activitate (acorduri anticoncurențiale, abuz de poziție dominantă, acțiuni anticoncurențiale ale autorităților publice și acțiuni de concurență neloială), în vederea implementării celor mai bune practici și experiențe acumulate în urma participării la cursuri de instruire, conferințe și seminare.
- ✓ Asigurarea angajaților cu condiții de muncă normale, prin efectuarea reparației și prin dotarea cu tehnică de calcul necesară pentru desfășurarea activității.
- ✓ Examinarea și constatarea practicilor comerciale neloiale, în contextul intrării în vigoare a Legii nr. 250/2022 cu privire la modificarea Legii comerțului interior nr. 231/2010.
- ✓ Asigurarea respectării legislației cu privire la publicitate, în limita atribuțiilor prevăzute de Legea concurenței. Astfel, menționăm că începând cu anul 2023, în conformitate cu prevederile art. 50 din Legea publicității nr.62/2022, Consiliul Concurenței urmează să prezinte, într-un capitol separat al raportului anual de activitate, informații privind controlul respectării legislației cu privire la publicitate.
- ✓ Consolidarea cooperării și a dialogului cu alte instituții și organizații în domeniul aplicării Legii concurenței și Legii cu privire la ajutorul de stat, în conformitate cu rigorile Uniunii Europene.
- ✓ Implementarea angajamentelor privind parcursul european al Republicii Moldova pe domeniile de competență ale Consiliului Concurenței și perfecționarea cadrului legal în domeniul concurenței și ajutorului de stat. Luând în considerare Opiniile CE, Consiliul Concurenței și-a stabilit următoarele direcții prioritare de activitate:
 1. *Alinierea legislației din domeniul de competență la Acquis-ul UE.*
 2. *Consolidarea rezultatelor în ceea ce privește deciziile puse în aplicare în domeniul antitrust.*
 3. *Asigurarea controlului concentrărilor economice.*
 4. *Asigurarea controlului ajutoarelor de stat.*
 5. *Fortificarea capacităților administrative ale Consiliului Concurenței.*

6. *Sensibilizarea furnizorilor de ajutor de stat cu privire la normele privind acordarea ajutoarelor de stat.*

- ✓ Totodată, potrivit planului de acțiuni¹² aprobat de către Comisia Națională pentru Integrare Europeană, Consiliul Concurenței este responsabil de un șir de acțiuni în vederea implementării angajamentului de „deoligarhizare” prin eliminarea influenței excesive a intereselor private asupra vieții economice, politice și publice, printre care:
1. *Analiza practicilor internaționale relevante, mecanismelor și cadrelor existente pentru a reduce impactul negativ al „persoanelor cu influență substanțială” („oligarhi”) asupra piețelor.*
 2. *Combaterea concentrării proprietății media și a finanțării netransparente a mass-media pentru a garanta pluralismul mediatic.*
 3. *Consolidarea capacităților instituționale de monitorizare a comportamentului persoanelor cu influență excesivă asupra vieții economice și de combatere a practicilor abuzive utilizate de acestea pe piețe.*

Anexa nr. 1: Raportul narativ referitor la executarea bugetului - 9 pag.

Anexa nr. 2: Indicatorii cantitativi ai Consiliului Concurenței pentru anul 2022 - 2 pag.

¹² https://mfa.gov.md/sites/default/files/plan_cnie_04.08.2022.pdf

RAPORTUL NARATIV

Privind executarea bugetului la situația din 31 decembrie 2022
a Consiliului Concurenței

F1F3: 0411 Servicii generale economice și comerciale

P1P3: 5005 Protecția concurenței

P3: 00117 Protecția concurenței

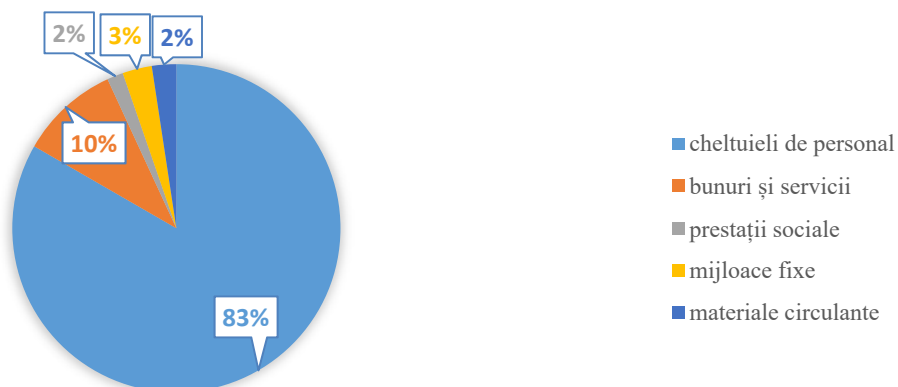
I. Descrierea generală a executării bugetului

Limitele aprobate pentru anul 2022 pentru Consiliul Concurenței conform Legii bugetului de stat pentru anul 2022 nr.205 din 06 decembrie 2021 constituie **26 515,3 mii lei**. În rezultatul rectificării legii bugetului de stat pentru anul 2022, limitele au fost majorate cu **11 855,6 mii lei**, fiind stabilite în sumă de **38 897,3 mii lei**, distribuite după cum urmează:

		Aprobat	Precizat	Executat 31.12.2022	Rata executării
149 800	Finanțare de la buget	26 065,3	38 370,9	22097,9	57,59
142 310	Încasări de la prestarea serviciilor cu plată	450,0	526,4	601,5	114,27
	TOTAL venituri	26 515,3	38 897,3	22 699,5	58,36
Clasa 2	Cheltuieli	25 949,5	22 845,0	21 502,8	94,12
Subclasa 21	Cheltuieli de personal	19 289,9	19 545,9	18 918,8	96,79
Subclasa 22	Bunuri și servicii	6 429,6	2 943,1	2 228,7	75,73
Subclasa 27	Prestații sociale	230,0,0	356,0	355,2	99,78
Clasa 3	Active nefinanciare	565,8	16 052,3	1 192,3	7,46
Subclasa 31	Mijloace fixe	0,0	15 476,5	664,2	4,29
Subclasa 33	Stocuri de materiale circulante	565,8	575,8	532,6	92,5
	TOTAL	26 515,3	38 897,3	22 699,5	58,36

Executarea bugetului pentru perioada raportată la capitolul venituri este la nivel de **58,36%** și la capitolul cheltuieli de **58,36%**. Neexecutarea bugetului se datorează alocării mijloacelor financiare pentru reparația capitală a spațiilor luate în folosință temporară gratuită din clădirea situată pe adresa Alecu Russo nr.1 bloc A1 de către IP Direcția Generală pentru Administrarea Clădirilor Guvernului Republicii Moldova, care nu au putut fi valorificate motivul fiind alocarea mijloacelor pe parcursul lunii mai, Consiliul Concurenței neîncadrându-se în timp pentru executarea acestor lucrări.

PONDEREA CHILTUIELILOR EXECUTATE/100%

În anul curent Ministrul Finanțelor a inițiat procedura de modificare a Legii bugetului de stat pentru anul 2022. În acest context au fost înaintate propuneri pentru ajustarea veniturilor cu + 76,4,0 mii lei și cheltuielilor cu – +12 382,0 mii lei:

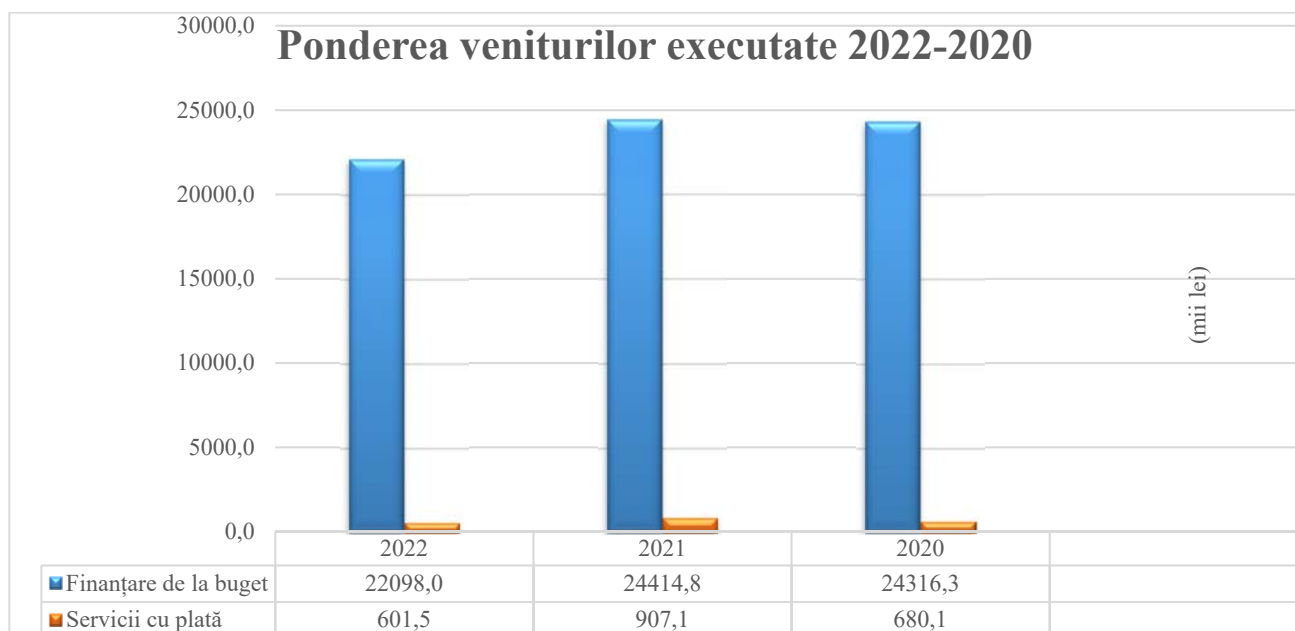
K6		Aprobat 2022	Propuneri de ajustare	Precizat 2022
142.310	Încasări de la prestarea serviciilor cu plată	450,0	+ 76,4	526,4
21	Cheltuieli de personal		+256,0	
27	Prestații sociale		+126,0	
31	Mijloace fixe		+12000,0	

Veniturile executate pentru anul 2022 comparativ cu anii 2021-2020

(mii lei)

		executat		
		2022	2021	2020
	Venituri, total	22 699,5	24 321,1	24 996,4
142 310	Încasări de la prestarea serviciilor cu plată	601,5	907,1	680,1
149 800	Finanțare de la buget	22 098,0	23 414,8	24 316,3

Încasările de la prestarea serviciilor cu plată sunt formate din încasări din taxele de notificare a concentrărilor economice. Valorificarea alocațiilor bugetare executate pentru anul 2022 constituie 114,3 %, comparativ cu anul 2021 – 95,2% și 2020 – 99,8%.

Ponderea cea mai mare din veniturile executate revin veniturilor finanțate de la bugetul de stat care au fost executate în sumă de 22,1 mii lei.

Veniturile efective pentru anul 2022 comparativ cu perioada similară 2021 – 2020

		Efective (mii lei)		
		2022	2021	2020
	Venituri efective, total	22 584,9	25 428,6	24 810,2
142 310	Încasări de la prestarea serviciilor cu plată	486,4	1 322,2	493,9
149 200	Venituri de la active intrate cu titlul gratuit		691,6	
149 500	Venituri din recuperarea daunei materiale	0,568		
149 800	Finanțare de la buget	22 098,0	23 414,8	24 316,3

Veniturile efective pentru perioada raportată constituie **25 584,9** mii lei și sunt formate din 142.310 „Încasări de la prestarea serviciilor cu plată” – 486,4 mii lei; 149.500 „Venituri din recuperarea daunei materiale” – 0,568 mii lei; 149.800 „Finanțare de la buget” – 22 098,0 mii lei. Se denotă o diminuare semnificativă pe eco 142.310 „Încasări de la prestarea serviciilor cu plată” – motivul fiind mai puține operațiuni de notificări pentru concentrările economice în 2022 față de 2021. Aceste venituri sunt formate din încasări din taxele de notificare a concentrărilor economice care este percepută în baza Legii Concurenței nr.183 din 11.07.2012.

Comparativ cu perioada similară pentru anul 2022 veniturile din încasările din taxele de notificare a concentrărilor economice sunt mai mici cu 835,8 mii lei față de anul 2021 și mai mici cu 7,5 mii lei față de anul 2020.

Cheltuielile efective pentru anul 2022 comparativ cu perioada similară 2019 – 2020

(mii lei)

		2022	2021	2020
	Cheltuielile efective	22 746,8	25 052,9	24 697,7
211	Cheltuieli de personal	14 619,6	13 603,0	13 684,9
212	Contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii	4 239,7	3 993,9	3 763,2
221	Bunuri – Cheltuieli privind utilizarea stocurilor	441,8	456,4	568,7
222	Bunuri și servicii	2 230,8	5 799,0	5 637,3
231	Cheltuieli privind uzura mijloacelor fixe	563,4	732,1	845,6
232	Cheltuieli privind amortizarea activelor nemateriale	253,2	243,0	47,4
273	Prestații sociale	397,8	212,5	137,8
289	Alte cheltuieli	0,56	13,0	12,8

Cheltuielile efective pentru perioada raportată constituie **22 746,8 mii lei** și sunt formate din 211 „Cheltuieli de personal” – 14 619,6 mii lei; 212 „Contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii” – 4 239,7 mii lei; 221 „Bunuri – Cheltuieli privind utilizarea stocurilor” – 441,9 mii lei; 222 „Bunuri și servicii” – 2 230,8 mii lei; 231 „Cheltuieli privind uzura mijloacelor fixe” – 563,4 mii lei; 232 „Cheltuieli privind amortizarea activelor nemateriale” – 253,2 mii lei; 273 „Prestații sociale” – 397,8 mii lei; 289 „Alte cheltuieli ale autorităților/instituțiilor bugetare” – 0,57 mii lei.

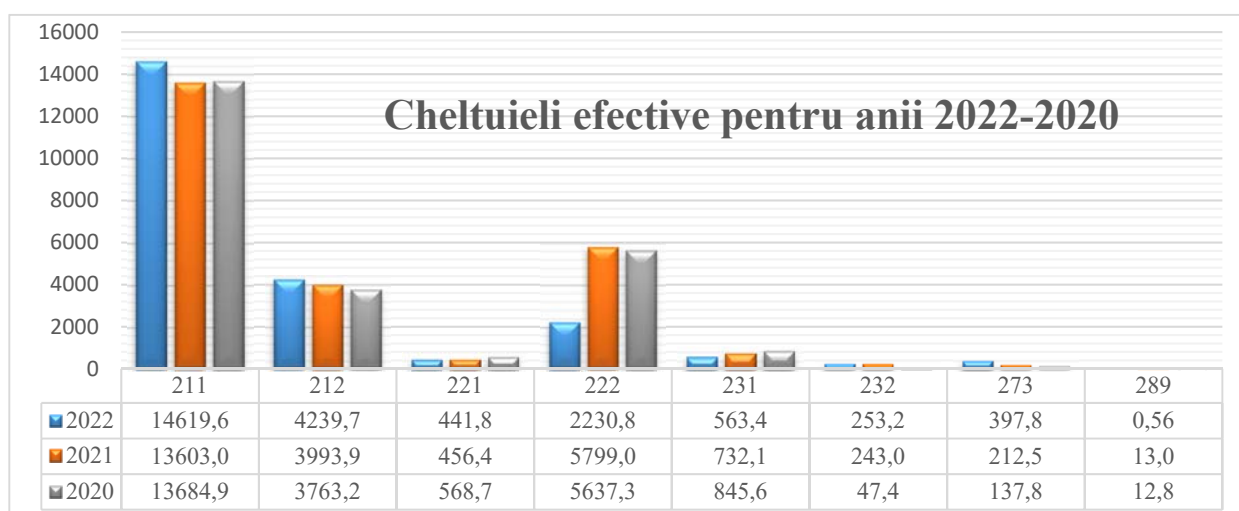
Reieșind din datele tabelului, observăm că ponderea cea mai mare în totalul cheltuielilor sunt cheltuielile de personal care alcătuiesc 82,9 % din totalul cheltuielilor efective pentru anul 2022, 70,2 % pentru 2021, 70,6 % pentru anul 2020.

Majoritatea cheltuielilor sunt finanțate din contul transferurilor de la bugetul de stat: remunerarea muncii angajaților, procurarea materialelor și bunurilor, diferite servicii, uzura pentru anul de gestiune necesare pentru buna funcționare a instituției.

Devierile cheltuielilor efective comparativ cu perioada similară 2021-2022

(mii lei)

		2022 față de 2021	2022 față de 2020
	Cheltuielile efective	-2306,1	-1950,9
211	Cheltuieli de personal	+1016,6	+934,7
212	Contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii	+245,8	+476,5
221	Bunuri – Cheltuieli privind utilizarea stocurilor	-14,6	-126,9
222	Bunuri și servicii	-3568,2	-3406,5
231	Cheltuieli privind uzura mijloacelor fixe	-168,7	-282,2
232	Cheltuieli privind amortizarea activelor nemateriale	+10,2	+205,8
273	Prestații sociale	+185,3	+260,0
289	Alte cheltuieli	-12,4	-12,3

II. Descrierea informației din bilanțul contabil

La început de an situația pe Activul și Pasivul bilanțului constituie **2 684,6 mii lei**, la situația din 31.12.2022 – **2 612,7 mii lei**.

Soldul mijloacelor fixe la finele perioadei de raportare constituie **11 329,7 mii lei**.

Pe parcursul anului Consiliul Concurenței a avut:

Sold mijloace fixe la **01.01.2022 – 10 665,6 mii lei**;

Achiziții în sumă de 664,1 mii lei, inclusiv la grupa de conturi 311 „Clădiri” – **331,2 mii lei**, 314 „Mașini și utilaje” – **292,9 mii lei**, grupa de conturi 316 „Unelte și scule, inventar de producere și gospodăresc” – **0,0 mii lei**, grupa de conturi 317 „Active nemateriale” – **40,0 mii lei**.

O componentă a activelor nefinanciare sunt mijloacele fixe, care constituie grupa de conturi 31, valoarea totală a mijloacelor fixe a anului 2022 constituie – **11 329,7 mii lei**.

Contul 391 „Uzura mijloacelor fixe” suma constituie – **7 827,1 mii lei**.

Contul 392 „Amortizarea activelor nemateriale” – **1 557,9 mii lei**.

Valoarea de bilanț a mijloacelor fixe constituie – **1 944,7 mii lei**

Soldul pe contul 391 „Uzura mijloacelor fixe” constituie **7 827,1 mii lei**, inclusiv:

- 391 400 „Uzura mașinilor și utilajelor” – **3 435,8 mii lei**;

- 391 500 "Uzura mijloacelor de transport" – **2 742,8 mii lei**;
- 391 600 "Uzura uneltelor, sculelor și inventarului gospodăresc" – **1 643,3 mii lei**;
- 391 900 "Uzura altor mijloace fixe" – **5,2 mii lei**;

Soldul pe contul 392 "Amortizarea activelor nemateriale" constituie 1 557,9mii lei.

Gradul de uzură a activelor

	01.01.2023
Mașini și utilaje	83,12 %
Mijloace de transport	95,08 %
Unelte, scule și inventar gospodăresc	87,39 %
Active nemateriale	74,38 %
Alte mijloace fixe	100 %
În total pe entitate	87,99%

Soldul stocurilor de materiale circulante la finele perioadei de raportare constituie **614,2 mii lei**.

- Soldul pe subclasa 33 „Stocuri de materiale circulante” la **01.01.2022 – 562,1mii lei**;
- **Procurări** în sumă de **494,0 mii lei**, inclusiv combustibil **225,3 mii lei**, piese de schimb **32,4 mii lei**, medicamente (trusele medicale automobile) – **5,9 mii lei** materiale de uz gospodăresc și rechizite de birou – **196,4 mii lei** și pentru alte materiale **27,9 mii lei**;
- **Casarea** stocurilor de materiale utilizate în procesul desfășurării activității – **441,9 mii lei**;

Creanțele interne la situația din 31 decembrie 2022 constituie **53,8 mii lei**. **Datoriile interne** la situația din 31 decembrie 2022 constituie **1 560,8 mii lei**.

III. Descrierea creanțelor și datoriilor

Contul 419 „Alte creanțe ale autorităților/instituțiilor bugetare” – 53,8 mii lei.

Descifrarea creanțelor conform clasificăției economice:

		Situația din 31.12.2022	Situația din 31.12.2021
222.220	Servicii de telecomunicații	0,36	
222.300	Servicii de locațiune		0,4
222.400	Servicii de transport	6,7	2,3
222.500	Servicii de reparații curente		1,5
222.980	Servicii poștale	0,04	14,8
331.110	Procurarea combustibilului	39,6	2,9
339.110	Procurarea altor materiale	7,1	3,9
	Total	53,8	25,4

Grupa de conturi 519 „Alte datorii ale autorităților/instituțiilor bugetare” la finele perioadei de gestiune constituie 1 560,8 mii lei.

Descifrarea creanțelor conform clasificății economice:

		Situația din 31.12.2022	Situația din 31.12.2021	Devieri (+/-)
142.310	Încasări de la prestarea serviciilor	225,0	109,9	115,1
211.180	Remunerarea muncii angajaților conform statelor	947,1	993,2	-46,1
212.100	Contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii	274,7	288,0	-13,3
222.220	Servicii de telecomunicații		0,1	-0,1
222.300	Servicii de locațiune	62,3	13,5	48,8
222.400	Servicii de transport		11,4	-11,4
222.990	Servicii neatribuite altor aliniate		50,2	-50,2
273.200	Indemnizații la încetarea acțiunii contractului de muncă	35,5	2,9	32,6
273.500	Indemnizații pentru incapacitatea temporară de muncă	16,2	6,0	10,2
	Total	1 560,8	1 475,2	85,36

Datoriile la situația din 31 decembrie 2022 sunt în creștere cu 85,4 mii lei comparativ cu situația din 31 decembrie 2021. Soldul art.142.310 ”Încasări de la prestarea serviciilor” – este în creștere la finele anului având în examinare trei notificări de examinare a concentrărilor economice comparativ cu 2 notificări la situația din 31.12.2021.

Micșorarea cheltuielilor de personal este cauzată de micșorarea numărului de funcții comparativ cu anul precedent.

De menționat ca la situația din 31.12.2022 arieratele constituie zero, toate datoriile fiind formate în luna decembrie curent.

IV. Descrierea performanței pe programe/subprogram

Modificări în structura organizatorică și efectivul-limită de personal ale Consiliului Concurenței nu au fost realizate.

În conformitate cu prevederile Hotărârii Parlamentului nr.8 din 07 februarie 2020 „Privind aprobarea structurii organizatorice și efectivului-limită de personal ale Consiliului Concurenței” efectivul-limită de personal aprobat constituie 130 de unități, din care:

- funcții de demnitate publică – 5 unități;
- funcționari publici de conducere – 36 unități,
- funcționari publici de execuție – 84 unități, personal auxiliar – 5 unități.

Informația privind personalul, cheltuielile salariale, alți indicatori relevanți:

		anul 2022	anul 2021	Devieri (+ / -)
211.110	Salariul de bază	9 946,3	9 893,0	53.3
211.120	Sporuri și suplimente la salariul de bază	3 278,9	2 815,2	463.7
211.140	Premieri	1 394,4	894,8	499,6
211	Remunerarea muncii	14 619,6	13 603,0	1016,6
212.100	Contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii	4 239,7	3 944,9	294.8
212.210	Prime de asigurare obligatorie de asistență medicală		49,1	- 49,1
212		4 239,7	3 993,9	245.8
	Total	18 859,3	17 597,0	1262.4

În anul 2022 în cadrul Consiliului Concurenței au fost angajate 12 persoane, iar disponibilizate 20 persoane. Gradul de ocupare a funcțiilor publice constituie 53,1 %. Lipsa de 46,9 % a personalului sporește sarcina și volumul de lucru pentru fiecare angajat. Nivelul de salarizare mic, în raport cu complexitatea activității face ca interesul specialiștilor pentru funcțiile vacante pentru care Consiliul Concurenței anunță concurs să fie unul destul de mic.

Remunerarea muncii angajaților se efectuează în conformitate cu prevederile Legii nr. 270 din 23.11.2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar, pusă în aplicare din 01.12.2018, HG nr.426 din 26.04.2004, cu privire la modul de calculare a salariului mediu” și în limita fondului anual de salarizare conform statelor de personal aprobate.

Analiza alocațiilor destinate Consiliului Concurenței pe perioada de gestiune, denotă că acestea au prevăzute preponderent pentru retribuirea muncii și achitarea contribuțiilor de asigurări sociale obligatorii care dețin ponderea de 83% din totalul cheltuielilor de casă (Forma FD-043) și 82,9% din totalul cheltuielilor efective (FD-042). În Raportul privind statele de personal și efectivele de personal (Forma FD-048), este prezentată informația privind statul de personal aprobat și existent la momentul raportării a instituției.

Pe parcursul perioadei de raportare Consiliul Concurenței și-a îndreptat eforturile întru implementarea obiectivelor subprogramului. Astfel, o serie de indicatorii au fost realizați integral, au înregistrat creșteri și devieri pozitive, după cum urmează:

	Cod	Denumirea	Un.de măsură	Aprobat	Executat	Valoarea (+ / -)
1	2	3	4	5	6	7 (6-5)
Rezultat	r1	Bunăstarea consumatorului	mii lei	124 483,0	174 740,1	+50 257,1
	r4	Creșterea numărului recomandărilor înaintate	%	10	37	+27
	r5	Ponderea furnizorilor care au acces la SIA RAS din total	%	100	100	0
	r6	Ponderea furnizorilor care au raportat și notificat ajutorul de stat prin SIA RAS din total	%	100	100	0
	r7	Valoarea ajutorului de stat aliniat în PIB	%	0,5	0,12	-0,13
	r8	Ponderea schemelor de ajutor de stat existente evaluate din nr. total de scheme de ajutor de stat supuse alinierii (cu excepția ZEL)	%	90	100	+10
	r9	Ponderea ajutorului de stat autorizat în valoarea raportată	%	80	73,56	-6,44
	r10	Reducerea gradului de fluctuație a personalului	%	10	28	-18
	r11	Rata de utilizare a echipamentelor specializate în cadrul investigațiilor	%	75	100	+25
	r12	Ponderea avizelor elaborate în raport cu numărul proiectelor actelor normative transmise la avizare	%	100	100	0
Produs	o9	Activități de promovare	număr	80,0	130,0	+50,0
	o11	Numărul rapoartelor pe investigații utile în anul de gestiune	număr	9,0	3,0	-6,0
	o12	Numărul deciziilor de autorizare/ autorizare condiționată/ negative	număr	21,0	45,0	+24,0

	o13	Numărul schemelor de ajutor de stat existente supuse alinierii examinate	număr	15,0	16,0	+1,0
	o2	Numărul proceselor verbale de cercetare a plasării publicității	număr	30,0	24,0	-6,0
	o14	Numărul persoanelor total instruite	număr	85,0	69,0	-16,0
Eficiența	e2	Diminuarea duratei de investigare a cazurilor cu 10% pînă în anul 2022	%	10	44	-34
	e3	Timpul mediu consumat pentru alinierea unei scheme de ajutor de stat existent	zile	120	70	+50
	e4	Timpul mediu consumat pentru autorizarea unui ajutor de stat	zile	40	32	+8
	e1	Coraportul dintre rezultatele utilizate și bunăstarea consumatorilor	%	0,2	0,2	0

V. Altă informație adițională

În conformitatea cu ordinul Ministerului Finanțelor nr.216 din 28.12.” Cu privire la aprobarea Planului de conturi contabile în sistemul bugetar și a Normelor metodologice privind evidența contabilă și raportarea financiară în sistemul bugetar,, și Ordinul Ministerului Finanțelor al RM nr. 60 din 29.05.2012 „cu privire la aprobarea regulamentului privind inventarierea” în Consiliului Concurenței, evidența contabilă se duce conform legislației în vigoare. Inventarierea mijloacelor fixe, stocurilor de materiale circulante, creanțelor și datoriilor sa efectuat la sfârșitul anului de gestiune: surplusuri și/sau neajunsuri pe precedent nu au fost depistate. Verificări din partea Curții de conturi nu au avut loc. Evidența contabilă se ține în programul „1C” deservită de către instituția publică Centrul de Tehnologii Informaționale în Finanțe și Sistemul Informațional de Management Financiar.

La contul 723000”Corectarea rezultatelor instituției publice a anilor precedenți este reflectată suma de 4679,56 lei și este formată din:

Data efectuării corectării	Conținutul economic	Suma corecției, lei	Înregistrarea contabilă	
			Debit	Credit
31.10.2022 /NC 17	Corectarea soldului conform conform actelor de verificare a agenților economici IMCCP ADRem SRL și LUCOIL – Moldova SRL pentru perioada 2021-2022;	0,24	723000	519220
31.10.2022 /NC 17	Decontarea sumei de la evidență contabilă la începutul anului 2022, ca avansuri acordate entităților din afara sistemului bugetar față – de MF- Trezoreria de stat (taxa pentru folosirea drumurilor);	1955,40	723000	222400
31.12.2022 /NC 17	Corectarea sumei în evidența contabilă la sfârșitul anului 2022, ca avans din anii precedenți – față de MF- Trezoreria de stat (taxa pentru folosirea drumurilor);	6635,20	419190	723000
	Sold final al contului 723000	4679,56		

Diferența de la Contul Eco 222.920 în sumă de 1623,30 reprezintă serviciile de protocol transferate la evidența contabilă la 339.110 în aceeași sumă (29 961,10-27 975,40) = 1985,70+3492,0 (creanța la 01.01.2022) -7101,0 (creanța la 31.12.2022)=1623,30.

În conformitate cu ordinul Președintelui Consiliului Concurenței nr.62 din 21 noiembrie 2022. Direcția asigură secretariatul grupului de lucru în domeniul achizițiilor publice. În perioada raportată au fost organizate 13 ședințe a grupului de lucru în rezultatul cărora:

- elaborat, aprobat și actualizat Planul anual al achizițiilor publice pentru anul curent;
- întocmite – 54 de contracte și 4 acorduri adiționale;
- înregistrate în Ministerul Finanțelor – Trezoreria de stat – 49 de contracte;
- elaborată, aprobată și prezentată Agenției Achiziții Publice – Darea de seamă privind realizarea achizițiilor publice de valoare mică pentru anul 2022;
- elaborate, aprobate și publicate Raportul privind monitorizarea contractelor de achiziții publice pentru anul 2022 și trimestrial pentru anul curent.

Pe parcursul anului curent au fost elaborate 554 de ordine de plată ce au fost remise prin platforma e-docplat în sistemul trezorerial.

Gradul de executare a ordinelor de plată – 100%

Rezultatul financiar pentru perioada raportată este de – 161,9 mii lei (venituri efective – 22 584,9 mii lei, cheltuieli efective – 22 746,8 mii lei.

Pentru perioada de raportare Consiliul Concurenței nu a beneficiat valori cu titlu gratuit sau ajutor material.

**Indicatorii cantitativi ai activității
Consiliului Concurenței**

Nr.	Indicatori	Anul 2022
Legea concurenței Nr. 183 din 11.07.2012		
1	1.1 acorduri anticoncurențiale	
	- inițiate	3
	- finalizate	6+1 ¹
	- în investigare	23
	1.2 abuzul de poziție dominantă	
	- inițiate	1
	- finalizate	1
	- în investigare	13
	1.3 concurența neloială	
	- inițiate	3
	- finalizate	3
	- în investigare	10
	1.4 limitarea concurenței de către autoritățile publice	
	- inițiate	1
	- finalizate	3
	- în investigare	10
	1.5 concentrări economice nenotifyate	
	- inițiate	2
	- finalizate	2
	- în investigare	9
	1.6 cazuri cu obiect multiplu	
	- inițiate	1
	- finalizate	-
	- în investigare	7
2	Controlul concentrărilor economice notifyate	
	- Numărul de formulare examinate	15
	- Examinări finalizate cu scrisori de informare cu privire la faptul că operațiunea nu cade sub incidența Legii concurenței	5

¹ Pe marginea unui caz a fost emisă o decizie de constatare a încălcării, însă cazul continuă să se afle în examinare.

	- Concentrări economice autorizate	8
	Concentrări economice notificate (investigații în faza II)	
	- inițiate	2
	- finalizate	2
	- în investigare	2
	Amenzi/sanctiuni, mii lei	
3	- <i>aplicate de către Consiliul Concurenței</i>	49 934, 4
	- <i>menținute de către instanțele de judecată</i>	19 092, 7
4	Publicitate ilegală, cazuri examinate	8
Legea 139 din 15.06.2012 cu privire la ajutorul de stat		
5	Măsuri autorizate	34
6	Scheme de ajutor de stat existente examinate	16
7	Ponderea furnizorilor de ajutor de stat ce utilizează SIRASM din totalul celor care au notificat ajutoare de stat	100%
8	Ponderea furnizorilor de ajutor de stat ce utilizează SIRASM din totalul celor care au raportat ajutoare de stat	100%
9	Cazuri de încălcare a legislației cu privire la Ajutorul de stat	
	- inițiate	1
	- finalizate	2
	- în investigare	3
Activitatea juridică		
10	Avize elaborate la proiectele de acte normative	54
11	Cauze aflate pe rol în instanțele de judecată dintre care finalizate:	105
	Cauze în ordine de contencios-administrativ:	16
12	- <i>în favoarea Consiliului Concurenței</i>	16
	- <i>în defavoarea Consiliului Concurenței</i>	0
	Cauze contravenționale:	2
13	- <i>menținută propunerea agentului constatator</i>	2
	- <i>anulat procesul-verbal contravențional</i>	0
14	Cauze în ordine civilă:	12